

HER DEVRİMCİ EYLEM KURTULUŞ BİLİNCİMİZE BİR KATKIDIR!

Devrimlerin, zulümlerden kurtuluşun bütün tarihteki anasının şiddet olduğu gerçekliğinin yok sayılması reformist burjuvazinin sınıfsal bir sorunudur. Silahlı mücadelenin halkın bilinçli, örgütlü mücadelesinde temel bir araç olduğu gerçeği "her türlü devrimci şiddet" kınanarak halktan koparılmaya çalışılıyor bu şekilde. Unutulmamalıdır ki komünistlerin önderliğindeki büyük devrimlerde en önemli araçlardan birisi devrimci silahlı mücadele olmuştur. Halkın kurtuluş mücadelesi olan Yeni Demokratik Devrim ancak yıkan ve inşa eden büyük savaşla, halkın savaşıyla gerçekleşecektir.



KOLEKTİF DOĞRULTU

Zincir, Özel Halkasından Kavrandığında Çözülme Yoluna Girer

SAYFA 12-13



özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

12 EKİM-26 EKİM 2022

•SAYI: 122

• FİYAT: 5 TL

• ISSN: 2630-5526

gazetesi

ZORA KARŞI ZOR TARİHİN GÖSTERDİĞİ TEK YOL



EMEK

6

MEŞA AZADİ

11

ANALİZ

20



"DİRENEN İŞÇİLER ASLA YENİLMEZ!"

78 günün ardından beş defa polis saldırısına uğradık. İşçilere zor kullandılar. Bir keresinde işçilere ters kelepçe yaparak karakola götürdüler, sorguya aldılar. Malların fabrikadan çıkmasını istemiyorduk. Çünkü burada işçilerin alın teri vardı, emeği vardı. Daha o makinelerin üzerinde işçilerin alın teri kurumamıştı."



MERSİN EYLEMİNİN GÖSTERDİKLERİ

Mersin eyleminin reformcu cenah nezdinde önemli bir turnusol işlevi gördüğünü yazılardan görmek mümkün. "Örgütü örgüt yapan, onu kitlelere tanıtan, programlar veya yaldızlı laflar değil, devrimci eylemdir." diyordu Mahir Çayan. Reformist cenahın niteliğini de görünür kılan Mersin eylemi olmuştur.



ŞANGAY İŞ BİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ZİRVESİNİ NASIL OKUMALI?

ŞİÖ 1996 yılında Rusya ve Çin emperyalistlerinin öncülüğünde Özbekistan, Tacikistan ve Kırgızistan'ın katılımı ile kurulan bir siyasi-ekonomik örgüttür. Bu örgütün kuruluşunda ABD'nin 90'lı yıllarda Rus sosyal emperyalizminin çöküşünün ardından tek kutuplu dünya kurma amacıyla başlattığı saldırganlığın belirleyici bir etkisi olmuştur.

Nagihan Akarsel Süleymaniye'de katledildi



HABER MERKEZİ- Jineoloji Araştırma Merkezi üyesi ve Jineoloji dergisi editörü akademisyen Nagihan Akarsel, Süleymaniye'de uğradığı silahlı saldırı sonucu katledildi.

Gazeteci-yazar Akarsel, Süleymaniye'de bulunan evinin önünde saat 10.00 sıralarında silahlı saldırıya uğradı. Olay yerinde yaşamını yitirdiği belirlenen Akarsel'in cenazesi,

Süleymaniye Adli Tıp Kurumu'na kaldırıldı.

Jineoloji ile kadın haberciliği ve toplumsal cinsiyet üzerine birçok önemli araştırmaya imza atan Akarsel, jineoloji çalışmalarını

kapsamında yıllardır Süleymaniye'de yaşıyordu. Akarsel, Süleymaniye'de Jineoloji Akademisi'nin kurulması, ayrıca Kürdistan Kadın Kütüphanesi'nin kurulması için bir proje kapsamında çalışma yürütüyordu.

Nagihan Akarsel'in Süleymaniye'de uğradığı silahlı saldırı sonucu katledilmesi birçok şehirde protesto edildi.

İstanbul'da Kadıköy Süreyya Operası önünde Akarsel'in katledilmesini protesto etmek isteyen Teverga Jinên Azad (TJA) ve HDP Kadın Meclisi üyelerini polis ablukaya aldı. Kadınlar, "Jin, Jîyan, Azadî" sloganı atarak polise karşı tepki gösterdi. Polis tarafından abluka altına alınan kadınlar işkenceyle gözaltına alındı.

Dersim'de TJA öncülüğünde yapılan açıklamada, Nagihan'ın fotoğrafının yer aldığı "Hakikat kalemini susturamazsınız" yazılı pankart açılarak, Jineoloji dergileri taşındı.

Diyarbakır Ofis'te buluşan kadınlar burada basın açıklaması gerçekleştirdi. Yapılan konuşmaların ardından "Jin, Jîyan, Azadî" sloganıyla yürüyüşe geçmek isteyen kadınlara polis saldırdı. Kalkanlarla kadınların etrafı çember altına alınırken, polis saldırısında biber gazı sıkıldı. Kadınlar ardından oturma eylemine geçerek durumu protesto etti.

Ağrı HDP Ağrı İl Örgütü binası önünde, Tatvan'da HDP Tatvan İlçe Örgütü binasında, Van'da Sanat Sokağı'nda, Manisa HDP Saruhanlı İlçe binası önünde buluşularak Akarsel'in katledilmesi protesto edildi.

Nagihan Akarsel için Süleymaniye'de uğurlama töreni düzenlendi. Adli Tıp Kurumu'ndan alınan cenaze kadınlar tarafından omuzlanarak Ecê Xanim Salonuna getirildi. Yüzlerce kadının katıldığı törende "Ey Reqîp" marşı okundu.

Cenazesi Süleymaniye'den Hewlêr'e kadınların omuzunda "Jin, Jîyan, Azadî" sloganlarıyla uğurlanan Akarsel'in bugün Ankara'ya uçakla götürülmesi bekleniyor. Akarsel'in cenazesinin Ankara'ya ulaşması halinde buradan Konya'nın Cihanbeyli ilçesine bağlı Gölyazı köyüne götürülecek. Ayrıca Gölyazı'da Akarsel için bir tören yapılacak.

Ankara Katliamı'nda hayatını kaybedenler anıldı

HABER MERKEZİ- Ankara'da 10 Ekim 2015 tarihinde Gar Meydanı'nda binlerce kişinin katıldığı mitinge yönelik yapılan IŞİD saldırısında 103 kişi yaşamını yitirdi. 10 Ekim Ankara Katliamında yaşamını yitirenler katliamın 7. yıl dönümünde birçok kentte anıldı.

ANKARA

10 Ekim Ankara Katliamının 7. yıl dönümünde, katliamda yaşamını yitirenleri Gar önünde anmak isteyenlere polis saldırdı. AKM tarafından Ankara Garı'na giden yolu kapatan polis, Gar önüne sadece katliamda yaşamını yitirenlerin ailelerini ve kurum temsilcilerini alacağını söyledi. Katliamda yaşamını yitirenleri, katliam saatinde ve katliamın yaşandığı yer olan Ankara Garı önünde anmak isteyenlere ise polis defalarca kez saldırdı. Büyükşehir Belediyesi Kavşağı'ndan Ankara Garı'na yürümek isteyenlere biber gazıyla saldıran polis, 20 kişiyi gözaltına aldı. Saatler 10.04'ü, yani katliamın gerçekleştiği saati gösterdiğinde saygı duruşu başladı. Saygı duruşunun ardından polis, slogan atıldığı gerekçesiyle bir kez daha saldırdı. Büyükşehir Belediyesi Kavşağı'nda polis, anmaya katılmak isteyenlere saldırdı. Katliamda yaşamını yitirenlerin aileleri, kurum temsilcileri Gar önüne ulaşabildi. Gar önünde yapılan saygı duruşu ve anmayla katliamın faileri lanetlendi. Katliamda hayatını kaybeden Korkmaz Tedik'in annesi Zöhre Tedik, "Bizlerin alana gelmesinden korkan bu sistem, düzen yıkılacaktır. Bu

mevdanda iki bomba patlatanlar da bizi bu meydana koymayanlar. 'Korkmaz'ın annesiyim' diyorum, beş yerde arıyor. Sen benim oğlumu katlet sonra sadece anmak için alana 'parça parça' diyor. Ben anneyim. 'Seni arayacağım' diyor. Söz, 104 canıma söz biz katillerden hesap sorana kadar bu meydanlar dolacak. dedi. Yapılan konuşmaların ardından anma Gar Meydanı'nda bulunan anıta karanfiller bırakılmasıyla sona erdi.

İSTANBUL

İstanbul'un birçok noktasında 10 Ekim'de katledilenler anıldı.



Sarıgazi Demokrasi Caddesi'nde bir araya gelen kitle 10 Ekim Ankara Katliamında yaşamını yitirenleri andı. Anma, saat 10.04'te saygı duruşu ile başladı. Ardından basına açıklaması okundu. Açıklama "Katledenler kaybedecek! Asla unutmayacağız, asla affetmeyeceğiz!" sözleriyle son buldu.

10 Ekim Ankara Gar Katliamında ölümsüzleşen Serdar Ben ve Fatma Esen Gazi Mezarlığı'nda bulunan

mezarları başında anıldı. Anmaya, 10 Ekim Platformu, çok sayıda siyasi parti ve demokratik kitle örgütü temsilcisi katıldı. Anma, mezarlığa yapılan yürüyüşle başladı. Yürüyüş boyunca, "Katil Devlet Hesap Verecek", "Anaların Öfkesi Katilleri Boğacak", "Şehid Namirin" sloganları atıldı. Ayrıca gençlik örgütleri katliamın 7. yıl döneminde Beyazıt Meydanında bir araya geldi. Basın açıklamasında "Suruç'ta 33 yoldaşımızın katledilmesi, Amed'de mitinge yapılan bombalı saldırı; devletin direnenlere, yükselen kitle hareketlerinden güç alanlara

eylem alanına pankart ve flamalarla ilerleyen aralarında YDG'nin de olduğu gençlik örgütlerine engel olmaya çalıştı. Pankart ve flamaları indirmeyi kabul etmeyen kitle polis barikatını aşarak alana geldi. Saygı duruşuyla başlayan anmada "Üzerimize plastik mermi, gazlarla saldırdılar. Birçok arkadaşımız nabız atmadığı, birçoğu da güvenlik güçlerinin bize karşı kullandığı kimyasallar nedeniyle boğularak hayatlarını kaybetti" sözleriyle yaşananlardan bahsedildi. Açıklama alkış, zılgıt ve sloganlarla son buldu.

URFA

Ankara Gar Katliamında yaşamını yitirenlerden Nilgül Çevik, Başak Sıdar Çevik ve Yılmaz Elmascan, Urfa'nın Suruç ilçesindeki mezarları başında anıldılar. Anmaya HDP Urfa Milletvekili Ayşe Sürücü, Urfa Emek ve Demokrasi Platformu bileşenleri ile çok sayıda kişi katıldı. Anma öncesi mezarlığın etrafı yüzlerce jandarma tarafından ablukaya alındı. HDP milletvekili Sürücü ve ailenin mezar alanına girişine izin verirken, kitlenin girişi engellendi. Buradaki anmanın ardından ilçe merkezindeki Suruç Asri Mezarlığı'na geçilerek, Yılmaz Elmascan anıldı. Elmascan'ın mezarının bulunduğu alan da polis tarafından ablukaya alındı. Polis hem ailenin hem de kitlenin mezarlığa girmesini engelledi. Bunun üzerine abluka önünde anma gerçekleştirildi. Eskişehir, Çorum, Hatay, Antalya, Adana, İzmir, Amed ve daha birçok şehirde 10 Ekim'de katledilenler anıldı.

verdiği korkakça cevaptr." denilerek bu katliam politikalarının nafile olduğu, Suruç'un, Amed'in ve 10 Ekim'in öfkesini örgütlemeye devam edileceği vurgulandı.

İstanbul Emek Barış ve Demokrasi Güçleri, 10 Ekim Ankara Katliamında yaşamını yitirenleri anmak ve katliamın sorumlularından hesap sorulması talebini yükseltmek için Kadıköy İskele Meydanında bir araya geldi. Toplanma başlamadan önce polis

POLİTİK**GÜNDEM****HER DEVRİMCİ EYLEM****KURTULUŞ BİLİNCİMİZE BİR KATKIDIR!**

26 Eylül'de Mersin-Mezitli polisevine HPG tarafından düzenlenen feda eylemi, faşist diktatörlüğün devrimci-yurtsever güçleri eylem yapamaz hale getirdiği, "ayakkabı numaralarına kadar" hâkim olduğu algısını sarsmakla sınırlı kalmadı aynı zamanda hem karşı devrimci klikler arasında sertleşerek devam eden mücadeleyi tırmandırdı, hem de reformist-parlamentarist-anayasalcı burjuva demokrat güçlerin maskesinin daha görünür olmasını sağladı.

Faşist diktatörlüğün çeşitli klikleri (Millet ve Cumhur ittifakları) arasında, ekonomik krizin de derinleşmesine paralel, yoğunlaşmış bir politik savaşım söz konusudur. CHP önderliğindeki Millet İttifakı politik güç dengelerini lehine çevirmek için uğraşırken, AKP-Tayyip Erdoğan önderliğindeki Cumhur İttifakı üzerinde iktidarını kurduğu güç dengelerini koruma ekseninde hareket etmektedir. Egemen olup güç kaybeden daha fazla saldırganlaşmakta, elinde bulunan tüm devlet olanaklarını da kullanarak bu saldırganlığı hayata geçirmektedir.

Bu saldırganlık için hem iç politika hem de dış politika meseleleri istikrarlı şekilde kullanılmaktadır. AKP-MHP ittifakı dış politikada izlediği emperyalist icazetli çizgiyi "güçlü devlet" şeklinde pazarlamaktadır. Tüm diğer faşist kliklerin eleştirilerini ise "güçlü devlet" oluşturma çizgisine düşmanlıkla suçlamaktadır. "Güçlü devlet" söylemiyle oluşturduğu şovenist histeri ile kitlelerin ekonomik ve politik özgürlük sorunları karartılmakta, diğer faşist kliklerin de şovenizmi kullanma alanları daraltılmaktadır. Zira şovenizm tüm faşist klikler için zorunlu, vazgeçilmez bir ideolojik argümandır. Cumhur İttifakı bu yaklaşımını diğer faşist klikleri "tarihsel düşmanlarının saflarına geçmekle" itham edecek noktaya da taşımaktadır. 9 Eylül İzmir etkinliklerini "Osmanlı, saray eleştirileri" yapıldığı için Yunan dostluğu içerdiği, Erdoğan karşıtlığına odaklı tek yanlı çizgisi nedeniyle CHP'nin HDP ile ittifak olduğu, Rojava işgalini istemediği ve "terörle yan yana" durduğu noktasına kadar taşımaktadır. Bu bağlamda faşizmin temel dayanağı olan şovenizmi tekeline alma mücadelesi kıyasıyla ve oldukça pervasız ölçütlerle sürdürül-

mektedir. Seçim ikliminin oluşmasıyla birlikte bu daha güçlü bir mücadele aracı olarak devrededir. Artık her siyasal, toplumsal, ekonomik, kültürel, sportif mesele seçim ve faşist klikler cephesi için şovenizm argümanı olarak işlevli hale gelmektedir.

Mersin'de gerçekleşen HPG'nin feda eylemi de süren şovenist dalgayı pekiştiren bir yaklaşımla ele alınmıştır. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu eylemi 2011'de gazeteci olarak tutuklanan ve CHP'nin tutuklu gazeteciler raporunda ismi geçen Dilşah Ercan'ın yaptığını açıkladı. Basın ve ifade özgürlüğüne yönelik faşist saldırılarına bu şekilde bir meşruiyet alanı açarken, CHP'yi de şovenizm kartıyla köşeye sıkıştırma umdu. Bir taşla iki kuş vurma operasyonu bu şekilde start aldıktan kısa bir süre sonra CHP de karşı hamlesini "Dilşah Ercan 4. yargı paketiyle serbest bırakıldı" diyerek hak ve özgürlüklere kendi şovenist argümanı ile saldırıp, AKP karşısında avantaj elde etmeye çalıştı. Birkaç gün sonra HPG gerçekleşen feda eylemini Sara ve Ruken isimli gerillaların gerçekleştirdiğini ve Dilşah Ercan'ın eylemde yer almadığını, görevinin başında olduğunu açıklayınca yaratılan terör umacısından medet umanların foyası döküldü. Faşist kliklerin, "terör", "terör destekçiliği" ile birbirini itham ettiği ve en iyi Türk şovenistin kendileri olduğunu ispatlama kavgası yalanların "beş kuruşa" satıldığı, Kürt düşmanlığının olabildiğince tırmandırıldığı bir biçimde sürmüştür. Sanal medyaya sınırlama getiren yasal düzenlemenin de eşlik ettiği, özgür ve bağımsız gazetecilik çalışmalarının da bu vesileyle yarı-polis ablukasına alındığı bir çalışma örgütlenmiştir. Şovenizm tüm toplum kesimlerine sürekli ve yoğun şekilde şırınga edilirken, artık faşist kliklerin bu silahı birbirlerine doğrultarak kendi toplumsal tabanlarını şovenizm paydaşlığında daha güçlü kenetlemeye odaklandıkları görülmektedir.

Mersin'deki feda eylemi faşist klikler arası mücadelenin konusu haline getirilerek tırmandırılan Kürt düşmanlığı, burada hapsolmemiş doğrudan Kürt olan her şeye saldırıya dönüşmüştür. Afyonspor ile Amedspor arasındaki 2. Lig mücadelesi öncesi Afyon İl Jandarma Komutanı Yılmaz Kırgeç, Afyonspor antrenmanına giderek "Mersin'deki terör saldırısından sonra şöyle 5-0 eze yenersiniz, onları göndeririz" diye-

rek, gerçekleşecek maçın Afyonspor ile Amedspor'un değil Kürt ulusal kimliği ile devletin maçı olduğunu adeta ilan etmiştir. Amedspor'a yönelik faşist saldırganlık bir kez daha start almış ve tribünlerde Kürt düşmanlığı 15 bin kişilik koro haline dönüştürülmüştür. "Bir Türk Dünyaya Bedel" faşist sloganının muadili ve türevleri pankartlar maç tribünlerinde ifade bulmuştur.

Faşist diktatörlük altında yegâne ve sınırsız özgürlük Türk şovenizmi, ırkçılığdır. Her türlü şovenist söylem, eylem, hareket, katliam, işkence, linç devletin koruması altında ve kesin özgürlük kapsamındadır. Fabrikalarda, okullarda, sokaklarda, meydanlarda, tribünlerde ve tüm sosyal-siyasal alanlarda mutlak özgürlük Türk şovenizmine verilmiştir. Bu yeni bir durum değil tarihsel bir olgudur.

Türk şovenizmi demek işçilerin emekçilerin hak mücadelesine saldırma özgürlüğü demektir. Türk şovenizmi demek söz, ifade özgürlüğü taleplerine yönelik düşmanlık demektir. Türk şovenizmi demek siyasal özgürlük taleplerinin, tutsakların haklarının aranmasının, kayıpların akıbetlerinin sorulmasının en gerici ve bağnaz kitleler tarafından linç edilmesi demektir. Türk şovenizmi demek sınırsız Kürt katliamı, linci, zorla asimilasyonu, yok sayılması demektir. Türk şovenizmi demek Ermeni, Rum, Süryani soykırımı ve bu uluslara bitmek bilmeyen öfke ve kin demektir. Türk şovenizmi demek göçmenlerin linç edilmesi, evlerinin yakılması, ucuz iş gücü ve aşılınması demektir. Türk şovenizmi demek Türk ve Kürt ulusları ve çeşitli milliyetlerden halka açık düşmanlık demektir. Türk şovenizmi demek M. Kemal'den Tayyip Erdoğan'a, İsmet İnönü'den Tansu Çiller'e, Bülent Ecevit'ten Süleyman Demirel'e, Adnan Menderes'ten Deniz Baykal'a, Celal Bayar'dan Kenan Evren'e, Turgut Özal'dan Mesut Yılmaz'a Abdullah Gül'e Ahmet Davutoğlu'na ve Kılıçdaroğlu'dan Akşener'e kadar sürekliliği sağlanmış Faşist Kemalist Diktatörlük demektir. Türk şovenizmi demek faşist kliklerin muhalefetteyken demokrasi, özgürlük söyleminin dümene geçtiklerinde faşizmin sopasına dönüşmesi demektir.

Bu şovenizme çanak tutan, onun karşısında korkuyla titreyen, onun gazabına uğramaktan korkan, nihayet bu

korku ve endişeyle onun kayığında kürek çeken her türlü liberal, burjuva, reformist, tutarlı demokratizmden yoksun, anayasalcı bir kesim söz konusudur. HDP'nin bir bölümünden TİP'e, EMEP'ten SOL Partiye ve TKP'ye kadar uzanan bu ürkek küçük burjuva ve orta sınıf hareketleri parlamentarizm sevdasıyla halkın şovenizm karşısında en güçlü şekilde duruş almasını sağlayacak politik bilinci zehirlemektedir. Mersin eylemi sonrası, Haziran-Kasım 2015 seçimlerine göndermeler yaparak, seçim öncesi provokasyon ve şiddet iklimi oluşturduğu gerekçesiyle feda eylemini kınama sırasına girmişlerdir. Siyasal çizgileriyle halkın bağımsız eylemini, doğru siyasal bir konum almasını ve çıkarlarını ifade eden sloganlarını parlamentarizm bataklığına gömmekle sınırlı kalmıyorlar devrimin çıkarlarını temsil eden eylemleri de "en şiddetli şekilde" kınayarak, halkın kurtuluşu mücadelesindeki araçlara da saldırıyorlar. Bu bir sınıfsal tutum, sınıfsal çıkar meselesidir. Egemen sınıfların elinde olan devlet şiddeti hakkının, toplumsal yapının her alanında, her toplumsal çelişki-de bir gerçeklik olarak ortaya çıkan bu şiddetin pervasızca kullanılmasına karşı yükseltebildikleri tek şey cılız sesleridir. Halkın buna karşı sesini yükseltebilmesinin koşulunun aynı derecede ama kuşkusuz devrimci bir içerikteki şiddet olduğunu bunlar inkâr etmekte. Devrimlerin, zulümlerden kurtuluşun bütün tarihteki anasının şiddet olduğu gerçekliğinin yok sayılması reformist burjuvazinin sınıfsal bir sorundur. Silahlı mücadelenin halkın bilinçli, örgütlü mücadelesinde temel bir araç olduğu gerçeği "her türlü devrimci şiddet" kınanarak halktan koparılmaya çalışılıyor bu şekilde. Unutulmamalıdır ki komünistlerin önderliğindeki büyük devrimlerde en önemli araçlardan birisi devrimci silahlı mücadele olmuştur. Halkın kurtuluş mücadelesi olan Yeni Demokratik Devrim ancak yıkan ve inşa eden büyük savaşla, halkın savaşıyla gerçekleşecektir. Her devrimci eylem halkın kurtuluşu yolunda yürüyenlerin, dolayısıyla halkın da bir deneyimi ve birikimi olacaktır. Devrimci şiddet halkın bilinçli ve örgütlü eylemi olarak Yeni Demokratik Devrimi gerçekleştirmenin aracı, halkın kurtuluş yolunun en güçlü hazinesi olmaya devam edecektir.

DEMOKLES'İN KILICI SODEMSEN VE ÜCRET OYUNLARI

İstanbul'daki bazı CHP'li belediyelerde toplu sözleşme görüşmeleri sonuçlandı. Uzun bir görüşme trafiğinin ardından Kartal, Maltepe ve Kadıköy belediyelerinde Sosyal Demokrat Kamu İşverenleri Sendikası (SODEMSEN) ile TİS imzalandı. Belediye Başkanı Battal İlgezdi'nin özel tutumu kaynaklı masaya SODEMSEN'le oturmayı kabul etmeyen Ataşehir Belediyesi'nde de TİS imzalandı. Kadıköy Belediyesi'nde -farklı olarak görüşmeler tıkanınca grev ilanı asıldı. Ancak grev ilanının, şube yöneticileri bakımından "işçinin gazını alma" taktiği olduğu daha en başından kendini gösteriyordu. Öyle ki belediye binasına asılan grev ilanının noter onaylı olmadığı, patrona bildirilmediği ortaya çıktı. Sonraki günlerde bu bilinçli "hata" düzeltilse de greve çıkılmadan oldu bittiyle SODEMSEN'le imzalar atıldı. Şimdi benzer bir durum Avcılar Belediyesi'nde yaşanıyor. SODEMSEN'le hemen hiçbir maddede yol alınamaması üzerine grev ilanı asıldı. Muhtemelen bu belediyede de greve çıkılmadan SODEMSEN'le imzalar atılacak.

CHP'li belediyelerde hiç şaşırtıcı olmayan fakat her geçen dönem işçiler için daha da kötü koşulları beraberinde getiren süreçler yaşanıyor. İşçi için bu kötü sürecin ana aktörlerini de patron sendikası SODEMSEN ve patron/CHP iş birliği sendikalar (Genel İş, Belediye İş) oluşturuyor. Belli belediyelerdeki "klasikler" hiç değişmiyor. İstanbul Asya yakasındaki CHP'li belediyeler övgülünde önce Kartal, ardından Ataşehir ve Maltepe belediyelerinde daha sonrasında ise Kadıköy Belediyesi'nde TİS görüşmeleri sonuçlanıyor ve sıraya uygun olarak hepsinde nicel farklarla benzer sözleşmelere imza atılıyor. SODEMSEN'le yürütülen süreçlerde aylarca tali maddeler üzerinde görüşmeler sürdürülürken ücreti etkileyen ana maddelere bir türlü gelinmiyor. Esas maddelere gelindiğinde ise SODEMSEN en dip rakamlar üzerinden öneriler getiriyor ve görüşmeler tıkanmış oluyor. Artık bilinen bir taktikle SODEMSEN, işçi sendikalarına ölümü gösterip sıtmaya razı ediyor. Sonrasında ise temsilciler, işçiler devre dışı bırakılarak bir gece yarısı "anlaşmaya" varılıyor. Hatta öyle ki sürecin uzaması ve işçilerin ısrarlı talepleri sonucunda belediye yönetimi

belli konularda anlaşma eğilimi gösterse bile SODEMSEN buna izin vermiyor ve anlaşmanın önüne geçiyor. Çünkü SODEMSEN, hemen her yerde işçileri açlık ve sefalet rakamlarına "eşitlemek" gibi bir görev üstlenmiş durumda. Bu İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da ve istisnalar hariç diğer tüm CHP'li belediyelerde böyle.

CHP'li belediyelerdeki TİS süreçlerine baktığımızda SODEMSEN, belediye yönetimi, işçi sendikası ve duruma göre CHP merkez kurulları, il-ilçe yönetimlerinin aktörler olarak öne çıktığını görüyoruz. Oysa bu aktörlerin hemen hepsi doğrudan ya da dolaylı olarak CHP'nin yöreğinde bulunuyor ve onun yönlendirmesi ile hareket ediyor. İşçi sendikaları bağlamında Genel-İş ve Belediye-İş'in CHP'ye ve özelde İmamoğlu'na yaranma, bu sayede tercih edilen sendika olma yarışı bilinmiyor değil. Bu nedenle parçada farklılıklar olsa da her iki sendika da bütünde CHP'nin kuyruğunda dolanıyor. CHP ise bu durumun gayet farkında olarak kendi denklemleri içinde top çevirerek işçileri, sendikaları oy alıyor, aldatıyor ve en kötü koşullara razı ediyor. SODEMSEN'in "kötü polisi" oynadığı yerde belediye yönetimleri ya da CHP il-ilçe yönetimleri "iyi polisi" oynuyor. CHP denklemindeki bir aktöre karşı şikâyet ve protestolar yine CHP denklemindeki başka bir aktörün kapısında dile getiriliyor. Devletin kendi kurumları ve dolaylı belirlediği aktörler üzerinden izlediği "tavşana kaç, taziye tut" siyaset oyununu, CHP de kendi çeperinde oynuyor.

SODEMSEN ve belediye yönetimleri öyle arsız ki işçilerle toplu sözleşme görüşmelerinde zam oranlarını eski asgari ücret üzerinden tartışmaya açıyorlar. Bu sayede zam oranını yüksek gösterip anlaşamadığında da "bu kadar zam oranına rağmen sözleşmeye imza atmayan şımarık işçiyi" halka şikâyet ediyorlar. Oysa o zam oranını rakamlara döktüğünüzde karşınıza asgari ücret ve hatta onun da altında bir rakamdan başka bir şey çıkmıyor. İstanbul'daki ilçe belediyeleri nezdinde son dönemde imzalanan toplu sözleşmelere baktığımızda, taban ücret ve zam oranları açısından sendikaların talep ettiklerine yakın, bu bakımdan da işçiye kabul ettirilebilir anlaşmalar imzalandığını gördük. Bu bir yanıyla işçiyi fazla zorlamanın yol

açabileceği tehlikelerin göstergesiydi. Diğer yanıyla ise zaten ölüm göstermişti; sendikalar ve işçiler bunu kabullenmek zorundaydı(!)

Görece kabullenilebilir görünen sözleşmelerin bile enflasyon nedeniyle yarın ne sonuç vereceği bilinmezliğini koruyor. İki yıllık sözleşmelerde taban ücretlere 6 ayda bir ne oranda zam yapılacağı belli iken enflasyon (ve asgari ücret) rakamlarının ne olacağı henüz bilinmiyor. Belediye ve dönem farklılıkları olsa da zam oranları yüzde 15 ila yüzde 30 arasında seyrediyor. Dolayısıyla bugün görece kabullenilebilir görünen bir ücret, yarın asgari ücrete ya da onun da altına denk gelebilir. Hatta konut, gıda, ulaşım, enerji fiyatlarındaki sürekli artan yüksek rakamlar nedeniyle işçinin alım gücü daha da eriyebilir. Buralardaki olası riski otomatikman işçiler üstlenmiş oluyor ve böylece işçiler bırakılmıyoksulluk sınırını açlık sınırının da altında ücretlere razı edilmiş oluyor. SODEMSEN'in de katkısıyla CHP'li belediyelerin ve istisnalar haricinde genel olarak tüm patronların yaşadığı, sendikaların da ısrar etmediği asıl konuyu bu oluşturuyor. Ücret zam oranları, enflasyona veya asgari ücret artışı üzerine eklenecek bir artı oran olarak pazarlık konusu yapılamıyor, bu tarz maddelere patron tarafı bakımından kesinkes karşı çıkılıyor.

Genel olarak işçiler, bugünkü durumda sendikasına da güvenmiyor veya güvenemiyor. Bir tarafta patron diğer tarafta ise onunla doğrudan ya da dolaylı olarak iş birliğine giren sendikalar... Örneğin işçi, sendikanın grev kararının arkasında durmayacağını, onu boşa düşüreceğini ve bu olumsuz koşullarda bir de başarısızlığa uğratılmış bir grevin etkisiyle daha kötü koşullar yaşayabileceğini biliyor ya da çok dertirse kapalı kapılar ardında, patron ve sendika yöneticisi iş birliğinde işinden olabileceğini, sürülebileceğini ya da iş hayatının kendisine zehir edilebileceğini biliyor. Bu sebeple de süreç, işçi ve sendika nezdinde bir "kabullenilmişlik" denkleminde devam ediyor.

CHP'li belediyeler ve SODEMSEN övgülünde anlatsak da aslında bu sorun tüm işçi sınıfının sorunu olarak ortaya çıkıyor. Ocak 2021 asgari ücret zammıyla başlayan ücret-zam-enflasyon-vergi oyunları katlanarak devam

ediyor. Rakamların ve oranların sadece adı var; alım gücü olarak bir karşılığı yok. Diğer yandan gizlenen ve çarpıtılan başka rakamlar ve oranlar da var. Asgari ücret görülmedik oranda aşağı çekildi ve toplam çalışanlar nezdinde asgari ücretlilerin oranı yine görülmedik oranda arttı. Oysa işçiler ve halk üzerinde rakamlar üzerinden tersi bir atmosfer ya da basınç yaratılıyor. Asgari ücretliler üzerinden gelir vergisi kaldırıldı deniyor ancak Asgari Geçim İndirimi (AGİ) de kaldırılarak aslında işçiye hiçbir şey kazandırılmıyor. Hatta işçi, muhasebe oyunları ile önceki uygulamalara kıyasla çok daha büyük kayıplar yaşıyor. Bugün işçilerin önemli bir bölümü vergi dilimlerine sokularak devlet tarafından maaş soygununa tabi tutuluyor. İlerleyen aylarda ve özellikle ilk üç-altı aydan sonra işçi, vergi kesintileriyle yılbaşında aldığı ücretin neredeyse üçte birini kaybetmeye başlıyor ve yıl sonuna geldiğinde tam bir şok yaşıyor. Bu sayede asgari ücretin üzerinde ücret alan işçiler de aslında asgari ücrete doğru çekilerek herkes en dip ücretlere sabitlenmiş hale getiriliyor.

Bürokrasiye gömülmüş sendikalar ise mırıldanmak dışında ciddi bir adım atmamayı, birçoğu topu iş birliği Türk-İş yönetimine atmayı veya sadece kendi üyesi için lokal çözümler aramayı tercih ediyor. Sendikalar nezdinde de "öğrenilmiş çaresizlik" kanunları işliyor. Onlar için direnmek, mücadele etmek, sokağa çıkmak ya da greve gitmek söz konusu olamayacağından, konfederasyon yönetimlerinden ve çalışma bakanından dilenmek dışında başka bir çare de kalmıyor. Ne yazık ki işçi sınıfının ve sendikaların gerçekliği ücretler, haklar ve örgütlülükler bakımından bu kadar içler acısı durumda. İleriki süreçler yeni oyunlarla yeni sahtekarlıklarla karşımıza çıkmaya devam edecektir. Ancak bunun böyle gitmemesi, bir şeylerin değişmesi gerekmektedir. Bu nedenle her bir özgün alan ve süreçte teşhir, A/P ve örgütlenme çalışmaları sürdürülmelidir ve daha da önemlisi bugünden önmümüzdeki asgari ücret, enflasyon ve vergi oyunlarına karşı bir bilinç ve talepler dizisi oluşturulmalıdır. Bu talepler, sendikal mücadelemize de temel oluşturmalıdır.

Bir DDSB'li

BAŞÖRTÜSÜ NEYİ ÖRTÜYOR?

Dünyanın ve özelde Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik kriz her geçen gün daha fazla hissedilirken hâkim sınıflar krizi örtmek için halkın gündemini değiştirmede birbirileri ile yarışıyor. Seçim süreci yaklaştıkça hem Cumhuriyet İttifakı hem de onun "karşıtı" olan Millet İttifakı halk kesimlerini etkileyebilmek adına türlü yöntemlere başvuruyor. TC'nin krizi örtmek için şovenizmi körüklediğini, halk içinde Kürt düşmanlığı yarattığını ancak artık bundan eskisi gibi faydalanamadığını biliyoruz. Son süreçte gündeme gelen festival yasaklarında argüman olarak iktidara yakın dinci grupların hassasiyetlerinin gösterildiğini gördük. İktidar bloku halkta azalan etkisini şovenizmi körükleyerek ve dini söylemleri kullanarak tazelemek isterken CHP'nin kriz içerisinde yoksullaşan halkın önüne başörtüsü gündemini çıkarması tesadüf değildir.

Yaklaşan seçimle beraber CHP'nin başörtüsünü yeniden halkın önüne sürmesi günümüzün en yakıcı sorununun yaşanan ekonomik kriz olduğunu bilmelerinden kaynaklıdır. Halka yalan vaat ve umut vermede gerçeklikten kopup hayalperestliğe doğru giden, "Biz yaparız" söylemleriyle öne çıkmaya çalışan CHP, seneler önce yasağı kalkan başörtüyü gündemleştirmiştir. CHP o kadar ileri gitmiştir ki daha önce yapılan şeyleri bile "Biz yaparız" politikasına uyarlamıştır. Bu da yetmezmiş gibi başörtüsü halkın yaşadığı en önemli sorunlardan biriymiş gibi lanse edilmiştir. Başörtüsü meselesi halk nezdinde sorun teşkil etmek bir yana devede kulak bile sayılmaz. Halkın esas gündemi krizdir ve bunu hiçbir örtü saklayamaz.

Kılıçdaroğlu, geçtiğimiz haftalarda sanal medya hesabından video yayımlayarak Türkiye'nin bazı "yaralarının" olduğunu ve bu yaraları kapatmanın ülkeyi "birleştireceğini, güçlendireceğini" söyledi. Ayrıca "Helalleşme tam olarak bu... Oysa devlet yaraları kapatacak ki millet olarak dünya ile rekabete odaklanalım... Bu yaralardan biri de başörtüsü mevzusu. Burada bizim de yanlışlarımız oldu geçmişte. Değişmeyi ve öğrenmeyi bildik. Şimdi bir sonraki aşamaya geçme zamanı. Bu meseleyi toplum olarak aşma, geride bırakma zamanı." dedi. Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarında başörtüsü meselesinin geride bırakılması gerektiğini söylediğini görüyoruz. Tabii bu mevzu en

son ne zaman geride bırakılmamış olacak diye sorarsak Erdoğan'ın "Benim başörtülü kardeşlerime..." diye başlayan cümlelerini gösterebiliriz. Erdoğan nasıl başörtüsü söylemini kriz anlarında kullandıysa Kılıçdaroğlu da bugün muhafazakâr kesimlere "başörtüsü" üzerinden seslenmektedir. Bu sesleniş halk içerisinde yankı bulmamıştır. Kılıçdaroğlu'nun çıkışına Erdoğan'dan "Gelin çözümü yasa değil Anayasa düzeyinde sağlayalım." çağrısı gelmiştir. Erdoğan 2008 yılında önerdikleri değişikliğe atıfta bulunmuş "Hatta bununla kalmayalım, kadının ve erkeğin birlikteliğinden oluşan aile kurumumuzu da güçlendirerek, geleceğimize güvenle bakmamızı sağlayacak ilave değişiklikler de yapalım." diyerek başörtüsünden başlayan olayı aile kurumuna kadar götürmüştür. Erdoğan'ın aileyi güçlendirme kapsamında kadın ve LGBTİ+'ları hedeflediği anlaşılmaktadır. Ne gibi bir değişimi hedeflediği şu an belirsiz olsa da asıl amacın muhafazakâr kesimin desteğini korumak olduğu açıktır. Kısacası başörtüsü çıkışı sadece egemenlerin sofrasında meze olmuştur.

Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarında göze çarpan diğer başlık ise "helalleşme"dir. Helalleşme kelimesini gördüğümüz yerde bunun Kılıçdaroğlu'na ait olduğunu hemen söyleyebiliriz; çünkü bu söylem CHP'nin bir politikasıdır. Roboski'ye "helalleşmeye" giden Kılıçdaroğlu 2021'in sonlarında "Ülkemizin iyileşmeye, helalleşmeye ihtiyacı var. Helalleşmek geçmişte değiştirmez ama geleceğimizi kurtarır. Geçmişte partimizin de hataları oldu; helalleşme yolculuğuna çıkma kararı aldım..." diyordu. Sözlerinin arkasında durduğu kesin. O günden bu yana TC'nin zorla asimilasyonuna, katliamlarına uğramış kesimlerle helalleşmesi hâlen sürmekte. Alevilere yönelik söylemleri ve Roboski'ye gitmesi bu gerçekliği göstermektedir. TC devletinin katliamcı geleneğiyle helalleşmeye devam etmesi onun kendi karakterini yansıtmaktadır. Seçim yaklaştıkça da her kesimle helalleşmeye devam edecektir. Nihayetinde helalleşmenin kendi iktidarı için bir onay aracı olduğu görülecektir, tıpkı AKP'nin açılım politikaları gibi...

KARŞI ÇIKIŞLAR VE ONAYLAMALAR

Kılıçdaroğlu'nun bu çıkışına ilk destek verenlerden biri Ahmet Davutoğlu oldu. Davutoğlu Twitter'dan yaptığı paylaşımında, "Sn. Kılıçdaroğlu'nun bütün alanlarda başörtü özgürlüğü-

nü yasal teminat altına alma çağrısını toplumsal barış açısından çok değerli buluyorum." dedi. Kılıçdaroğlu'na bir diğer destek de HDP'den geldi. HDP Grup Başkanvekili Meral Danış Beştaş, "Başörtüsü takmak isteyen kadınlar kesinlikle hiçbir engelleme ile karşı karşıya kalmamalıdır. Kadınların kendi bedeni, kendi kıyafetleri, kendi kararları üzerindeki toplumsal, siyasal baskının kalkmasını savunan bir yerdeyiz. Bu nedenle CHP'nin yaklaşımını olumlu karşılıyoruz." dedi. Başörtüsü takmanın önünde engellerin olduğu düşüncesi pek anlaşılır değildir. Bu desteği verenler 2000 öncesinden bahsediyorlarsa anlayabiliriz; ancak günümüzde başörtüsü takan bir kadının önünde hiçbir hukuki engel yoktur. Bunun yasaklıymış gibi lanse edilip serbestliğe kavuşturulacağı söylemi CHP'nin kendini bilmez politikalarından biridir. Kılıçdaroğlu'nun başörtüsüne kanuni güvence teklifine karşı çıkan Erdoğan onu tiye alarak "Bugün Türkiye'nin gündeminde başörtüsü diye bir mesele, verdiğimiz mücadele sayesinde artık kalmamıştır. İşin esasına bakılacak olursa genelde kılık kıyafet, özelde de başörtüsü meselesi ne yasa ne de anayasa konusu olmaması gereken tabii bir haktır..." dedi. Bu konuda Erdoğan'ın haklı olabileceği bir yan varsa o da başörtü meselesinin artık kalmamış olmasıdır.

CHP'nin bu çıkışının yankı bulmamasının sebebi öne attıkları tasarının hiçbir gerçekçiliğinin olmamasındandır. Başörtüsü takmanın önünde hukuki ya da fiili bir engel yoktur. Engeli olmayan bir şeyin "önündeki engelleri kaldıracağız" söylemiyle gündemleştirilmesi tam da CHP'ye, hatta genel olarak egemen sınıflara yakışır bir harekettir. Amaç "oy toplamak" olunca vaatlerin limitsiz olduğuna çokça tanık olunmuştur. Son süreçte her kesimden insana göz kırpan CHP'nin korkusu, "CHP iktidara gelirse başörtüsünü yasaklayacak" söyleminin karşılık bulmasıdır. Bunun önüne geçmek için de "başörtüsüne yasal güvence" verileceği ortaya atılmıştır. Halkın gündeminde olmayan, muhafazakâr denen dindar kesimlerin dahi artık kullanmadığı başörtüsü meselesi CHP'nin hezeyanıdır. Kılıçdaroğlu'nun sunduğu yasa teklifine göz attığımızda hâlihazırda bahsedilen zorlamanın olmadığını görürüz. Yasa tasarısı üç maddeden oluşmaktadır:

"Kamu kurum ve kuruluşlarında iş-

tihtam edilen ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşlarına bağlı olarak bir mesleği icra eden kadınlar, yürüttükleri mesleğin icrası kapsamında giyilmesi gerekli cübbe, önlük, üniforma vb. dışında kıyafet giymek ya da giymek gibi temel hak ve özgürlükleri ihlal edecek biçimde herhangi bir zorlamaya tabi tutulamaz.

"Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

"Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür."

Başörtüsünün tarihini incelediğimizde 2000'ler sonrası kamusal alanlar hariç başörtüsü takılmasının önünde bir engel olmadığını görürüz. Kamusal alanlarda başörtü takılması 2013'e kadar yasaktı. 2008 yılında AKP-MHP tarafından Anayasa değişikliği sunulmuş, başörtüsü için düzenleme yapılması istenmişti. CHP ise buna karşı çıkıp AYM'ye başvurmuştu. Başvuru sonucu AKP-MHP'nin önerisi reddedilmişti. 2013 yılına gelindiğinde "Demokratikleşme Paketi" kapsamında kamuda başörtüsü yönetmelikle serbest bırakıldı. Yasak, 2015 yılı haziran ayında hâkim ve savcılar için; 2016 yılı ağustos ayında polisler için kaldırıldı. Yani başörtüsünün önündeki tüm engeller 2013 yılında kalkmış oldu. Nasıl ki bir kişinin kaban giymesinin serbest olmasının Anayasa'da yazması gerekmiyorsa başörtüsü için de aynı şey geçerlidir. Bazı kesimlerin "başörtüsüne güvence" derdine Kılıçdaroğlu bu önerisiyle derman olmaya çalışmıştır. Kılıçdaroğlu itiraz ettiği anayasal değişiklikleri incelerse başörtüsü önündeki engellerin kalkmış olduğunu görecektir. Tabii "bu meseleyi geride bırakma zamanı" derken başörtüsü yasağının kalkmasına yönelik itirazını da geride bırakmış olmalı ki bugün böyle bir teklifte bulunabiliyor.

İçinden geçtiğimiz kriz sürecinde halkın sorunları had safhaya ulaşmışken başörtüsü söylemlerinin ortaya atılması gündemi değiştirme çabasıdır. Seçim süreci yaklaşırken halkın tüm kesimlerini kapsama gayreti içine giren CHP pek de yeni olmayan yöntemlere başvurmaktadır. Ne CHP ne de AKP-MHP'nin vaatleri halkın sorunlarına çözüm olacak niteliktedir. Çözüm halkın MLM yöntemle örgütlenerek kendi kaderini ellerine almasıdır.

DİRENEN İŞÇİLER ASLA YENİLMEZ!

Gasp Edilen Hakları İçin Direnişte Olan ETF İşçileri Çadır Nöbetini 79. Gününde Sonlandırdı



Patron Sanem Dikmen ve Can Dikmen'in ETF Tekstil fabrikasından kaçırdığı malların üzerine tedbirli haciz kararı konulmasının ardından ETF işçileri çadır nöbetini sonlandırdı. Deriteks Sendikası yaptığı açıklamada, ETF Direnişinin çadır nöbetinin sonlandırılması direnişin tamamen bittiği anlamına gelmediğini vurguladı. ETF işçileri ve Deriteks Sendikası temsilcileri ile ETF Tekstil fabrikasının önünde 79 gündür kurulu olan direniş çadırını ve mücadeleyi konuştuk.

Yeni Demokrasi: 79 gündür süren bir direniş var. Özellikle fabrika önünde kurulan çadır nöbeti ile işçiler mücadeleyi daha bir sıkı sahiplendi. Siz direniş sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Deriteks Genel Sekreteri Ayhan Yanılmaz: ETF sürecini anlatmak istiyorum. İlk günden beri hep anlattık söyledik: Deriteks olarak bizim bir sloganımız vardı, "Biz Kazanacağız" dedik; çünkü haklıyız, bu ülkede haksızlığa karşı başkaldırmanın yöntemini ve yollarını arkadaşlarımızla paylaştık. Tabii ki bir kısmı bize bir kısmı işverenin söylediklerine inanarak yüzde 40'a, yüzde 50'ye, yüzde 60'a razı olan işçiler oldu. Ta ki günümüze kadar, bugün 79. gün, 79 gündür ETF

direnişi gece gündüz, 7/24 devam ediyor. Gece nöbetlerimiz en az 5-6 kişi olmak üzere 30 kişiye kadar çıktı. Arkadaşlarımızla nöbetleri tutarak bu direnişi Türkiye kamuoyuna yansıttık. Sendika olarak bizim buradaki rolümüz sadece direnişi yapmak değil; arkadaşlarımızı direnişi hazırlamak, direnişlerin zorlu süreçlerini, direnişin sonunda neler kazanabileceğimizi neler kaybedebileceğimizi anlattık. Zaman zaman sıkıntılı süreçler oldu. Bu arkadaşlar son maaşlarını almadıkları için ekonomik sıkıntılar yaşadılar.

Bugün biz buradan mallar çıkarken tedbir konulmadığı için malları durduramadık ama çok şükür ki o tedbir en sonunda konuldu ve satın mallara, alacaklara dahi tedbir konuldu. Ben şunu söylemek istiyorum: Türkiye'de işçi sınıfa gerçekten güvenmek gerekiyor. Tekstil işçisine güvenmek gerekiyor, işçilerin tamamına güvenmek gerekiyor. "Tekstil işçisi direniş yapmaz"mış. Tekstil işçisi ve tüm işçiler yanında güvenebileceği bir sendikası varsa direnişi sahipleniyorlar. Hem de öyle bir sahipleniyorlar ki! Direnişçilerin çoğu kadın, evde eşlerini ikna ederek gece nöbetlerine gelerek direnişi sahiplendiler. Direnişi sahiplendikleri için de direniş zaferle sonuçlanacak. Bugün itibarıyla biz sa-

dece çadırı kaldıracacağız, sosyal medya ve markaların önünde direnişimiz devam edecek. Biz ne zaman ki yüzde yüz haklarımızı alırsak direnişimiz ETF nezdinde bitecek.

79 gündür bu direnişte gerçekten zor günler geçirdik. Polislerle karşı karşıya geldik, çevik kuvvet yardımıyla mallar çıkarıldı. Bize söylenen şuydu: "Tedbir koydursaydınız sizin yanınızda olurduk." İşte bugün, o gün. Bütün davalarımızda haklı olduğumuzdan dolayı mahkeme dilekçemizi kabul etti. Bundan sonra işveren düşünecek. İşçi arkadaşlarımızın tazminatını, kıdem ihbarını ve ikramiyelerini kesinlikle bırakmayacağız. Alana kadar bu eylemler devam edecek. Direnmeyen işçiler yüzde 40-60 arası paralarını alırken direnen işçiler yüzde 100'ünü alacak. Sendikanın gücüne artık direnmeyen işçiler de farkına varacak. Sendikalı hareket edenler ve sendikasız, bireysel hareket edenlerin tablosudur bu.

Bu vesileyle bu direnişe destek ve emek veren bütün sivil toplum kuruluşlarına, emek dostlarına, basın mensuplarına, işçi arkadaşlarımıza, örgütlü olduğumuz diğer fabrikadaki temsilci ve üyelerimize teşekkür ediyorum.

Yeni Demokrasi: Direniş başladıktan sonra 5. gününde fabrikanın çatısına çıkarak bir eylem gerçekleştirdiniz. Bu eyleminiz ETF Direnişinin sembollerinde biri haline geldi. Siz o gün bu eylemi gerçekleştirmeye nasıl karar verdiniz ve 79 günlük siz de nasıl bir değişim yarattı?

Sema Lermi: Eski ETF işçisi, yeni ETF direnişçisiyim. Neden direniyoruz? Haklarımızı almak için -yani sadece hak ettiğimiz hakları almak için- ne bir eksiği ne bir fazlası. Direnişin 5. günüydü, biz yine uykusuzduk, sabahlamıştık. Bu uykusuz gecenin sabahında patronumuzun kızının bizim sloganlarımızdan psikolojik olarak etkilenmesini söylemesi, CIMER'den aldığımız olumsuz sonuç ve bizi kimsenin duymaması ve sahiplenmemesi beni çok üzdü. Ben de çatıya çıkıp ses duyurmak istedim. Çatıda 40 derece sıcaklığın altında 6 buçuk saat direndim ve gerçekten neyin gücüyü bilmiyorum ama herkesin bizi duymasını istemiştim. Duyurabildik mi bilmiyorum ama bizim zalim patronumuz yine duymadı. Yani ne müzakereye geldi ne de konuşmayı kabul etti. Bizim hiçbir hakkımızı vermeden bizi kapağa koymak istedi. Bunun akabinde biz direnişi devam ettirdik, bugün 79. günümüz ve biz bu direnişi onurumuzla sonlandırmayı düşünüyoruz.

Tabii ki birçok kazanımımız oldu. Kişisel gelişim olarak da çok farklı şeyler yaşadık. Burası bize bir okul oldu, eğittik kendimizi. Ben burada birçok yönümü törpüledim ve terbiye olduğumu düşünüyorum. Arkadaşlarımızla kurduğumuz birlik ve beraberlik gerçekten güç verdi. 4 kardeşim vardı, diyorum ki burada 4 değil 400 kardeş edindim. Sınıf dostlarımız bize yardımcı oldular, sağ olsunlar. Yanımızda olan herkese çok teşekkür ediyorum.

Yeni Demokrasi: ETF Direnişi birçok işçi için yeni bir deneyimdi. 79 günlük süre boyunca işçiler de ciddi bir bilinçlenme söz konusu oldu. ETF Direnişi size nasıl bir deneyim kazandırdı?

Tülay Akdemir: Ben ETF direnişçiyim. Bugün direnişimizin 79. günündeyiz. Biz fabrikanın kapanmasına bile üzüldük. Hem bu kadar insanın işsiz kalmasına hem bir patronun bu hale gelmesine, onun da bir kayıp yaşamasına üzüldük. Ama gördük ki aslında böyle değilmiş. Onun amacı bizim haklarımızı gasp etmiş, bunu anladık bir zaman sonra ve haklarımızı arama yoluna girerek direnişe başladık. İlk gün direnişe çıktık, o zaman şunu hissettim: insanın hakkının peşinden birlik olduğunda daha rahat koşabileceğini hissettim. O gün de konuştuk, bugün de aynısını hissediyorum. Kesinlikle pes etmedik, devam ediyoruz ve bu uğurda ne gerekiyorsa yapacağız. Sanem Dikmen ve onun gibiler bu yolda başarılı olamayacak. Biz işçiler kazanacağız çünkü mücadelemiz haklı. Çocuklarımızın ve kendi emeğimizin, rızığımızın peşindeyiz. Bu yolda insanların birlik olduğunda neler başarabileceğini, aslında bizim daha fazla olduğumuzu gördüm. Bir fabrikada, şirkette bir tane patron var ve yüzlerce işçi var. Biz olmazsak patronlar bir hiç; çünkü üretimi, kazancı biz sağlıyoruz. Onlar sadece hazır sermayeye konuyorlar.

Kendimi de çok gururlu ve güçlü hissediyorum. Sokaktan "Cesaretine hayranız, seninle gurur duyuyoruz, bu kadar mücadeleyi nasıl yapıyorsunuz" gibi tepkiler alıyorum. Bu beni çok mutlu ediyor. Bir de bunu çocuğumdan duymak, "Anneciğim seninle gurur duyuyorum" demesi beni onore ediyor. Herkesin haklı mücadelesinin peşinden koşmasını öneriyorum. Haklarınızı hiç kimseye yedirmeyin.

ETF Direnişi ilk başladığında işçilerin mücadelesi fabrika içerisinde devam ediyordu. İşçilerin fabrika içerisindeki direniş koşulları daha rahattı. Patron Sanem Dikmen'in işçilerin fabrika içerisindeki direnişinden "rahatsız" olmasından sonra işçiler, polis ve çevik kuvvet saldırısıyla fabrikanın dışına atıldı. 2 ayı aşkın süredir çadır

nöbetinde olan işçiler, burada kolektif yaşamı ve direnişin ancak birlik olunca büyüyeceğini deneyimledi.

Yeni Demokrasi: Çadır nöbeti işçiler için önemliydi. İlk defa işçiler bir arada çalıştığı makinalarda emeğinin gücüne direniş ile çadır nöbeti ile farkına vardı. Sizce çadır nöbeti nasıl geçti? Direniş size nasıl deneyimler kazandırdı?

Muharrem Yiğit: İçerde direniş sürerken çok daha rahattık; çünkü orada yemeğimizi rahat yiyebiliyorduk, tuvalet ihtiyacımızı çok rahat görüyorduk, elektrığımız vardı. Patron da dedi ki "Bunlar burada çok rahat ediyorlar, ben bunları dışarı attırayım", tabii savcılıktan bir kararla polis zoruyla bizi dışarı attırdı. Dışarı attıktan sonra bunlar gelemey diye düşündü. Ama biz ne yaptık? Burada bir komün hayatı sürmeye başladık. Herkes elinden geleni yaptı: biri çay, biri yemek hazırladı, biri temizlik yaptı. Direnişimiz burada bu şekilde paylaşarak devam etti. Bu süre zarfında biz de boş durmadık tabii ki. Hem hukuki sürece başvurduk hem de bunca yıl çalıştığımızdan markalar da kazandı, bundan markalar da sorumludur diyerek Columbia, Mavi, Skechers, Lee Cooper'ın önüne kadar gittik eylemlerimizi yaptık. Patronun evinin önüne gittik. Biz pes etmedik. Bundan sonra direnişimiz yine markaların önünde, evinin önünde devam edecek. Gerektiği takdirde Erzurum'a otelinin önüne gideceğiz. Orada da Sanem Dikmen ve Can Dikmen'in hırsızlığını dile getireceğiz; çünkü şirket üstüne şirket kurmuşlar. Burada bir şeyin altını çizmek istiyorum: Biz burada emeğimiz karşılığı olan malların, makinelerin dışarı çıkmasını istemedik. 5 defa burada operasyon düzenlediler sabahın köründe. Buraya bekçiyi, polisi, çevik kuvveti yığdılar. Hamile arkadaşımızı bile yerde sürüklediler. Sanem Dikmen bir hırsız, bu hırsızlığa emniyeti, polisi, valisi, hükümeti, devleti, kendisi ortaklık ediyor. Yan yana gelmişler sermayeyi koruyorlar. İşçiyi, iş sınıfını düşünen yok. Koca koca federasyonları olan sendikalar, sendika ağaları niçin bizim yanımıza gelip destek vermediniz? Buraya kitleleri yığmanız gerekiyordu, işçi sınıfı birleştiği takdirde güçlüdür. Öbür türlü kazanmak zordur ama bizim inadımız inat, alacağız Sanem Dikmen'den paramızı. Kim ortak olursa olsun biz sonuna kadar direneceğiz, alacağız.

Yeni Demokrasi: ETF Tekstil fabrikasında çalışanların yüzde 80'e yakını kadın işçilerden oluşuyor. Patron Sanem Dikmen özellikle "kadın istihdamı" üzerinden devlet teşviki alıyordu. Sanal medya üzerinde özellikle yapmış bu reklamların arka planında özellikle kadın işçilerin sömürsü ya-

tıyordu. Kadın işçi olarak direnişin sizin için önemi neydi? Patron-işçi arasındaki ilişki sizin açınızdan nasıl bir görünüm kazandı?

Songül Baş: ETF Tekstil direnişçilerindenim. Ben 17 yıl 6 ay çalıştım ETF'de. O günden bugüne kadar özverili bir şekilde çalıştık, her işe koşturduk, gerektiği yerde fazla mesaiye kaldık; gerektiği yerde yüklemelere katıldık. Fakat 17 yılın sonunda bize iş yerinin kapanacağını söylendi. 22 Temmuz'da direkt iş bıraktık ve direnişe geçtik. Bugüne kadar da direnişteyiz. Şu anda 78. günümüz... 78 gündür çadırdaki direniş yapıyoruz. Geceli gündüzlü kalıyoruz. Kadınlar, erkekler eşit bir şekilde nöbet tutuyoruz. Bu iş yerinde çoğunlukla kadınlar çalışıyor ve kadınlar olarak kesinlikle 'kalmıyoruz' demedik; çünkü benim de aynı hakkım var ve bir sorun yok dedik. 'Kesinlikle gece gündüz beraber kalacağız, beraber direneceğiz!' dedik. Öyle de oldu; çok güzel bir direniş sergiledik. Onlar karşısında asla boyun eğmedik. Onların beklediği belki de şuydu; iki üç gün içinde bunlar yılacak, pes edecek ve geri çekilecek. Ama biz bunu yapmadık ve direnişi sonuna kadar getirdik. Bu 78 günün ardından beş defa polis saldırısına uğradık. Çevik polisi arkasına alarak mal çıkarttılar. İşçilere zor kullandılar. Bir keresinde işçilere ters kelepçe yaparak karakola götürdüler, sorguya aldılar. Malların fabrikadan çıkmasını istemiyorduk. Çünkü burada işçilerin alın teri vardı, emeği vardı. Daha o makinelerin üzerinde işçilerin alın teri kurumamıştı. Ama bunu anlamadığı için, güç ve sermaye de ondan yana olduğu için bunları yaşadık.

Çevik kuvvet diğer günde buraya geldi. Biz ise yeniden çadırımıza, halaylarımıza döndük. Onlar çadırlarımızı yıktı; ama biz her şeyimizi yeniden kurduk.

Bazen diyorlar ki; "Bütün kadınlar eşittir." Ben bunu kabul etmiyorum! Bütün kadınlar eşit değil. Ben ile Sanem Dikmen eşit değil! Sanem Dikmen sömürdür; ben sömürülen kişi oluyorum. Biz aynı gemide değiliz. Güler Sabancı ile buradaki bir işçi de aynı değil. Çünkü; biz kadınlar olarak 78 gündür burada direniyoruz. Gece çadırdaki kalıyoruz. Aynı şekilde Sanem Dikmen, Güler Sabancı bu çadırdaki kalabilir mi? Kalamaz! Çünkü o zengindir. O otellerde, lüks yerlerde yatmaya alışkındır. Kadınlar burada direnirken; evde çocuğu olanlar var. Yeri geliyor evde bir eş, anne, kardeş oluyorsun. Ama çadırdaki gelince sen bir direnişçisin. Direniyorsun, sabahlıyorsun, uyumuyorsun... Gerekirse yemeğini de hazırlıyorsun çayını da misafirini de karşılıyorsun. Bunun yanında halayını da çekmeye devam ediyorsun.

Erkeklerle aynı şekilde burada kendi emeğimizi kendi alın terimizi koruduk burada. Omuz omuza bunları yaptık. Erkekleri yalnız bırakmadık. Çünkü hepimizin aynı şekilde eşit hakları ve emekleri var, biz de bunun için mücadele ettik. Bugünden sonra da mücadeleye devam edeceğiz. Bu direnişler, mücadeleler işçi sınıfına birçok şey anlatıyor. İşçilerin daha çok birleşmesi gerektiğini gösteriyor. İşçiler bu direnişlerde birbiri ile daha çok konuşuyor. Yapılması gerekenleri daha doğru bir yol izleyerek devam ettiriyor. Çadır direnişi emekçiler için çok güzel bir okul, eğitim oluyor ve güç veriyor. Arkadaşlar başta diyordu ki, "Ben üç gün kalabilirim, iki gün dayanabilirim, ardında bırakabilirim..." Ama bugün 78 gün boyunca bununla mücadele ettiyse gerçekten de bu kadınlar güçlüdür bence. Birçok şey yapabilir ve mücadeleye devam edebilir. Biz bunu zaferle taçlandırdık, yenildik. Onlar yenildi, sermaye yenildi. Sermayenin yanındaki güçler yenildi. Onların gücü ellerindeki copları, biber gazlarıydı, silahlardı... Ama bizim gücümüz kendi direnişimiz, irademiz ve onurumuzdu. Biz onurlu bir mücadeleye verdiğimizizi, onurlu bir şekilde direndiğimizi ve haklarımızı kazanacağımıza inanıyorum. Bu hep böyle olacak. "Direnen işçiler asla yenilmez!" diyorum.

Biz gittiğimiz hiçbir yerde yılmadık. Hiçbir zaman da yılmayacağız. Bununla da bitmeyecek. Bundan sonra da alanlarda, meydanlarda olacağız. Her yer direniş, her yer ETF olacak!

Ben burada bir ekmek kavgası veriyorum. Başka bir suç işlemiyorum, yasadışı bir şey yapmıyorum. Benim burada yaptığım kendi ekmek kavgam. Kendi emeğim için direniyorum. İşçilerin birçoğu çekimser kaygılarından dolayı çekimser kalıyor. Gözaltından, polis saldırısından korkanlar var. Ama sen de güçlüsün onun karşısında. Sen bu konuda eğer geri kaçmasan, kendini her şekilde her durumda ifade edebilirsin. Güç senin elinde. Çünkü sermayenin gücünü ancak bu şekilde yeneceğiz. Biz birleşerek, yan yana gelerek, konuşarak, çekimser kalmadan ve birçok yere sesimizi duyuracağız. İşçiler gazetelere, televizyonlara konuşmaya çekinmemeli. Senin sesini duyuran tek merci burası. Biz buradaki durumu anlatmazsak kimsenin haberi olmayacak. Ben burada ETF'yi anlatıyorsam, Sanem Dikmen'i anlatıyorsam, geçen süreci anlatıyorsam bu işçilere daha da cesaret verecek. Ben işçilerin sendikalı olmasını istiyorum. Çünkü sendika her zaman senin arkanda bir güçtür. Beraber hareket ettikçe, direndikçe kazanacağız. Birlikte olursak güç bizde olur ve hiçbir güç bizim önümüzde duramaz!

İKTİDARIN EKONOMİ POLİTİKALARININ KARŞILIĞI: BATAKLIĞA SAPLANMAK

Geçtiğimiz günlerde Hazine ve Maliye Bakanı Nurettin Nebati, geniş bir mecrada alay konusu haline geldiği bir demeç verdi. Özellikle sanal medyada gündem olan bu demecin bir yönünü ekonominin çıkmazda olduğu bu süreçte Nebati'nin bir hayli beceriksizce "Biz ne yaptığımızı biliyoruz" imajı yaratmaya çalışması, diğer yanını ise yaşanan ekonomik çöküntünün ne evrede olduğunu ele vermesi oluşturmaktadır. Nebati'nin "Neo klasik ekonomi düşüncesinden epistemolojik bir kopuşu temsil eden heterodoks yaklaşım"ı TC'nin son birkaç yıldır pençesine daha fazla sıkıştığı ekonomik çıkmazları temsil etmektedir. Zira bu ekonomi politikaları, dünya çapında derinleşen geniş çaplı krizlerin ve emperyalistlerin birbiri ile olan çelişkilerinin derinleşmesinden azade değildir.

Pandeminin dünya ekonomisinde var olan krizi şiddetlendirmesi ve emperyalistlerin birbiri ile olan çelişkilerinin şiddetlenerek derinleşiyor oluşu boyutlu krizleri beraberinde getirmektedir. Pandemiden ötürü kapanmalarla başlayan üretimde daralma ve tedarik zincirindeki kopmalar, ABD emperyalizminin öncülük ettiği NATO'nun savaş kışkırtıcılığı ve karşılığında Rus emperyalizminin Ukrayna işgali ile başlayan esasta enerjide ve gıdada olmak üzere arzın kesilmesi ile başlayan krizler etkisini devam ettirerek ve başkaca alanlarda da krizleri tetikleyecek biçimde ilerlemeye devam etmektedir. Alınan risk azaltıcı önlemlerin krizin etkilerini azaltmak bir yana farklı alanlarda özel krizleri tetiklediği görülmektedir. Bunların başında da ABD merkezli uygulanan ekonomi politikaları gelmektedir.

ARTAN RİSKLER TC EKONOMİSİNE NASIL YANSIYOR?

FED (Amerikan Merkez Bankası) bu krizin kendisi üzerindeki etkilerinin

azalması ve Amerikan tekellerinin rekabet ve talan için desteklenebilmesi adına bir süredir faiz artırımını yoluna gitmektedir. FED bunun sebebini enflasyonun dizginlenmesi olarak açıklamaktadır. Ancak FED'in bu biçimde bir para politikası izlemesinin esaslı nedenleri ABD emperyalist tekellerinin rekabetçiliğini ve kârını artırarak sömürü koşullarını iyileştirmektir. Artan faizler ile değerlenen dolar, kur arbitrajı yaratmasının yanı sıra bağımlı ülkelerin borç yükünün artırarak kendisine bağımlı olan pazar alanlarını daha az maliyetli hale getirmektedir,

gelişmektedir. Yabancı sermaye yatırımlarına muhtaç ekonomi, yeterince sıcak para akışının sağlanamaması sebebi ile kuvvetli resesyon ve ağır kriz riskleri taşımaktadır. Sıcak paranın ve borçlanma olanaklarının azalması cari açığı ivmelendirerek artırmaktadır. Cari açık artışı ise yenisinden borçlanmayı artırmakta, üretim ve iç talebin karşılanmasında dahi büyük sorunlara yol açmakta, sermaye yoğunlaşmasını engelleyerek üretimde gelişmeyi de olanaksız hale getirmektedir. Bu durum üretimde düşüş, yükselen enflasyon ve azalan

uygulanan para politikası ile faiz her şeye rağmen düşürülmekte ve bu şekilde kamudan düşük faiz ile sermaye sağlanıp bu sermaye üzerinden devasa kârlar elde edilmektedir. Ancak bunun sürdürülebilir bir mali politika olmadığı herkesçe görülmektedir. TC, kısa zaman öncesine kadar emperyalizme uşaklık yarışında ilişkilerini germekte sakınca görmediği Körfez ülkelerine yana yakıla koşacak derecede ciddi bir tehlike ve ekonomik kırılmalık yaşamaktadır.

"ÇÖMLEK HESABI"

TC'nin bağımlı ekonomik büyüme politikası, çöküş halinde olan ekonominin borçlanma, sömürüyü artırma ve tüketim yolu ile ekonomi çarkının dönmesini hedeflemektedir. Bu politika kısa vadede ekonominin sürdürülebilir olduğuna dair görüntü oluştursa da uzun vadede yıkımı daha şiddetli hale getirecek bir politikadır. Halk üzerinde bu politika ağır baskı

ve sömürü koşulları olarak yansımaktadır.

Dünya ölçeğinde yüksek enflasyon ve alım gücünde gerçekleşen zayıflama tüm dünya halklarına daha fazla sömürü ve daha ağır yaşam koşulları getirirken, bu durumun etkisini Türkiye gibi bağımlı ülkeler daha fazla hissetmektedir. TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) tarafından eylül ayı Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yüzde 83 olarak açıklanmıştır. Bu rakam resmi olarak son 24 yılın en yüksek enflasyon rakamı olurken ENAG gibi bağımsız kuruluşlar ise yıllık artışı yüzde 186 ve üzeri olarak açıklamıştır. Kış ayları ile birlikte bu rakamların ciddi biçimde yükselmesi beklenmektedir. Yılın ilk aylarında ekonomi politikası olarak belirlenen ihracata dayalı büyüme hedefi karşılık bulmamıştır. Tüketime ve ithalat artışına bağlı olarak artan cari açıklarla karşılaşmış, planlanan



aynı zamanda yeni üretim alanlarını ortaya çıkarmaktadır. Dünya'nın en büyük hammadde tedarikçilerinden ve üretim lokomotiflerinden olan Çin kaynaklı oluşan arz şokunu bu biçimde aşmaya çalışmaktadır. Böylece tedarik zincirlerinde yaşanan kriz hafifletilmeye ve Çin'in bu alandaki tahakkümü zayıflatılmaya çalışılmaktadır. Aynı zamanda bağımlı ülkelerin bu politika ile emperyalist talana açık hale gelmesinin yanı sıra emperyalist sermaye ihracının pandemi ile birlikte düşük ivmede seyretmesi, yani uluslararası likidite ve fonlama olanaklarında yaşanan azalmalar tüm bu bağımlı ülkelerde ciddi bir ekonomik çöküntü riskini artırmaktadır. En yüksek risk altında olan ülkelerden biri de yine Türkiye'dir.

AKP hükümetinin son birkaç yıldır uyguladığı ekonomik politikalar bir tercih değil, zorunluluk neticesinde

istihdam olarak yaşam bulmaktadır. FED tarafından alınan her faiz artırımını kararı, Türkiye gibi ülkelerde yabancı sermaye kaçışını hızlandırmakta ve finans sermayenin azalmasına sebep olmaktadır. Ayrıca kur oynaklığı da sermayenin girişi için bir güven soruna yaratmakta, anlık işlemler üzerinden kâr sağlama yoluna gidenlerin Türkiye tercihi ise sınırlı olmaktadır. Gelen sıcak para uzun vadeli yatırımlara dönüşmemekte, kurda yaşanan hızlı değişimler risk olarak görülmektedir. Sıcak para akışında yaşanan bu kayıp, ciddi derecede dış ticaret ve cari açığı bulunan Türkiye'de ilgiyi halkın cebine veya yastık altına yöneltmektedir her zamanki gibi. Emperyalist sermaye ihracından en fazla yararlanan kesim olan finans alanında bankaların, spekülâtorlerin ve özel şirketlerin düştükleri güç durumu aşabilmek adına ise TCMB (Türkiye Merkez Bankası) tarafından

mevsimsel risk azaltıcı faktörlerin ise bu süreçte hiçbir etkisi olmamıştır. Kış aylarına yönelik ekonomik planlamaya dair sessizlik ise sürmekte, bu yönde herhangi bir adım şimdilik görünmemektedir. Perde arkasında planlanan piyasaya kayıt dışı döviz sürme hamlelerinin de çöküşü geciktirmeye dair etkisinin olmayacağı öngörülmektedir.

İHRACATA DAYALI BÜYÜME MODELİNİN RAKAMLARDAKİ KARŞILIGI

Bu atmosfer içerisinde Bakan Nebati'nin ifadesi ile "neo klasik ekonomiden kopuş" girilen ekonomik çıkmazda ne yaptığını bilemez haldeki gerici egemen sınıfların çıkarlarının korunması için çırpınmaktan başka bir anlam ifade etmemektedir. Çin kaynaklı tedarik zincirinde aksamalar ve arz kaynaklı şokların Batılı Emperyalistleri alternatif tedarik ve üretim alanları arayışına itmesi, Türkiye'nin de gerici egemen sınıfların çıkarları adına zorunlu olarak izlediği düşük faiz politikasını "ihracata dayalı büyüme" hamlesi olarak pazarlamasına olanak vermiştir. Ancak bu politikanın önünde var olan yapısal açmazlar kısa süre sonra herkesçe görülmüştür. Hammadde ithalatına olan bağımlılığı, lojistik dezavantajlar, kurda tolere edilebilir rakamların üstünde gerçekleşen oynaklık ve rekabet koşullarının yakalanma olasılığının zayıflığı gibi birçok etmen bu politikanın bir karşılığının olmasına olanak veremeyecek faktörlerdir. Bununla birlikte imalat sanayinde gerileme de devam etmektedir. PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anket verileri üst üste 7. ayda da imalat sanayinde ivmelenen bir gerileme olduğuna işaret etti. Haziran ayında yüzde 48,1'e gerileyen PMI, eylül ayında yüzde 46,9'a gerileyerek daralma yönünün korunduğunu göstermiştir. İç ve dış talepte yaşanan daralmanın yanı sıra üretimde de gittikçe ağırlaşan koşullar, bu eğilimin devam edeceğini göstermektedir. İmalat sanayinde yaşanan bu daralmanın başlıca sebepleri hammadde temininde ve fiyatlarında karşılaşılan güçlükler, enerji fiyatlarında gerçekleşen keskin yükseliş, enflasyon ve dolayısı ile iç talepte yaşanan daralma, uluslararası talep daralması ve rekabet koşullarının sertleşmesi ile ihracatta yaşanan düşüş olmaktadır. Ayrıca üretimde yaşanan bu daralma ve stok fazlalığı istihdama da olumsuz yansımakta, imalat sanayindeki istihdamda da pandeminin başladığı dönemden sonra yeniden kayda

değer bir azalma gerçekleşmektedir. Planlanan taleplerde azalma ve artan ürün fazlalığı ile biriken stoklar, girdi fiyatlarında ve dolayısı ile nihai ürün fiyatlarında önüne geçilemeyen artışlar ile birlikte kış aylarında bu daralmanın devam edeceğine de işaret etmektedir. İmalat sanayi ise Türkiye'nin ihracat faaliyetlerinin temelini oluşturmaktadır. 2022 Ağustos ayı verilerine göre yüzde 94,6'lık bir ihracat payını imalat sanayi oluşturmaktadır. En büyük ihracat alanındaki bu gerileme cari açığın artışına işaret etmektedir. İhracata dayalı büyüme politikasının karşılığı bu şekilde, ihracatın ithalata oranla gittikçe daha aşağı seviyelerde seyretmesi ve artan cari açık olarak karşılık bulmaktadır. TÜİK ve Ticaret Bakanlığının ortak verilerine göre ocak-ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat yüzde 18,2 artarken ithalat ise yüzde 40,7 artmıştır. Dış ticaret açığı ise bir önceki ağustos ayına göre yüzde 159'luk bir artış göstermiştir. Bununla birlikte hammadde, lojistik ve geniş işgücü olanakları ile Güney Asya ülkeleri tedarik zincirlerinde kopan parçaların yerini doldurmaya aday olmaktadır. Bunların başında gelen Endonezya, Hindistan gibi ülkelerin büyüme oranları bu sebeple ivmelenerken artmaktadır.

Tüm bu atmosfer içerisinde iktidarın çöküşü yavaşlatmak ve temsilcisi olduğu egemen sınıf kliğinin çıkarlarını korumak adına hayata geçirebildiği esaslı tek politika halkın yaşamsal koşullarını zorlaştırmak, sömürü ve baskıyı artırmaktır. "Heterodoks yaklaşım" veya "ben ekonomistim" söylemlerinin temelinde yatan ise, tüm bu verilerin işaret ettiği çöküşün bir süre daha gizlenmeye çalışılması, tüm bu adımların "ne yaptığını bilecek" bir plan dahilinde gerçekleştiği izlenimini yaratmaktır. Ancak TC'nin dünya çapındaki bu ekonomik fırtınada dümen tutmak bir yana, yakın gelecekte gerçekleşmesi olası olan ekonomik riskleri dahi ne biçimde karşılayacağına dair bir işaret görünmemektedir. Tüm gelişmeler, sanayi mallarından market ürünlerine, enerjiden barınmaya tüm alanlarda fiyat artışının devam edeceğine işaret etmektedir. Ayrıca bu daralma halinin istihdama olumsuz yansıtacağı ve işsizler ordusunun gün geçtikçe büyümeye devam edeceğini de göstermektedir. Enflasyon yangını büyürken ve satın alma gücü düşerken emekçi halk için yaşam koşulları gün geçtikçe daha fazla zorlaşmaktadır.

Marlboro işçileri İstanbul'dan seslendi



İSTANBUL- İzmir Torbalı'da bulunan Philip Morris (Marlboro) fabrikasında faaliyet yürüten Euroserve'de DİSK/Gıda-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan işçiler direnişlerinin 18. gününde İstanbul'daki Philip Morris Genel Müdürlüğü önünde eylem gerçekleştirdi. Euroserve (Marlboro) işçilerine ETF Teksit işçileri de destek verdi.

"İŞÇİLERİN FABRİKA İÇİNDE TUVALETLERE GİRMELERİ ENGELLENDİ"

Düzenlenen eylemde basın açıklamasını işçilerin örgütlü olduğu Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Seyit Aslan okudu. Philip Morris (Marlboro) patronunun işçilerin örgütlenme hakkına yönelik saldırısını kınadığını söyleyerek sözlerine başlayan Aslan, "Örgütlenme çalışmasını kırmak ve engellemek için onlarca arkadaşımız sürgün edilmeye çalışıldı, kabul etmedik. Marlboro işverenin baskıları sürgünle sınırlı kalmadı, şu ana kadar 120'yi aşkın işçi arkadaşımız keyfi ve hukuksuz biçimde işten atıldı, atılmaya devam ediliyor" dedi. Philip Morris (Marlboro) yönetiminin yasa ve anayasaya uymadığından bahseden Aslan, "Onlarca yılını Marlboro Sigara Fabrikasına vermiş alan işçiler, işten atıldıktan sonra insanlık dışı davranışlarla karşı karşıya kaldılar. Fabrika içinde tuvaletlere girmeleri engellendi, su dahi veril-

medi. Fabrika dışında bekleyen işçi arkadaşlarımızın getirdiği ekmek ve sulara fabrika içindeki işçilere ulaşmasını engellediler" diye anlattı.

"MÜCADELEMİZİ SÜRDÜRMEYE DEVAM EDECEĞİZ"

Marlboro işçilerinin haklarını alana dek mücadeleye devam edeceklerini söyleyen Aslan, "Yaşanan yüksek enflasyon, fahiş zamlar karşısında haklarını almak ve daha insani koşullarda çalışmak, insanca ücret almak isteyen Marlboro işçilerine dönük yaşanan işçi kıyımı karşısında sessiz kalmamız beklenemez. Hem Torbalı'da hem burada mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz" diye konuştu. Uygulanmayan yasalardan bahseden Aslan, "İşverenin bu keyfi tutumuna karşı ülkeyi yönetenler sessiz kalıyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yaşanan bu tutumlar karşısında işten atmalar yokmuş gibi davranıyor. Yasaları uygulamakla sorumlu olanların sessizliği patronlara daha fazla cesaret veriyor" dedi.

Aslan talepleri ise şöyle sıraladı: "Atılan işçiler geri alınsın, ücretler insanca yaşanabilecek bir seviyeye çıkarılsın, zorunlu mesailer kaldırılınsın, tüm mobbing ve baskı yöntemlerine son verilsin, sendikali ve iş güvenceli çalışma hakkımız tanınsın." Eylemde sık sık "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek", "ETF İşçisi Yalnız Değildir" ve "Açlıktan Ölmeyiz, Biz Bu Yoldan Dönmeyiz" sloganları atıldı.

MERSİN EYLEMİNİN GÖSTERDİKLERİ VE REFORMİZMİN HEZEYANLARI

26 Eylül gece saatlerinde Mersin Mezitli'de İçişleri Bakanlığı bürokratlarının ve üst düzey polis şeflerinin dinlenme merkezi olan polisevine bir eylem düzenlendi. Yarım saatlik çatışma ve üst üste patlamalar eylemin şiddetini ortaya koyarken sonrasında yarattığı etki ve tartışmalar bakımından birçok alanı sarsan önemli bir eylem olarak tarihe geçti.

"Ayakkabı numaralarına kadar biliyoruz, nefes aldırıyoruz" hamasetine karşı Mersin'de gerçekleştirilen eylem, devlet açısından "bulutsuz gökyüzünde çakan şimşek" gibiydi. Eylem afallatıcıydı; çünkü Zap'a dayanan TC, kendi deyimiyle gerillaya "kilit" vurmaya hazırlanırken Mersin'de gerillanın mermileriyle gece aydınlanıyordu. TC için durum vahimdi. Yıllardır yaptıkları ve halkı önemli derecede ikna ettikleri propagandanın boşa düştüğünün farkında oldukları için ilk elden eylemi yapanların kimliklerini açıklayarak "her şeyi biliyoruz" imajı korunmaya çalışıldı. İkinci olarak ölen polis üzerinden kahramanlık hikayeleriyle kitleleri ajite etmeye dönük bir dil kullanıldı. "Savaş bakanı" H. Akar soluğu Şırnak'ta alarak "Asos'u vurduk, terörle mücadelemiz sürecektir" diyordu ertesi gün. Devletin bu güdültülü ve reaktif davranışının ilk andaki etkisi, özellikle eylemi yapan gerillaların kimliğine dair açıklamaların etkisi HPG'nin eylemi üstlenmesiyle boşa düştü.

Eylem sonrası devlet açısından geliştirilen söylem ve uygulanan politika kuşkusuz şaşırtıcı değildi. Esas şaşırtıcı olan eylemden sonra Kürt Ulusal Mücadelesinin temsilcilerinden ve reformist cemahtan gelen "kınama" mesajlarıydı.

HDP'DEN GELİŞEN "KINAMACILIK"

S. Demirtaş'ın "Mersin'deki silahlı saldırıyı kınıyorum. Siyasetin sorumluluğu, şiddet dışı çözümlerde ısrarcı olmaktır. Ölümleri durdurmaktır. Şiddetin her türüne karşı çıkacağız, demokratik siyasette ısrarcı olacağız. Bunun herkes tarafından net olarak bilinmesini isterim." sözlerine M. Sancar ve Buldan da katıldı. Buldan ve Sancar

eylemi kınadıktan sonra, yaklaşan seçimlere işaret ederek, "Ortalığı bulandırmak, yeni bir şiddet dalgasını ve provokasyonları, Haziran-Kasım 2015 dönemindeki gibi kullanmak amacıyla olanların bu hevesleri karşısında suskun kalınmaz." dediler.

Reformist cephenin eylem sonrası açıklamaları kınamalarla da sınırlı kalmadı. EMEP eylemi "terörizm" derekesinde ele alarak "terör eylemi" tanımını yaparken, TİP, "Saray rejimine güç verecek", SoL Parti "İktidar politikalarına su taşıyacak" diye feveran ediyordu.

HDP'liler açısından yapılan kınama açıklamaları kuşkusuz ciddi bir akıl tutulmasına işaret ediyor. Söz konusu kınamacılığa karşı faşist S. Soylu'nun "katilsin, iğrençsin" küfürü bile nerede nasıl konum alınması gerektiğini ortaya koyarken ısrarlı "barış" vurgusunun günümüz açısından ne kadar anlamsız olduğunu görmek gerekiyor. Her şeyden önce bir savaş gerçekliği söz konusu ve savaşta o çokça karşı olunan "şiddet" eşitsiz bir şekilde Kürt halkına, özellikle de savaşçılara yöneliyor. Kürt Ulusal Mücadelesinin kazanımları ve güçleri bir bir tasfiye edilmeye çalışılıyor; işgal operasyonları, SİHA saldırıları, kimyasal silah saldırılarıyla savaşan, direnen Kürde mutlak ölüm dayatılıyor. Bu operasyonlarda yer alan, bunları yönetenlerin dinlenme tesislerine tam da bu dayatmaya karşı olarak bir eylem yapılıyor. HDP işte bu "şiddet eylemini" kınıyor. Aynı günlerde Zap'ta gerilla eylemi gerçekleşiyor ve çok sayıda askerin öldüğü belirtiliyor. Ancak HDP'den benzer bir kınamanın gelmediğini görüyoruz. T. Kürdistanı'nın dışında yer alan Mersin'deki eylemin kınanması çokça eleştirilen "Türkiyelileşme siyaseti"nin bir sonucu olsa gerek!

Diğer yandan bu tutumun neden böyle geliştiği Buldan ve Sancar'ın sözlerinde ifadesini buluyor. "Seçim öncesi provokatif ortam" vurgusu legal siyaseti her şeyin üzerinde gören, kendini buradan var eden yaklaşımın ürünü olarak gelişiyor. Dikkat edilirse HDP de dahil TİP, EMEP, SOL Parti de

bu bağlamda bir kınama tavrı geliştirdi. EMEP ve SOL Parti silahlı mücadelenin "tövbesi" üzerinden örgütlenen yapılar, TİP de geçmişten bugüne "tutarlı" reformizmin temsilcilerinden olduğu için varlık zeminleriyle uyumlu bir dil kullanmaları şaşırtıcı olmadı. Legal siyaset dışında mücadele alanı, iddiası olmayan "aynılar, aynı yerdeydi". Ancak Kürt meselesinin çözümü doğrultusundaki mevcut siyasetin gelişmesini ve hatta genişlemesini esas olarak silahlı mücadeleyle sağlayan KUH (Kürt Ulusal Hareketi) için HDP nezdinde alınan tutum öteden beri var olduğu bilinen ikircikli, bir ölçüde çelişkili ve dolayısıyla sorunlu bir duruma işaret ediyor. On binlerce militanın ve halktan insanın kanıyla şekillenen büyük bir mücadele geleneğinin bir sonucu olarak var olan HDP'nin söz konusu kınamacılığı salt kendi zeminini tanımamakla açıklanamaz. KUH'un siyaset tarzı, genel politik çizgisi benzer durumların oluşması için elverişlidir. KUH'un Kürt meselesinin devrimci olmayan, özgürce ayrılma hakkını garantiye almayan, sözde demokratik çözüme endekli bir silahlı mücadele çizgisi söz konusu. KUH'un reformizme dayanıyor oluşu, reformlarla sınırlı bir mücadele içinde hareket eden alanların hareket sahasını objektif olarak genişletiyor ve yer yer de örnekteki gibi karşı karşıya getiriyor. Bir başka ifadeyle KUH kendi gerçekliğiyle kontrolsüz karşı karşıya geliyor. Kendisini silahlı mücadelenin üzerinde görme eğilimindeki legal siyasetin temsilcilerinin "seçim şartlarında oluşları" da bu tepkilerin önemli bir nedeni olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda KUH'un HDP kınamacılığını "sinmişliğe" indirilmesi vücut bulan sorunlu yaklaşımı açıklamak için yeterli değildir.

EVRENSEL'İN REFORMİZM BORA-ZANLIĞI VE SORUNLU "TERÖR" TANIMI

Reformist cepheden eyleme dönük en sistematik ve örgütlü tepki ve eleştiriler EMEP'ten geldi. Yusuf Karadaş, Nuray Sancar, İhsan Çaralan ve Ender İmrek imzası ile yayımlanan dört yazı Evrensel gazetesinde bağlamında EMEP nezdinde

meseleye yüklenen anlamı gösteriyordu.

Emek ve Özgürlük İttifakı'yla yeni bir ufka yelken açmışken sırası mıydı şimdi eylemin? Silahlara veda etmişken ve "demokratik siyaset" ile devrim hedeflenirken nereden çıkmıştı bu Mersin eylemi?

Dört Evrensel yazarının tonlarında eylemin zamanlamasına dair bir şaşkınlık öne çıkıyor. Bu şaşkınlığın en önemli nedeni kuşkusuz faşist diktatörlük gerçeğini, bu diktatörlüğün Kürt ulusu üzerindeki milli zulmünü ve buna karşı geliştirilen meşru silahlı direnişi görmeyişleridir.

Evrensel'de Mersin eylemin bağlamında yayımlanan yazılar, reformizmin silahlı mücadeleye dönük tipik söylemlerini içermesi bakımından önemlidir.

İlk olarak Y. Karadaş'ın yazısındaki tespitlere bakalım. Y. Karadaş, "Mersin saldırısı ve bu saldırıdan sonra Erdoğan iktidarı ile onun 'Cumhur İttifakı'nın ortaya koyduğu tutum, ülkenin seçimler öncesinde sürüklenmek istendiği kaos ve çatışma ortamı ve bu ortamın yaratılması için hangi araçların devreye sokulduğunun görülmesi bakımından oldukça uyarıcıdır. Öncelikle böylesi provokatif saldırılar, iktidarın Kürt sorununu 'terör sorunu' olarak göstermesine ve demokrasi mücadelesini bastırma için baskı, şiddet ve yasaklara daha fazla sarılmasına alan açıyor. Dolayısıyla en büyük zararı halk güçlerine ve demokrasi mücadelesine veriyor..."

Y. Karadaş'ın tespitlerine baktığımızda bilindik "kaos ve çatışma" kaygısıyla bezeli bir yazı görülüyor. Egemenlerin içerisinde bulunduğu ekonomik ve siyasal kriz, faşizmin tüm gücüyle gelişen mücadelelere yönelmesi için zaten yeterli bir sebepken HPG'nin eylemini bu baskıların nedeni olarak görmek esas olarak faşizm gerçekliğini bilmemek/kabul etmemek anlamına geliyor.

Y. Karadaş, HDP'den gelişen kınamalara da değinerek "HDP bu saldırıları kınasa da kınamasa da



iktidarın tutumu değişmiyor. Çünkü iktidarın derdi HDP'nin kınaması ya da kınamaması değil, bu saldırıların her koşulda HDP ve demokrasi güçlerini hedefe koyup baskılamak için bir araç olarak kullanılmasıdır." diyor. Y. Karadaş'ın iktidarın kınamalarla tutumunu değiştirmeyişine dair vurgusu kuşkusuz doğrudur. Ancak devamındaki ifade Y. Karadaş'ın derdinin ne olduğunu gösteriyor. Y. Karadaş ve beslediği reformist yapının karın ağrısı silahlı mücadelenin kendisiyle olduğu için eylemin kendisini provokatif parantezinde değerlendiriyor. "Seçim sath-ı malinde tam da Erdoğan güç kaybetmişken demokratik yoldan iktidarı göndermek varken silahlara ne gerek?"in lafûgüzaflı yapıyor.

"Önceki saldırılarda hep 'Kandil'i adres gösteren Soylu, Akar gibi iktidar sözcülerinin bu kez Suriye'yi işaret etmeleri, bu saldırılardan kimlerin ve nasıl medet umduğunu ortaya koyuyor. Suriye Kürtlerine yönelik operasyonu şovenizmi kışkırtmak ve ülkeyi baskı ve şiddet ortamında seçimlere götürmek için kullanma hesabı yapan iktidar, Suriye'yi adres göstererek son saldırıyı bu operasyon için bir gerekçe haline getirmek istiyor." tespiti ise salt eylem bağlamında Kürt meselesini ve devletin niteliğini okumanın nasıl yanlış belirlemelere neden olduğunu gösterir niteliktedir. Rojava'daki fiili durum ve Kürt kazanımlarının varlığı TC

in için zaten "beka sorunu" olarak ele alınıyor. Bu durum Rojava'da kazanımların ortaya çıkmasından itibaren böyle. Dolayısıyla TC'nin Rojava'ya saldırmak için zaten temel bir nedeni var, fiili olarak da SİHA'larla, toplarla her gün o coğrafya bombalanıyor. Bu eylem en fazla içteki şovenizmi köpürtmeye malzeme yapılabilir ki bu da her eylem ve asker kaybında TC nezdinde yapılıyor. Y. Karadaş'ın yazısının sonu reformizmin bu eylemden neden bu denli rahatsız olduğunu gösteriyor: "Demokratik ve barışçıl bir gelecek inşa etme mücadelesinin ilk adımı, ülkenin bu iktidardan kurtarılması olmalıdır." ifadeleriyle seçime işaret edilerek yazı sonlandırılıyor.

Nuray Sancar'dan devam edelim: "Mersin'de bir polis öldürülmesiyle sonuçlanan terör eyleminin seçimlere kötü bir başlangıç olduğunu yazan ve düşünen birçok insan tarihin tekerrür edebileceğinden korkmakta haklı. Bir süredir bu tür eylemlere kalkışmayan PKK'nin üstlendiği saldırı şimdi 7 Haziran'da olduğundan daha fazla pazarlayacağı şeye sahip olmayan iktidarın elinde hemen bir koza dönüştü."

Nuray Sancar da diğer üç Evrensel yazarıyla aynı tonda ve içerikte tespitler yapıyor. N. Sancar'ın yazısında öne çıkardığı "terör eylemi" söylemi kuşkusuz çok cüretli bir tanım. Cüretli çünkü 1900'le-

rin Rusya'sında değil 2022'de TC'deyiz. Dolayısıyla bu kavramın içerisi Türk hâkim sınıfları tarafından "şiddet" olmasının dışında devrimci-demokratik mücadeleye karşı geliştirilen özel bir söylem olarak içeriklendirilmiştir. Faşist diktatörlükle devrimci-demokratik yurtsever güçlerin "terör" tanımı bu bağlamda aynı olamaz. Nuray Sancar ve Evrensel yazarlarının "devrimci şiddet" bağlamında bir terör tanımı yapmadıklarını yaptıkları kınamalardan anlamak mümkün. Öyleyse buradaki "terör" tanımının doğrultusu TC ile aynı doğrultuda. Bu da dolaylı olarak ezilen ulusun ezen ulusa karşı meşru, illegal-silahlı şiddetinin olumsuzlanması anlamına geliyor. Evrensel yazarları temellendirmedikleri sorunlu "terör" tanımlarıyla eylem özgülünde burjuva-liberal bir hatta yer almışlardır.

N. Sancar, "HDP'nin PKK ile eşitlenmesi HDP ile temas edenlerin de listeye yazılması kesintisiz devam ediyor." sözleriyle HDP nezdinde iktidarın söylemlerinden etkilendiğini itiraf ediyor. Benzer eylemlerin bu eşitlenmeyi derinleştireceğine de yazı içerisinde sıkça vurgu yapıyor.

N. Sancar'ın "Bu bir yana HDP ile Emek ve Özgürlük İttifakında bir araya gelen emek ve demokrasi güçleri, iktidarın HDP üzerinden dizaynını boşa çıkarma konusunda önemli bir adım oldu. Fakat Mer-

sin suikasti Emek ve Özgürlük İttifakının deklarasyonunun tartışıldığı bir gündemi ikinci plana iterek her türlü demokrasi mücadelesinin terör gölgesinde konuşulmasının imkânını çoğalttı." şeklindeki ifadeleri faşizm gerçekliğinden ne denli kopuk olduğunu gösteriyor. Evrensel ve ona rengini veren EMEP'in çizgisi faşizmi reddediyor. N. Sancar'ın "faşizme göz kırpan" ifadeleri de buradan geliyor. Bu bağlamda faşizme karşı silahlı mücadele anlamsız görülüyor. N. Sancar halkın meşru şiddetine "gölge etme" deme cesareti de tam da buradan besleniyor.

Evrensel yazıları dört kalemde çıksa da anlayış itibarıyla tek kalemde çıkan bir anlayışı ortaya koymaları nedeniyle diğer iki yazardan alıntılama yapmayı gerekli görmüyoruz. Mersin eyleminin reformcu cenah nezdinde önemli bir turnusol işlevi gördüğünü yazılardan görmek mümkün. "Örgütü örgüt yapan, onu kitlelere tanıtan, programlar veya yaldızlı laflar değil, devrimci eylemdir." diyordu Mahir Çayan. Reformist cenahın niteliğini de görünür kılan Mersin eylemi olmuştur. Hem halkın meşru şiddetinin kullanılmasına yaklaşımlarıyla hem de Kürt Ulusal Mücadelesiyle nereye kadar dost oldukları bu bağlamda ortaya konmuştur. Mersin eylemi bu gerçekliği ortaya çıkarması bakımından da güçlü bir eylem olarak tarihseldir.

Zincir, Özel Halkasından Kavram

Şimdiye kadarki bölümlerde Marksist teorinin ve bir Marksist programın devrim sürecinde oynadığı veya oynayacağı rol üzerinde durduk. En son bunun “komünist partisi birliği” bakımından taşıdığı öneme dikkat çektik. Kuşkusuz komünist partisinin birliği komünizme kadarki her aşamada farklı özellikler gösterecek biçimlerde sürekli bir sorundur. Dolayısıyla bu birliğin daima teori ve programlarla tanımlanması, somutlaştırılması ve geliştirilmesi gerekecektir.

Bunun temel koşulunun MLM ve bir genel siyasi hattın ilkelerle sabitlenmiş bir zeminde hayata geçirilmesi olduğunu yine hatırlatalım. Bu temel koşulu taşımayan her durum komünist partisine uymayan ve hatta onu geriletken bir özellik olarak değerlendirilmelidir. Komünist partisinin temel özelliklerine daha önceki sayılarda yer vermiştik. Proletaryanın çıkarları temelinde örgütlenen komünist partisi toplumsal gelişmenin yönüne uygun olarak bu çıkarları günün şartlarına göre belirlemek zorundadır. Marksist bir programda özellikle ilk bölüm bu çıkarların açıklanmasıdır.

Programın birinci bölümü ülkenin toplumsal ekonomisinin tarihsel bir açıklamasını içerir; çünkü bugünün koşullarını anlamamızı sağlayacak olan tarihtir. Tarihi incelemeksizin, salt bugüne bakarak koşullar hakkında yorumlar yapmak önemli derecelerde hatalara, yanılgılara yol açar. Bunun çeşitli biçimleri devrimci hareketin konu hakkındaki yorumları incelenerek rahatlıkla saptanabilmektedir. Bunların ortak bir özelliği nitelikteki değişimlerin nedenlerini, nasıl olduklarını kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde açıklamadan bugünün “gelişmiş” sosyo ekonomisini yorumlamalarıdır. Marksist yaklaşım bugünü açıklamak için tarihsel bir değerlendirme yapmak gerektiğini bilerek hareket eder. Bilimsel ve tabii ki doğru olan budur.

Bizim de bir program oluşturma sürecinde yapacağımız ilk iş bu olmalıdır veya biz bir programın öncelikle bu özelliğini incelenmeliyiz.

EMPERYALİZME BAĞLI SOSYO EKONOMİK YAPI

Emperyalizm çağında ülkelerin iki ana gruba ayrıldıkları bilinir. Egemen ülkeler ve sömürge-bağımlı ülkeler olarak iki ana gruba ayrılan ülkeler kendi içlerinde benzer özellikler taşırlar. Bu özellikler bu ülkelerin sosyo ekonomik gelişmelerinin seviyesini içerir. Bu nedenle ortak

özelliklerin “proletaryanın çıkarları bakımından genel olarak aynı koşulları” gösterdiklerini varsaymak gerekir.

Sömürge ve bağımlı ülkelerin kapitalist gelişmelerinin henüz başlangıcında emperyalizm çağına girmiş olmaları bunları bu bakımdan ortaklaştırmıştır. Bunların hepsi emperyalizmin etkisi altında kapitalist üretimin ikili karakterini, bu anlama gelmek üzere türdeş olmayan biçimlerini taşırlar. Henüz başlangıçta güçlü ve gelişmiş yabancı sermayenin egemenliği bu ülkelerin “kendi sermayelerini” sürgit bir baskı altında tutar. Bu ülkelerin sosyo ekonomik niteliğini, dolayısıyla bugünkü koşulları bu baskı kavranmadan açıklamak kesinlikle gerçekçi ve doğru değildir. O halde programın ilk bölümünde özellikle üzerinde durulması gereken mesele emperyalizmle ilişkinin tarihidir. Kendi kapitalist gelişiminin derecesi ile emperyalizmle ilişkilenenin tarihi bize bir ülkenin bağımlı bir ülke mi bağımsız bir ülke mi olduğunu genel olarak açıklayacaktır.

Türkiye'nin bu bakımdan incelenmesi doğal olarak Türkiye Cumhuriyeti öncesinden başlayacak bir tarihsel süreci konu etmeyi gerektirir; çünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin taşıdığı temel özellikler Osmanlı İmparatorluğu'ndan kalma özelliklerdir. Gerçi önemli bir kesim, egemen anlayışın propagandasının etkisiyle Türkiye ile Osmanlı İmparatorluğu'nu ayırır. Oysa bu gerçeklikle örtüşen bir yaklaşım değildir. Türkiye siyasetindeki egemen sınıf kampının niteliği dahi bize Osmanlı dönemindeki, İstanbul hükümeti ile Ankara hükümeti arasında somutlaşan çatışmanın, elbette gelişerek, değişerek devam ettiğini göstermiştir veya göstermektedir. Şu bizim için tartışılmaz derecede açık bir gerçekliktir ki Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu padişahlığı temsil eden İstanbul Hükümeti'ne rağmen; ama feodalizme ve emperyalizme karşı değildir. Türkiye Cumhuriyeti tarihi incelendiğinde hem emperyalizmle kurulu ilişkiler hem de ülkedeki egemen sınıfların niteliği ve tahakkümü esasen değişmemiştir. Egemen üretim ilişkilerinin değiştirilmesi bakımından vaatlerde bulunulmuş olsa da hiçbir adım atılmamıştır. Buna eğilim gösterenler de uygun her fırsatta siyasetten tasfiye edilmişlerdir. Bu bakımdan Türkiye'nin sosyo ekonomik sistemi başından itibaren emperyalizme bağlı (bağımlılık kavramı da uygundur; fakat aynı derecede gelişmiş ülkeler

arasındaki karşılıklı bağımlılık ilişkileri bizim bu kavramla anlattığımız tek yönlü ilişkinin anlaşılmasını kısmen engellemektedir. Bu nedenle “bağlı” kavramını tercih ettik. “Bağımlılık” kavramının da aynı içerikte olduğunu her şeye rağmen belirtelim) bir sistem olarak gelişmiştir. Bunun tarihsel bir süreç olduğunu, bu sürecin hiçbir dönemde kesintiye uğramadığını, hemen hemen aynı düzeyde sürdüğünü görüyoruz. Bu tek yönlü ilişki öz olarak bugüne kadar ve bugün de değişmedi. Önce İngiltere'nin, sonra Almanya'nın ve uzun bir dönemi kapsayan son dönemde ABD'nin tahakkümündeki bu ilişki sonuç olarak emperyalizmin gelişen ve değişen koşullarının ürünü olarak farklı biçimlerde varlığını sürdürmektedir. Burada temel olan şey bu ilişkinin korunmuş olmasıdır. Bu ilişkinin korunması ülkenin kendi gelişimini destekleyen; kapitalist gelişimin emperyalizmin çıkarları temelinde gerçekleşmesini sağlayan koşulların sürdürülmesidir. Bugünü anlamak istiyorsak tarihsel olarak oluşmuş bu ilişkinin temel alınması gerekir. Emperyalizmin ihtiyaç duyduğu kadar üretim yapabilen bir ülke henüz kapitalist üretim tarzı üzerinde inşa edilmiş bir ekonomik sistem oluşturmuş olamaz. Kapitalist üretim tarzı bu türden bir tek yönlü ilişkiyi reddeder...

Günümüzde emperyalizmin sermayesine bağlı ülkelerin ekonomisini belirleyen biçimler borç ve bazen de yardım adı altında gerçekleşen sermaye ihracıdır. Bu sermaye ihracı emperyalist sömürünün temelidir ve sosyo ekonomik gelişmenin kendi dinamiklerini baltalar. Bu borç ve yardım altındaki sermaye ihracının her türden siyasi ve askeri ilişkinin de belirleyici ögesidir. Türkiye'nin dahil olduğu NATO gibi ittifakların da gene bağımlılık ürettiğini en son F-35 savaş uçaklarıyla ilgili gelişmelerde gördük.

Programın içerdiği bu mesele hem ortak bir tarih bilincinin gelişmesi bakımından önemlidir hem de dost ve düşman ayrımının objektif biçimde tanımlanması bakımından önemlidir. Egemen sınıfların niteliği bize nasıl bir devrim sürecinde olduğumuzu göstereceği gibi nasıl bir devrim yolu izlemek zorunda olduğumuzu da gösterir.

BAŞ ÇELİŞME NASIL KAVRANMALIDIR?

Mao Zedung'un “baş çelişme” olarak kavramlaştırdığı “bir süreci belirleyen çelişmenin keşfi” sorunu tüm

komünistler için tayin edici bir sorundur. Hatta komünist olmak için bu “keşfi” başarıyla gerçekleştirmek zorunludur. Komünist partileri tarihindeki sapmaların, ayrışmaların, bölünmelerin bu sorunla ilişkisi belirleyicidir. Programın konu ettiğimiz bölümü tam da bu keşfi içerir. İbrahim yoldaşın “güvenilir bir bolşevik olan Şnurov'a kadar” henüz kavramadıklarını ifade ettiği şey de özde bu keşfi içerir. İbrahim şöyle diyor: “Biz, önceleri, Kurtuluş Savaşı'na milli karakterdeki orta burjuvazinin önderlik ettiği görüşündeydik. Fakat Stalin yoldaşı ve Şnurov yoldaşı daha dikkatli olarak inceleyince bu görüşün yanlış olduğunu gördük” (Seçme Yazılar, s. 83, Umut Yayıncılık, 2012) İbrahim yoldaşın bu noktadaki görüş değişikliği onu tüm oportünist, revizyonist kesimlerden kesin biçimde koparmış ve bundan itibaren onlarla uzlaşmaz ve amansız bir mücadele içerisine girmesine yol açmıştır. Söz konusu keşfin önemini anlamak bakımından İbrahim yoldaşın bu görüş değiştirme pratiği incelenmeye değerdir.

Kuşkusuz sorun sadece Kurtuluş Savaşı'na kimin önderlik ettiğinin doğru tespit edilmesi değildir. Örneğin aynı görüşü savunmakla beraber bugün Türkiye'de devrim koşullarının nitelik bakımından değiştiğini iddia edenler var. Bunların hatası “aynı egemen sınıflardan” bahsetmekle birlikte emperyalizmin değişen ihtiyaçlarına ve bir ölçüde değişen sömürü yöntemlerine “aldanarak” bu egemen sınıfların nitelik değiştirdiklerini sanmalarıdır. Oysa İbrahim yoldaş bunların nitelik düzeyinde değişebilir kapasitede olmadıklarını bilerek tayin edici bir “görüş düzeltme” pratiği sergilediğini apaçık ortaya koyan önder bir komünisttir...

Lenin yoldaş genel olarak sorunları, konu bakımından ifade edersek süreçleri çözümlenmenin kriteri üzerinde dururken burada göstermeye çalıştığımız aynı özelliği şu şekilde açıklamıştır: “Bir devrimci ve genel olarak sosyalizm savunucusu veya bir komünist olmak yetmez bir kimse her özel anda, zincirin özel halkasını bulabilmelidir, tüm zinciri kavrayabilmek ve halkalardan bir diğerine geçişi hazırlayabilmek için bir kimse bütün kararlılığıyla bu özel halkayı kavramalıdır...”

Zincirin özel halkasını bulmak, zincirin bütünü kavramak ve halkalar arasındaki ilişkileri çözerek ilerlemek bakımından zorunludur. “Özel halka” bir kere kavrandı mı

ndığında Çözülme Yoluna Girer

gerisinin anlaşılması ve her halkadan bir diğerine geçişin sağlanması olanaklı hale gelir. İbrahim yoldaş Stalin ve Şnurov yoldaşı (Şnurov'un ayırt edici özelliği bahse konu süreç hakkında ayrıntılı ve birebir bir incelemeye sahip olmasıdır) dikkatli olarak incelemekle beraber temel bir meselede "konum değiştirmiş," bu sayede tüm Türkiye Cumhuriyeti tarihini kavrayabilmiştir. Onun bu özel halkayı bütün kararlılığıyla kavradığını ise ilgili yazılarını okuyan herkes rahatlıkla görebilir. Öyle ki bu noktadaki kararlı kavrayışı onu tüm gerici zincirlerden koparmakla kalmamış bu zincirleri her defasında parçalamakta hiçbir tereddüt göstermemesini de sağlamıştır. Zincirin tümünü kavramak stratejik başarıya ulaşmanın şartlarını hazırlayacağı için de belirleyicidir.

Programın bu kısmının önemi buradan anlaşılabilir.

Kurtuluş Savaşı'na önderlik edenlerin milli karakterdeki orta burjuvazi değil de toprak ağaları, komprador büyük burjuvazi ve tefeciler olduğu gerçeği sonranın farklı kavranmasına vesile olmuştur. Türkiye'nin Osmanlı'dan kalma gericiliği, düzeni bu sınıflarla sürdürdüğü gerçeği komünist partisinin kimlere karşı kiminle hareket edileceğini doğru olarak belirlemesinin temelidir. Türkiye devrimci hareketinde uzun süre Kurtuluş Savaşı'na önderlik edenlerle daha sonra iktidara gelenler arasında tam bir karşıtlık olduğu düşüncesi hâkim olmuştur. Bu düşünce sadece devrimin kimlere karşı gelişmekte olduğunu kavramayı değil, aynı zamanda devrimin güçlerinin kimler olduğunu kavramayı da olanaksız kılmaktadır. Devrimci harekette de etkisini göstermiş olan "ordunun ilericiliği" anlayışının temeli de budur. Bunun 12 Mart Askeri Muhtırası'na yaklaşımlardaki etkisi dikkate değerdir. Örneğin bu muhtıranın, Demokrat Partinin iktidardan düşmesinden sonra yaşanan ekonomik ve siyasi krizin çözüme kavuşmamasının sonucunda gerçekleştiği iddiası onu olumlu değerlendirmenin bir ürünüdür. Hakeza "CHP faşizmine" karşı Demokrat Parti'yi destekleyen TKP'nin içler acısı durumu da aynı sorundaki bir başka büyük gaflettir. Kıvılcımlı'nın kötü ünlü "ordu kılıcını attı" sözü devrim beklentisinin, süreçlerin yanlış halkadan kavranmasının ya da özel halkanın kavranmamasının bu gibi çok temel hatalara, büyük zaafılara yol açtığını bu örnekler sarımsı bir biçimde göstermektedir. Bu hatalı, zaafı tutumların sahipleriyle

İbrahim'in ne derecede farklı davrandıkları, farklı düşündükleri söz konusu tayin edici kavrayışın önemini görmek bakımından incelenmeye değer kabul edilmelidir.

Programda böyle bir bölümün olması tarihsel bir kavrayış bakımından önemlidir; ama o sadece bu bakımdan değil nasıl bir komünist partisi inşa edileceği, bu komünist partisinin nasıl bir yol yürüyeceği, bu partinin görevlerinin gerçekleştirilebilir olması bakımından da önemlidir.

Komünist partisinin önündeki görevlerin hem bir tarihsel sürecin ürünü olduğu hem de bu aynı görevlerin bir sürece ait olduğu gerçeği zincir metaforunun burada da geçerli olduğunu gösterir. Burada özel halka ne olacaktır ve bu nasıl kavranacaktır? Kavranmadığında yol alınmayacağını ileri süreceğimiz halkanın partinin inşası bakımından ve bunun da programın ilgili bölümü bakımından ne olduğunu tespit etmek gerekir.

ÖZEL HALKA TOPRAK DEVRİMİDİR

Yukarıda bu konunun aynı zamanda dost ve düşman ayrımlarını doğru biçimlerde yapmak için de gerekli olduğunu savunduk. Dost ve düşman nasıl bir devrim sürecinde olduğumuza göre değişir. Sosyalist devrim sürecinde örneğin devrimin dostları sınıflar bakımında daha sınırlıdır. Toplumun esas olarak burjuvazi ve proletarya olarak bölündüğü ülkelerde devrimin dostları ve düşmanları daha belirgin bir biçimde ayırmıştır. Proletaryanın sosyalizm için şartların iyice olgun olduğu bu koşullarda kendi gerçek devrimini gerçekleştirmesi açık ki gayet olanaklıdır. Bunun için devrimin öznel güçlerinin, yani proletaryanın örgütlü gücünün hazır olması yeterlidir. Oysa toplumda henüz geri ekonomik ilişkilerin egemen olduğu koşullarda sınıfsal ayrımlar çok çeşitli ve dağınıktır. Toprak devriminin özneleri içinde yoğun bir köylü kesimi, küçük burjuvalar, emperyalizm tarafından baskılanan milli karakterdeki burjuvazi de vardır. Bütün bu kesimlerin devrime kazanılması devrimin sürdürülebilirliği ve sosyalizm için şartların olgunlaştırılması için gereklidir. Dostların doğru tespiti bir devrimin başarısı için tayin edicidir. Kuşkusuz her bir dost sınıfın devrime kazanılması kendine has gelişmelere, koşullara sahip olacaktır. Örneğin içinde yaşadıkları zor koşullar yoksul köylülerin daha hızlı bir şekilde devrim hareketine katıl-

malarına neden olabilecekken ulusal karakterdeki orta burjuvazinin devrim hareketine katılması güçler dengesinde proletarya lehine güçlü bir değişimi şart koşar. Bunun gerektirdiği temel şey ise proletaryanın yoksul köylülerle kuracağı güçlü ittifaktır. Ancak böyle bir ittifak güçlü bir şekilde kurulup gelişirse ulusal karakterdeki burjuva kesimler devrime katılacaklardır veya devrime tabi olacaklardır. Bu da bizi özel halkanın kaynağına getirir.

Burada özel halka toprak devrimidir. Programın konu ettiğimiz bölümünün ana içeriği toprak devriminin koşullarını yaşadığımız olacaktır. Bunu açıklayabilen bu ilk bölüm bize böyle bir devrim için komünist partisine olan gereksinimin özelliklerini de sunar. Bu partinin bütün bu dost kesimleri örgütleyebilecek, devrimin gelişimiyle bağlantılı olmak üzere bu kesimleri saflarına (elbette devrimin saflarına) katabilecek bir stratejiyle hareket etmesi gerekecektir. Toprak devriminin özellikleri doğal olarak bununla uyumludur. Bu devrimin anti feodal ve anti emperyalist özellikleri bahsini ettiğimiz dost güçlerin çıkarlarıyla tamamen uyumludur. Şu açıktır ki bu nitelikteki bir devrimin başarısı ancak bu sınıfların katılımıyla mümkündür. Bunu kavramaya olanak verecek şey devrimin bir toprak devrimi olduğunun kavranmasıdır. Toprak devrimi feodalizme karşı gelişecektir ve emperyalizm de onunla birlikte alt edilecektir. Emperyalizm bir toprak devrimine karşıdır. O ülkedeki ekonomik şartların kendine bağımlı olarak sürmesinden yanadır. Bu nedenle tarımda gelişmeyi, kendi sanayisini yaratmaya olanak verecek bir ilerlemeyi esas olarak olanaksızlaştırır. Son 30 yıl içinde tarımda kendi pazarını yaratma politikasıyla bizimki gibi ülkelerde neden olduğu daralma emperyalizmin sömürü ve talana dayalı ekonomi politikalarının zararlarına işaret eder. Devrimin dostu sınıfların bu zararlar karşısında proletaryanın geliştireceği devrime katılması objektif olarak bir gerçekliktir.

Komünist partisinin bu temel görevi yerine getirmesinin de koşulu görevler zincirinin özel halkasını bulmasını gerektirecektir. Sağlam bir örgütlenme bunun için ilk koşuldur. Rusya'da bu tartışma özel bir süreci gerektirmiştir. Uzun bir süre amatör bir örgütlenme içinde hareket eden komünistler Rusya'da devrim için sağlam, güçlü bir disipline sahip, merkezi olarak yönetilen, etkin bir iş bölümüne tabi, tek bir bütün içinde

hareket etme yeteneği kazanmış bir partiye gereksinim olduğunu ileri sürdüklerinde "zincirin özel halkası"nın da yakaladıklarını göstermiş oldular. Ancak bu özel halka tespit edildikten sonra tüm teorik çalışmaların devrimle gayet uyumlu bir seyri olabilecekti. Bu halka kavranmadığında Lenin'in tespit ederek hızla harekete geçtiği çürüme, ileriye doğru hiçbir adım atamama, önemli derecede keşmekeşin önü alınamayacaktı. Lenin "Ne Yapmalı?" broşüründe özel halkanın ne olduğunu olabildiğince açık bir biçimde ortaya koyar. Bu öyle güçlü bir ortaya koyuştur ki uluslararası komünist hareketin örgütlenme anlayışı bakımından bu eser bir manifesto niteliğindedir. Bu eserde komünist partisinin nasıl etkin, hızlı, tek vücut hareket edebilen, aynı amaca kilitlenen ve dağınıklığa önemli derecede izin vermeyen; ama aynı zamanda tek başına kendi yolunu bulma yetisi de taşıyan bir yapı olabileceği anlatılır. Bu eser komünistlerin örgütlenmede özel halkayı nasıl kavradıklarını gösterir. Bu halkayı kavramak bizim için aynen geçerlidir.

Stalin yoldaş bu konudaki kavrayışın önemini şöyle açıklamış:

"Burada söz konusu olan nokta, partinin önündeki bütün görevlerden, gerçekleştirilmesi merkez noktayı teşkil eden ve yerine getirilmesi diğer acil görevleri başarıyla gerçekleştirecek olan en acil ve özel görevi bulup çıkarmaktır." (Stalin, Strateji ve Taktikler, s.66)

"Dar görüşlülük ve amatörlük partiyi yukarıdan aşağıya çürütürken, ideolojik karışıklık partimizin iç hayatının ayırt edici özelliğiyken, partinin önündeki görevler zincirindeki temel halka ve temel görev bütün Rusya ölçüsünde illegal bir gazetenin kurulmasıydı. Tek bir bütün içinde birleştirmeye yetenekli sağlam bir parti gövdesi yaratma, ideolojik ve taktiksel birlik için şartları hazırlama ve böylece gerçek bir partinin kurulması için temel inşa etmek mümkün olabilirdi." (age, s. 66)

İçinde olduğumuz koşullarda bu meselenin önemini yadsıyacak bir program olamaz. Çalışmalarda özel halkanın kavranması her zaman başattır. Bunu program çalışmalarında da önemsemek ve uygulamak gerekecektir. Programın ilgili bölümünün doğru incelenmesi bizi bütün kavramamız için yetkin veya güçlü kılacaktır.



İRAN'DAKİ "KADIN DEVRİMİ" Mİ?



reketimizce Rojava'da gelişen sürecin bir devrim olarak nitelendirilmemesi, Rojava'da gerçekleşen kadın kazanımlarının bir "kadın devrimi" olarak görülmemesi birçok devrimci, demokrat kesim tarafından, "şovenizm", "cinsiyetçilik", "kadın düşmanlığı", "kazanımların görülmemesi" olarak suçlanmamıza neden oluyordu. Biz ise tüm bu tartışmalara etkin şekilde katılmadık. Bunu bir eksiklik olarak görüyoruz. Bununla birlikte şu soruları sorup yanıtlarını arıyoruz: "Kadın devrimi" nedir? "Kadın devrimi" neyi amaçlıyor? Biz devrimci kamuoyunda hâkim olan bu değerlendirmelere nasıl bakıyoruz?

"Kadın devrimi"nin ne olduğu üzerine yapılan tartışmalarda bir gelişme güzellik olduğunu, yüzeysel ele alışın devrim kavramının içeriksizleştirilmesiyle birleştiğini söyleyerek başlamak zorundayız. "Kadın devrimi" kavramını kullanan birçok kesimle esas olarak "Devrim nedir?" üzerine tartışmak gerektiğini düşünüyoruz. Biz "kadın devrimi" kavramını kullananlarla esas olarak "Devrim nedir, nasıl ve hangi yoldan gerçekleşir" konusunda ortaklaşmıyoruz. Devrimin ne olduğu anlaşılmasın her kazanımın devrim olarak değerlendirilmesinin zararları tam anlaşılabilir diyoruz. Devrim en öz haliyle üretici güçler ile üretim araçları arasındaki çelişkidir doğan sınıf savaşımında üretim araçlarının el değiştirmesidir. Bu el değiştirme eylemi devrimci şiddet zorunlu kılarken bir iktidar hedefi vardır, her devrimci şiddet eylemi belli bir kazanım elde etse de bir devrimle, bir iktidar değişikliğiyle, "hazır devlet makinesinin" parçalanması, yıkılması ve ele geçirilmesi ile sonuçlanmaz. Üstelik Marksist, Leninist, Maoist anlayışa göre "hazır devlet makinesini" parçalamak, yıkmak ve iktidarı ele geçirmek ile yetinmek de yetmez. Devrimci şiddet eyleminin dayandığı güçler bağlamında ise beden, kimlik temel belirleyici unsur değildir.

İran'da ahlak polisinin işkencesiyle katledilen Jına Mahsa Amini eylemleri büyüyerek devam ediyor. Bugüne kadar yüzü aşkın kişinin katledildiği eylemlerde kadınlar en ön saflarda yer alıyor. Ülkenin birçok şehrinde devam eden bu eylemler üniversitelerin açılmasıyla yeni bir boyut kazanarak üniversite öğrencisi genç kadınların başörtülerini çıkararak gerçekleştirdiği boykotlarla, grevlerle devrimci şiddetin kullanıldığı bir halk hareketine dönüşerek ilerliyor. Kadınların bütün bu eylemlerde en ön saflarda yer alması, eylemlerin en dinamik bileşeni olması, faşist İran devletinin kadın düşmanı politikalarına karşı özgürlükleri için sokaklara korkusuzca akmaları, en temel insan haklarından olan giyinme özgürlüğü için mücadeleyi yükseltmeleri bu mücadelenin halkın sisteme karşı tepkisiyle birleşmesi, artan hayat pahalılığına, yoksulluğa, açlığa, düşük ücrete karşı öfkesiyle yoğrulması İran'da büyük bir devrim isteği olarak yorumlanmaktadır. Bu eylemlerin fitilinin Jına'nın katledilmesiyle ateşlenmesi ve kadınların temel özne olarak isyanda yer almaları İran'da geliştiği düşünülen halk hareketinin bir "kadın devrimi" olduğu yorumlarına da neden olu-

yor. Agos Gazetesine açıklamalarda bulunan İranlı yönetmen, gazeteci Mehdi Shabani süreci şöyle değerlendiriyor: "Bu bir kadın devrimidir. Kadın mücadelesi değil artık, kadın devrimi. ... Neden böyle diyorum? Kadınlar önde olduğu için değil. Bu eylemlerle birlikte yeni bir mücadele varlığı, yeni bir beden, yeni bir hayalet ortaya çıkıyor." M. Shabani eylemlere katılan kesimlerin sınıfsal niteliklerine ilişkin de şunları söylüyor: "2016, 2017 yıllarında yaşanan ve büyük katliamlarla, büyük şiddetle sonuçlanan eylemlere katılım daha çok alt sınıfa mensup halktandı. Eylemler kenar mahallelerde, yoksul semtlerde oldu ve orta sınıf o eylemlere dahil değildi. Daha çok ekonomik sebeplerden çıkan eylemlerdi. Onlarca sene sonra ilk kez orta sınıfla alt sınıf beraber mücadeleye giriyor." "İki, üç yıl önceki ekonomik temelli eylemlerde beden, biçim olarak var bugün." "Rejimden bir şey talep etmiyor, rejimin kendisini istemiyor. Bu anlayış ortaya çıktı, şimdi damarlara yayılma süreci var. Köy mü, muhafazakâr yer mi, deniz kıyısı mı, ilerici mi fark etmeksizin her yere yayılıyor. Kum şehrinin düşünelim. Şiilerin Vatikanı'dır. Kum, medreseler üzerine var olan bir şehir. Bütün mollalar Kum'dan çıkıyor. Ve orada eylemler

yapılıyor. Kadınlar başörtülerini yakıp "Özgürlük, Özgürlük, Özgürlük" sloganlarıyla sokağa çıktı ve erkekler tarafından alkışlandılar. İki gün önce Kum'da çekilmiş videoda insanların molotoflarla sokağa çıktığını gördük. O yüzden 'devrim' diyorum aslında." "Artık bütün İran üzerinde, hatta yurtdışında kadın devrimi hayaleti dolaşiyor." Shabani'nin açıklamalarındaki bakış açısı İran'da gelişen eylemleri değerlendiren birçok kesimin ortak görüşü olarak karşımıza çıkıyor. Aynı bakış açısının bir benzerini Rojava'da gerçekleşen süreçte de görmek mümkün. Bu değerlendirmeler halk hareketlerini, kitlenin kendiliğindenci eylemlerini, kadınların bu hareketler içinde konumlarını ve bir hareketin gerçek niteliğinin hangi olgularla incelenmesi gerektiği konusunda birçok tartışma başlığı açıyor. Bu tartışmalar komünistlerin tartışmak, açıklamak zorunda olduğu bir sorunu bir kez daha karşımıza çıkarıyor. Bu sorun devlet, devrim, sınıf, iktidar kavramlarının tahrif edilmesidir. Ancak biz bütün bu kavramlara tek tek değinmeden ana hatlarıyla değerlendirmek yapacağız. Daha önce Rojava örneğinde de benzer nitelendirmelerle açıklamalar yapılmıştı. Hatta bu tanımlamalar kamuoyunda oldukça kabul gören bir niteliğe sahiptir. Ha-

Beden ve kimlikte içerili olan sınıfsal öz devrime niteliğini verendir. “Kadın devrimi” kavramını kullanan devrimci, demokrat, ilerici kesimler bu “devrimin” öznesini yani öncü gücünü kadın olarak belirlemektedir. Devrimle kurtulacak kesimleri ise onlara göre “kadınlar, cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelimine bağlı olarak sömürülen ve ezilenler” belirlemektedir. Bu ele alışıta cinsiyet temelinde bir tür kökten dönüşüm tartışmaları yapılırken “kadın devriminin” bir tür toplumsal “zihniyet” değişikliği demek olduğu anlaşılmaktadır. Erkeklerin iktidarı olarak patriyarkaya karşı çoğunlukla “cinsiyetsizlik” olarak karşılığını bulan cinsiyet ayrımcılığına son verme ereğinin yön verdiği bir anlayışı hâkim kılmak istedikleri anlaşılmaktadır. Patriyarkanın öznesinin erkek olduğu düşüncesine dayanarak toplumsal yapı genel olarak sadece erkek egemen niteliğiyle kavranmakta, denebilir ki toplumsal çelişkilerin kökeninde erkek egemen anlayışın yattığı düşüncesiyle, kökten değişimin bu cephede yapılması gerektiği düşüncesiyle argümanlar oluşturulmaktadır. “Kadın devrimi”, “feminist devrim” “kökten zihniyet değişikliği” vb. olarak kavramsallaştırılan meselelerde çok temel bir idealist tarih ve toplum kavrayışı vardır.

Toplumsal bilinç dediğimiz “zihniyet” nasıl oluşmuştur? Toplumsal cinsiyet bilincinin dayanakları nelerdir, toplumsal cinsiyet rollerinin kaynakları nedir gibi doğrudan toplumsal ilişkilerin köklerine ilişkin belirlemelerdeki idealist yaklaşım bazı ilerici kesimleri “kadın devrimi” kavramına götürmekte, kadın devrimini kökten bir zihniyet değişikliği olarak anlarken “zihniyeti” oluşturan ana kolonlar yıkılmadan zihniyetin nasıl değişeceği ne açıklık getirememektedirler.

Kadının emeği, kimliği, bedeni özel mülkiyetçi toplumda bir metadır. Bu kadının emeğinin ve bedeninin üretim aracı olarak görülmesinden ileri gelmektedir. Kadına yönelen saldırıların kapsamının genişliği üretim araçlarına el koyma ve üretim aracı üzerindeki özel mülkiyeti koruma olarak tanımlayacağımız mücadelenin kendisinde vardır. Kadının üretim aracı olarak görülmesi iki yönden gerçekleşir: birincisi, kadının doğurganlık özelliğinin insanın ve insan türünün gelecek nesillerinin üretiminde kadının üretim aracı olarak görülmesi, ikincisi ev içi emeğin; üretimin, yeniden üretimi sürecinde kapladığı yer ile kadının yeniden üretimin üretim aracı olarak görülmesinde. Kadın,

toplumsal yaşam içerisinde köleleştirilmiş, burjuva, iktidar organları eliyle bu konumu sistematik olarak korunan bir baskıya maruz kalmıştır. Bu şekillenişte cinsiyet kimliğine bağlı toplumsal roller oluşmuş, toplumsal cinsiyet rolleri olarak kavramsallaştıracağımız cinsiyetçi toplum bilinci yani “zihniyet” gelişmiştir. Bu zihniyetin değişmesi kadının bir üretim aracı olarak görülmemesi, meta olmaması ile mümkün olacaktır. Bir yanda kadın toplumsal yaşamda üretim ilişkileri içinde meta olarak konumlanmaya devam ederken diğer yandan zihniyetin köklü değişiminden bahsedilemez. İran’da, Rojava’da köklü zihniyet değişikliği olarak tanımlanan gelişmenin bir “kadın devrimi” olup olmadığını kadının toplumsal yaşamdaki konumuna bakarak anlayabiliriz. Elbette kadınların her kazanımı bir mücadelenin, büyük bir direnişin, görkemli bir savaşın sonucunda elde edilmiştir. Ancak bir kazanımlar toplamına devrim diyebilmemiz için öncelikle hakları sınırlayan, ortadan kaldıran, yok eden, sömüren kurumsallaşmış olan örgütlü yapının yıkılması gerekmektedir. Bu da kadınları ikinci cins olarak gören iktidar organlarının yıkılması ve yerine yeni iktidar organlarının kurulması ile ilgili olmakla birlikte kadının artık bir üretim aracı olarak metalaşmamasını içermek zorundadır. Kadın-erkek arasındaki cinsiyet eşitsizliğini bir biçimde sürdüren ancak çeşitli mücadelelerle kadına belli haklar veren çeşitli reformların ya da reformlar getiren çeşitli mücadelelerin devrim olarak tanımlanması doğru değildir. Bu halkı ve kadınları kandırmak, oyalamak vb.dir.

İçinde bulunduğumuz Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağında kadınların toplumsal konumlarına baktığımızda çok yönlü ayrımcılığa maruz kalmaya devam ettiklerini görüyoruz. Toplumlar gelişip ilerlerken hâlen kadınlara bir köleler topluluğu olarak bakıldığı bir gerçek. Her ne kadar kapitalist ülkelerde kadınlara çok büyük yer açıldığı görülse de bu toplumlar da da kadınların cinsiyetçiliğe maruz kaldığı açık. Ancak bu durum feodal toplumlardaki kadınların konumlarıyla özü itibarıyla aynı olsa da birebir aynı değildir. Türkiye’de, İran’da, Rojava’da, Ortadoğu’da, Güney Asya’da, Afrika’da kadınların toplumsal konumları toplumsal gelişmelere bağlı bir nitelik taşımaktadır. Ülkelerdeki üretim ilişkilerinin gelişmesine ve kadınların bu üretim ilişkileri içindeki konumuna bağlı olarak “zihniyetin” durumu görülmektedir. Gelişmiş toplumlarda kadınlar için kazanılmış olan

birçok hakkın varlığından bu ülkelerdeki kadınların bilgisi dahi yoktur. Bu noktada bilinç geridir. Çalışma, eğitim, seçme seçilme, özgürce giyinme, boşanma, evleneceği kişiyi seçme, miras gibi hakların kadınlar tarafından sahiplenilmesi oldukça geridir. Toplumsal mücadelenin geliştiği, teknoloji ile bilgiye erişimin etkin hale geldiği koşullarda dahi yarı feodal, yarı sömürge ve sömürge ülkelerdeki kadınların bilincinde köklü bir değişim ve gelişme yoktur. Bu bilinç erkeğin ayrıcalıklarını koruma şeklinde devam etmektedir. Bu sebeple de sokakları zapt etmeye çalışan kadınların talepleri bu haklarını kazanmak üzerine kuruludur.

Peki “kadın devrimi” olarak tanımlanan örneklerde bir devrim niteliğinde kazanımlar elde edilmiş midir? Bu konuda en somut örnek Rojava’dır. Rojava’da kadınların kazanımlarına baktığımızda “Rojava Toplumsal Sözleşmesi”nde ve bu sözleşmeye bağlı detaylandırılan toplamda 39 maddeden oluşan yasada kadınlara çok çeşitli haklar verilmiştir. Bu haklardan bazıları şöyledir: “Kadınların mülkiyete konu olması yasaklanmıştır”, “Resmi nikah zorunlu hale getirilmiştir”, “Çok eşlilik ve çocuk evliliği yasaklanmıştır”, “Boşanma hakkı tanınmıştır”, “Mirasta eşitlik tanınmıştır”. Ama henüz çalışma hakkının yasal olarak kazanılmasından ya da bu hakkın kullanımından bahsetmek mümkün değildir. Bütün bu kazanımlara dair genel değerlendirmeler ise şu yöndedir. “Çok eşliliğin ve çocuk evliliğinin yasaklanması dahi başlı başına bir devrimdir.” Bunun yanı sıra Rojava’da kadınların genel durumuna bakıldığında her tarafta kadın siyasetçi, kadın savaşçılar, asayiş görevlileri görmek mümkün ve “eş başkanlık”, “cins kotası”, “eşit temsil” ve kadınların “öz savunma birlikleri”nin oluşturulması, kadınların günlük yaşamlarındaki sorunlarını çözmek için oluşturulmuş “Mala Jin (kadın evi)” gibi örgütlenmeler vardır. Bütün bunlar hem kadınların toplumsal yaşama katılımını sağlamak üzere geliştirilmiştir hem de kadının toplumsal yaşamdaki haklarını geliştirmek ve korumak üzere vardır. Ancak bütün bunlarla birlikte her ne kadar toplumsal yaşamda kadının cinsiyetçiliğe maruz kalmasını önlemek üzere birçok yasal düzenleme yapılsa da bu haklar silahlı kadınların yani YPJ’nin öncülüğünde uygulanmaya çalışılsa da Rojava’lı halktan kadınların bu haklara erişimi ve kullanımını olabildiğince sınırlıdır. Bu doğruyu herkes kabul etmektedir. Üstelik Rojava “kadın devriminin” zafer

kazandığı bir devrim olarak, İran ise “kadın devrimi” yolunda ilerlemekte olan bir ülke olarak değerlendirilmektedir. İran örneğinde kadınların en temel talebi sonuç olarak “özgürce giyinme hakkıdır.” Her iki örnekte de kadınlara bu haklar tanınsa da asıl meselenin bu hakların özgürce kullanılması sorununa gelip sıkışmaktadır.

Özetle, “zihniyetin” oluşumunda sınıfların, sınıflar arası ilişkinin, sınıflı toplumun olduğunu söylüyoruz. En nihayetinde sınıflı toplumlar ortadan kalkmadan kadınların büyük mücadelelerle geniş haklar kazansa da gerçek kurtuluşunu ve gerçek özgürlüğünü kazanamayacağını, zihniyetin değişmeyeceğini ileri sürüyoruz. “Köklü zihniyet değişikliklerinin” bir devrim sorunu olduğunu ifade ederken zihniyet değişikliğinin gereksizliğini değil zorunluluğunu; ancak bunun hangi zorlu yoldan gerçekleşeceğini anlatıyoruz. İran ve Rojava örneğinin bir “kadın devrimi” olmadığını ancak kadınların bin yıllara varan köleliğe karşı biriktirdikleri öfkeyle devrimci mücadelede nasıl bir potansiyel güç oluşturduklarını, toplumsal süreçlerdeki rolünün ne kadar önemli olduğunu anlattığımızı açıklıyoruz. Kadınların ve insanlığın yürümek zorunda olduğu yolu açıkladığımızda kadınların hakları için mücadelesini devrim sonrasına ertelemiş değil, devrimimizin niteliğini açıklamış oluyoruz.

Kadınlar bugün hem cinsiyet kimliklerinin köleleştirilmesine karşı hem de bir bütün sömürücü sınıfların saldırılarına karşı kitle hareketleri içindedir. Onları sınırlayan zincirleri parçaladıkça da zorunluluklar dünyasından özgürlükler dünyasına doğru yürüyüşte nitelikleri artmaktadır. Bu nitelik bugün çok daha güçlü şekilde gelişmektedir. Kadınlar toplumsal hareketlerde daha fazla yer almakta, kendi kurtuluşları için çıktıkları yolda tek başına kurtulamayacakları sonuçlarına varmaktadır. Bu sebeple toplumsal dinamik bir güç olarak kadınların sisteme karşı öfkesi devrimci bir tarzda örgütlenmeli, cinsiyet ayrımcılığına karşı kadınlara sınıfsal, siyasal bilinç taşınmalıdır. Kadın kitleleri için devrimci, acil görevimiz bu siyasal bilincin geliştirilmesi, örgütlenmesi ve harekete geçirilmesidir. Önderlik etmek zorunda olduğumuz budur. Kadınları, siyasetin ve savaşın yedek kuvveti olarak gören erkek egemen anlayışlara karşı mücadelenin her alanında kadınları örgütleyen, geliştiren bir anlayışla hareket etmek zorundayız.

SOMUT PRATİKTE KOPMA VE GERÇEĞİ İNCELE!

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!

(V.I. Lenin)



Yeri geldikçe iki çizgi mücadelesinin objektif bir gerçeklik olduğunu, her bir komünistte ve KP'lerde (komünist parti) komünizme değin kesintisiz biçimde devam edeceğini söylüyoruz. Sınıf mücadelesinin bütün farklı biçimleri gibi içimizdeki biçimi olan iki çizgi mücadelesini bilinçli yürütmek, bu mücadeleye bilinçli önderlik etmek gelişmenin ve sağlamaşmanın biricik yoludur. Bilinçli önderlik kendi gerçekliğini tanımak ve kavramakla başlar. Bilinçli önderlik burjuvazinin ortaya çıktığı görünümüleri, bu görünümünden hangisinin esas tehlike olduğunu kavramak ve nasıl, hangi biçimde mücadele edeceğimizi netleştirmektir. Önceki sayılarımızda incelediğimiz sekterizm, kendiliğindençilik, bürokratism vb. olgular burjuva çizginin görünümünden bazılarıdır, bu sayımızda burjuva çizgiye ait diğer bir özelliği, dogmatizmi ele alacağız.

Mao Zedung, dogmatizmi "somut pratikten kopmak" olarak tanımlar ve "gerçek durumdan hareket etmeyip, kitaplardan alınmış bazı sözcüklerden ve cümlelerden hareket etmeyi" dogmatizmin özelliği olarak belirtir. Bu açıdan dogmatizm, metafizik yaklaşım içindedir. Diyalektiğin değişim, hareket, gelişme olgularına özünde karşıdır. Slogan olarak diyalektik materyalizmi kabul etse de ona uygun hareket etmez. Bu anlamda da dogmatizm gerçek yaşamdan, gerçeklerden uzaklaşmak anlamına gelir.

Dogmatizm sosyal pratiğin çelişkilerini görmeyen, değişen durumlara özgü politika üretmenin, güncelliği yakalamanın başlıca engellerinden biridir. Dogmatizmin nesnel gerçekliği incelemekten uzak özelliği, gerçekliği değiştirmenin politika ve taktiklerini belirlemede olduğu gibi, gerçekçi bir örgütsel politika izlemenin ve devrimci eylemin aracı olan örgütler yaratmanın da engelidir.

Dogmatizm kitlelerden uzaklaşmak,

var olan koşullardan devrimin lehine yararlanmamak, sürekli değişim içinde olan sosyal pratiğin can alıcı sorunlarından sıyrılmak, bütün bu gelişmeleri görmezden gelmek demektir.

Dogmatizm geneli özelle, önderliği kitlelerle birleştiremez. Şematizm, KP'nin en önemli bu önderlik yöntemine sırt çevirir. Dogmatizmin gerçeği umursamayan ve kitabi kalıplarla yetinen özelliği, kitlelerin çıkarına, daha doğrusu esas çıkarına uygun politikalar geliştirmeye set çeker ve kitlelerden kopmaya götürür.

Dogmatizm ve sübjektivizm özünde ikiz kardeşler ve ideolojik kaynakları aynıdır. Dogmatizm kendini sol sekter bir siyasal politika ile ortaya koyarken, sübjektivizm içinde solculuk olmakla birlikte kendini daha çok sağcılık ve liberalizm olarak gösterir. PP'de (Proletarya Partisi) ve militanlarda belirgin bir dogmatizmden bahsedebiliriz. Örneğin somut koşulların somut tahlilinden sıkça söz eder, sorunlara yaklaşımımızda yol gösterici ilkenin bu ilke olduğunu belirtiriz; fakat teorimizle pratiğimiz birbirine uymaz. Genel politikalarla sınırlı kalan, somutun tahliline dayanmayan bir politika tarzına düştüğümüz bir olgudur.

12 Eylül sonrası (yani AFC'nin işbaşında olduğu dönemlerde) devrimci durumun gerilemediğini, tam tersine mükemmel olduğunu ileri süren yoldaşlarımız çıkmıştı, bunlar dogmatizmin uç örnekleri olsa da benzerleri hiç de az değil. Bu tür yaklaşımlar her ne kadar "keskin" gözükse de özünde sağ ve KP'yi kitlelerden koparan, giderek de partinin devrimci ruhunu zedeleyen anlayışlardır. Dogmatizmin sosyal gerçeklikten kopuk, kendine özgü şeması vardır. O şemanın değişmesi kendi iradesine bağlıdır. Bu da anti bilimselliklerdir.

Bazı yoldaşlarımız ise somut koşulların somut tahlili yerine, "hiç farket-

mez" mantığı ile hareket ederek, KP'nin kararlarını kendi çalışma bölgelerine, özgül durumu hiç dikkate almadan uygulamaya çalışırlar. Özgülü dikkate almayıp salt genelle yetinmek dogmatizmdir. Yapılması gereken, genel kararların özgülde nasıl bir biçim alacağını ortaya çıkarıp ona göre uygulamaktır. "Genel doğrular her özgülde de doğrudur" demek yanlıştır, anti MLM'dir.

Dogmatizm iradecidir. Sosyal pratiğin gelişimini reddederek her şeyi kendi iradesinin belirlediğini varsayar ve öyle hareket eder. MLM'yi bir eylem kılavuzu olarak ele almadığı için bütününüyle siyasal eylemsizlik içindedir. Siyasetle uğraşmak, gelişmeleri yorumlamak ve onları lehimize dönüştürmek için siyasal ve örgütsel politikalar üretmek "entellerin işi" olur. Keskin laflar arkasına gizlenerek sözde keskin devrimciliğini ispatlamaya çalışır.

Dogmatik anlayışlara sahip kişilerde PP ruhu zayıftır. Bu zayıflıklarını keskin sözlerle ve sekter tutum içine girerek gizlemeye çalışırlar. Bu nitelikteki devrimciler MLM'yi gerçeğin bilimi olarak kavramadıkları, kimi ezberlerle yetindikleri için, ideolojik açıdan güçsüz olurlar, sosyal pratiğin kimi zorlu momentlerinde devrimci coşku ve tutkularında önemli gerilemeler yaşanır. Dogmatizmle sıkı bir mücadele yürütmez, mahkûm etmezlerse devrimci safları terk etme, mücadeleden kopma gibi bir sürece girebilirler.

Güncel ile geneli, evrensel ile özgülü birleştirme yerine salt genel doğrulara sarılma, bu genel doğruları tekrarlama da dogmatizme özgüdür. Bazı genel doğrular onlar için her şeydir ve her yerde her durum ve koşullarda geçerlidir. Dolayısıyla değişen yeni durumlara göre yeni politika ve taktik belirlemeye kapalı olur, tutucu davranırlar. Değişen yeni durumu görmezden gelip hâlen eski taktiğin uygulanmasında diretirler. Bu da partinin gelişmesinin önünde önemli bir engel oluşturur.

Hiç şüphesiz kitlelerden kitlelere anlayışı ile dogmatizm farklı kutuplardadır. Dogmatizm kitleleri küçümser,

kitlelerden öğrenmek, kitlelerin öğrencisi olmak dogmatizme yabancıdır. Kitlelere tepeden bakar, onlara kitabi bilgilerle gider. Bu tavır kendini beğenmiş küçük burjuva aydın tavrıdır. Dikkat edilirse küçük burjuva örgütlerin kitlelere yaklaşımı ya sağdır ya da soldur. PP içinde de kitlelere karşı sol yaklaşıma tanık olmuşluğumuz vardır. Bunlar PP'de dogmatizm ve sekterlik olarak açığa çıkan burjuvaziye ait pratiklerdir.

Dogmatizmin uç noktası anarşizmdir. Bu nedenle dogmatizme karşı mücadele edilmeden faşizme karşı başarılı bir mücadele yürütülemez, komünist hareket kitleleri kucaklayıp devrime kanalize edemez. Hangi şekilde ortaya çıkarsa çıksın dogmatizmin etkileri KP içinde yenilmedikçe, çelikleşmiş bir savaş örgütü haline gelemmez.

Dogmatizm, kitlelerden kopuşun ifadesidir. Partiyi küçültme, sınıf savaşımından uzaklaşma, mücadeleyi dar kalıplar içine sıkıştırma, dogmatik anlayışların varacağı son durak olur. Dogmatizmin kitlelere yaklaşımı sekterdir. Kendisi savaştığı zaman kitlelerin peşinden geleceğine inanır. Özünde ise halka güveni yoktur. Diyalektik materyalizm yasalarını, teori ve pratiği yansıtmayan bir anlayışın, ileriye yönelik hareket etmesini ya da partiyi sınıf mücadelesine önderlik eder seviyeye yükseltmesini bekleyemeyiz. Çünkü gelişme yasalarına ters hareket edenlerin, sosyal pratiğin altında ezilmeye mahkûm olacaklarını bilmeliyiz.

Marksizm-Leninizm-Maoizm bir dogma değil, eylem kılavuzudur. KP'ler buldukları ülkenin siyasi, ekonomik, askeri ve kültürel tarihini, bugününü, devrim mücadelesinin deneyimlerini MLM'ye yaslanarak inceleyip devrimci eylemlerine, devrim mücadelesine kılavuzluk edecek teori ve stratejiyi oluşturmakla, geliştirmekle, her yeni durum ve koşula uyarlayarak savaşı yükseltmekle yükümlüdürler. Çin Devriminin birinci yenilgisine sebep olan çizgi dogmatizmden mustarıptı, Çin'in koşullarını yok sayıp, Rus Devrimini bir şablon olarak Çin'e taşımaya ve uygulamaya çalışmanın bedeliydi yenilgi. Sınıf mücadelesinin iç içe geçmiş karmaşık sorunları, bir dogma olarak değil, MLM'nin bir eylem kılavuzu olarak kavranıp uygulanmasıyla yönetilebilir. Bunun için diğer tüm burjuva hastalıklar gibi, dogmatizme karşı da tetikte olmak, sürekli ve güçlü bir mücadele yürütmek zorundayız.

DEZENFORMASYONLA DEĞİL GERÇEKLERLE MÜCADELE! KAYBEDECEKSİNİZ..

AKP-MHP blokunun hazırlamış olduğu "Dezenformasyonla Mücadele Yasası"nın ilk 14 maddesi TBMM'de kabul edildi. Yasanın kabul edilen 14 maddesinde "basın kartı" ve "internet haberciliği"ni ilgilendiren konular yer alıyor.

Bu yasa halk arasında daha çok "sansür yasası" olarak biliniyor. Sansür yasası olarak adlandırılması ise tesadüfi değil. Zira faşizmin ablukası altında yaşayan geniş halk yığınlarından gerek toplumsal yaşam içerisinden gerekse sanal medya üzerinden iktidar sahiplerine karşı yükselen herhangi bir itiraza karşı iktidar sahiplerinin nasıl saldırdıkları apaçık ortadadır. Özellikle sanal medya üzerinden "cumhurbaşkanına hakaret suçu" kapsamında yargılananların sayısı epey artmış durumda. Bu sadece bir örnektir. Sansür yasasının kapsamı bundan ibaret değildi. Basılı yayın organlarından sanal medyada internet haberciliği yapan gazetelere kadar birçok haber üretim alanları önümüzdeki süreçte daha sert baskıyla karşı karşıya kalacak.

Gazetecilerin basın kartı edinmesi faşizm koşulları içerisinde "göle maya çalmak" gibidir. Bizimki gibi ülkelerde faşizmin daimî oluşu zaten basın özgürlüğünün faşizmin sınırları içerisinde olacağına bir göstergesidir. Bu koşullar içerisinde basının özgürlüğünden bahsetmek bir yana yalnızca egemen sınıfların kontrolü altında bir "medya ve basın"dan bahsedebiliriz. Buna rağmen devrimci, demokrat basının varlığını engellemek için bu türden yasalara ihtiyaç duyulmaktadır! Sansür yasasının da hedefi iktidardan yana olmayanlar olacaktır.

İNTERNETTE SANSÜR, SOKAKTA GÖZALTI

MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız sansür yasasıyla alakalı yaptığı açıklamada, "Gerçek hayatta suç olan, sosyal medyada da suçtur" söylemiyle sansür yasasının amacını biraz da olsa göstermektedir. Uzun zamandır demokratik eylemlerde polisin eyleme ve basına saldırısı gündem olmaktadır. Neredeyse tüm eylemlerde polisin hunharca saldırısından payını basın da almaktadır. Eylemcilere saldıran polisin işkenceyle gözaltına alma anlarını görüntüleyen basın emekçileri de aynı şekilde

gözaltına alınarak, haber takipleri engellenmektedir. Bu durum yalnızca haber takibini engellemeyi değil aynı zamanda gazetecilerin gerçeği yansıtmasını, polis şiddetini görüntülemesini de engelliyor.

Faşizmin debelenmekle kurtulamadığı kriz de saldırıları artırmaktadır. Devrimci bir bakış açısından ya da halkın çıkarıları bakımından "suç" olan şey devletin krizidir, demokratik hakların yok edilmesidir. Bunun sanal medyaya taşınması da aynı "suçu" içermektedir. Zaten var olan görsel ve işitsel medyanın burjuva-feodal güçlerin hâkimiyeti altında olması gerçeklerin yansıtılması önünde bir engeldir. Sanal medyanın kullanımının artması ve yayılması da burjuva-feodal medyanın hegemonyasını zedelemekte, hâkimiyet alanını daraltmaktadır. Hiç kuşkusuz komprador büyük burjuvaların ve toprak ağalarının iktidarı için zedelenen hâkimiyet zaruri bir önem içerir. O durum muhakkak "önlenmelidir".

Ayrıca internet üzerindeki sanal medya platformlarına yönelik yasal düzenlemelerle başlatılan baskı girişimleri uzun yıllardır belirli tartışmalar içerisinde sürmekteydi. Bu tartışmaların ana odağını elbette ki internet üzerinde yayın yapan haber siteleri ve Twitter, Facebook gibi sanal medya platformları oluşturuyordu. Basılı yayın üzerindeki ağır baskı ve sansür uygulamaları halkın haber alma özgürlüğünü engellerken aynı zamanda haberlerin ve yazıların "özgürce" yayılması da yasaklanmaktaydı. Özellikle bu saldırılardan en çok payını alan taraf devrimci, demokrat basın oluyor. Bugün basılı yayının sayıca azalmasına rağmen hâlâ saldırıların büyük bir çoğunluğu bu alanlara yöneliktir. Bununla birlikte internetin hızlı gelişimi ve gazeteciliğin özellikle bu mecralara doğru yoğun bir şekilde geçişi söz konusu. İnterneti kullanan sayısı artarak devam ediyor ve bunun sonucu olarak da haber sitelerinin kullanımı yaygınlaşıyor. "Dezenformasyonla Mücadele Yasası" bilgi kirliliği kapsamında gündeme gelse de asıl amacın burjuva-feodal sistemin teşhirini yapacak sesleri tamamen ortadan kaldırmak olduğu açıktır.

Şunu belirtmekte de ayrıca fayda vardır: Türkiye'nin bu yasa tasarısı, "aynı yasanın onlarda da olduğu söy-

lenen" diğer emperyalist-kapitalist devletlerin hazırlamış olduğu yasalardan farklıdır. Bununla ilgili Venedik Komisyonu'nun ilgili yasa ile yaptığı yorumda: iktidarın "dezenformasyonla mücadele yasası" adını verdiği, kamuoyunda "sansür yasası" olarak bilinen düzenlemenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ifade özgürlüğünü güvence altına alan maddesine aykırı olduğu belirtildi. Bu şu bakımdan dikkat çekici bir yorumdur. Sanal medya kullanımı dünyada yayılıyor, emperyalist-kapitalist sistem de buna karşı önlem alıyor. Fakat uşak konumundaki Türkiye gibi yarı feodal, yarı sömürge ülkelerde ise sanal medya ve basın TC'nin kuruluşundan bu yana tehdittir. Bu tehdit her dönemde yasalarla faşist devletin "güvence" altına alınmasını içerir. Önümüzdeki süreç baskının dozunun artacağı dönemdir; çünkü yaşanan kriz sansürlenemeyecek kadar gerçektir. AKP-MHP blokunun sanal medyaya karşı açtığı "savaş" elbette ki tesadüf değildir. Artan yoksulluk ve yaşanan ekonomik kriz en can yakıcı bir biçimde kitleler tarafından hissedilmektedir. "Ana akım medya" olarak bilinen burjuva-feodal medyada ise Türkiye'nin yaşadığı kriz gösterilmektedir.

KİTLELERİN ÖFKESİ SANALI AŞA-CAKTIR

Günümüzde internet üzerinden en sık kullanılan ağlar, sanal medya platformları... Sisteme karşı en yoğun ses oralarda yükselmektedir. Bu durum yalnızca sanal medya üzerinde sanal bir serzeniş olarak kalsa da egemenler için bir tehdit olmaya, onları rahatsız etmeye devam ediyor.

Şu somut bir gerçektir ki internet toplumsal yaşam içerisinde çok geniş bir yere sahip. Gazetecilerin haber üretim süreçleri de internet ile birlikte genişlemekte ve daha fazla yayılmaktadır. İnternette dezenformasyon, yalan bilgi vs. olduğu açıktır. Kontrol altına alınamayacak kadar yaygın olan bu durumu kendi lehine çevirmeye niyetli olan egemen sınıflar kontrolü devrimci, demokrat basın üzerinden yapmak istemektedir. Bununla uyumlu olarak aynı zamanda bireysel, sistem karşıtı sesler de sindirilmek, susturulmak istenmektedir. "Dezenformasyonla Mücadele Yasası" değil internete sansür, imha yasa-

sıdır. Önümüzdeki süreçte interneti kullananların "cezalandırılmasına" daha sık rastlayacağız.

Bu saldırının bir diğer yanını da elbette ki gazeteciler üzerindeki baskının daha fazla artması oluşturacaktır. Kitleler için internet bir kaçış alanı, "özgürlük" alanı olarak görülebilmektedir. Sanal medya üzerinde sınırsız hareket edilebilmesine karşı çıkarılan sansür yasası bu "özgürlüğü" de sınırlandıracaktır. Yoksulluk, açlık, zamlar, hak gaspları vs. gibi birçok demokratik hakkın yerle bir edildiği coğrafyada internetin pek de özgür olmayacağı açıktır. Burjuva-feodal medya gündemi seçimler üzerinden belirleyerek geniş halk yığınlarına bir odak sunmaktadır. Bugün geniş halk yığınlarını etkileyen bu odak gerçekte hissedilen ekonomik krizi, enflasyonu ne kadar sansürlemektedir? Dünyada gelişen halk isyanları, Türk egemen sınıflarını kuşkulandırmaktadır. Bu kuşku gerçektir, yakıcıdır. Kitlelerin sanal medyada biriken öfkesi de artık "huzursuzdur". Halk hareketine dönüşecek her kıvılcım can yakıcı olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Gezi İsyanı'nda nasıl ki internetin fişi çekildiyse, kitlelerin kendiliğinden hareketi de bugün sanal medya üzerinden baskılanmaktadır. Sokağa taşacak, isyana dönüşecek kitle gücünün zayıflığı ona önderlik edecek gücün örgütlülük koşullarına bağlıdır. İran'da başlayan halk isyanı sonrası İran devletinin bilgi akışını engellemek için internet ağını kesmesi de buna örnektir. Bugün internetin bir araç olduğu açıktır. Basılı yayının yani gazetenin ortaya çıkışı nasıl ki burjuvazi için bir tehdite dönüştüyse interneti de aynı kader beklemektedir. Bilmekteyiz ki Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağında devrimin öncüsü komünist partilerdir. Komünist partilerin varlığı egemen sınıflar için, her ne kadar "yok edildi" denilse de ciddi bir tehdittir. Çünkü onun deneyimleri ve birikimi ezilen geniş halk yığınlarına yol göstermektedir.

Egemen sınıfların kendi propaganda araçları ve kitleleri manipüle etme olanakları varsa komünist partilerin de geniş halk yığınlarına ulaşacak araçları vardır ve daha yaratıcıdır. Yıkıcı olacak kitle gücünü sanal medyanın sınırlarından aşacak ve sınırsız, sınıfsız dünyanın basamaklarını örgütle-yecek olan bu örgütlü güçtür.

DONBASS REFERANDUMLARI, İLHAK VE ARTAN GERGİNLİK!

Ukrayna, 1917 Ekim Devrimi'nin ardından 1921 yılında, Çarlık Rusya'sının bağımlı ulus statüsünden SSCB'nin eşit haklara sahip 15 Sosyalist Cumhuriyeti'nden biri olarak hem ulusal hem de siyasal olarak Kendi Kaderini Tayin Hakkını elde etmiştir. Bu durum 1989 yılında Rus Sosyal Emperyalizminin havlu atması ve açıktan klasik kapitalizme evrilmesiyle Ukrayna'nın da bilindik türden bir ulus devlet haline gelmesiyle değişmiştir. Kamu mallarının burjuvalaşmış bürokratlarca yağma edilmesiyle bu kesimler yine klasik burjuva egemen sınıflara, yaygın isimlendirmeye "oligarklara" dönüşmüştür. Ukrayna 2014 yılına kadar araya sıkıştırılan "Turuncu Devrim" dışında esasta Rusya'nın yarı sömürgesi durumundaydı. Ukrayna, çok uluslu (Ukraynalılar ve Ruslar) ve çeşitli azınlıklardan meydana gelen bir toplumsal yapıdadır. Özellikle Doğu Ukrayna'da yoğun bir Rus nüfus söz konusudur. Bu nüfusa kendi dilinde eğitim hakkı 2014'e kadar tanınmıştır.

2014 yılında yaşanan bir darbeyle Rusya'ya daha yakın olan; ama Avrupa emperyalizmiyle de ilişkileri sürdürme yönünde hareket eden devlet başkanının devrilmesiyle süreç bugünkü Rus işgaline kadar evrilen bir eksene kaydı.

Bu darbe sürecinde yüzlerce insan katledildi. Aslında yaşanan ABD, İngiltere ve Avrupalı emperyalistlerin desteği ve planlamasıyla gerçekleştirilen yeni türden bir darbeydi ve bu darbeyle hegemonya mücadelesi kızışarak arttı. Bu mücadele nihayet açık bir çatışma sonucunda darbeyle sonuçlandı. Bu gelişme Batılı emperyalistlerin Ukrayna'yı kendi saflarına çektiklerinin de bir göstergesiydi.

Darbe sonrası Ukrayna devlet güçlerinin, özellikle de neo Nazi örgütlenmelerinin saldırılarında katliamlar yaşandı. Ukrayna'da faşizm Rus karşıtlığı üzerinden tırmandırıldı. Faşist düzenlemeler peş peşe geldi. Rusça'nın yasaklanması, farklı milliyetlere yönelik baskıların artması ve daha bir dizi siyasi ve şovenist saldırı hayata geçti. Donetsk ve Luhansk başta olmak üzere Rusların yaşadığı alanlarda (Doğu Ukrayna) gösteriler ve ayaklanmalar yaşandı. Bu ayaklanmadan sonraki haziran ayında bir kararla iki bölge birleşerek Halk Birliği Cumhuriyetini ilan ettiler. Rusya bu cumhuriyetlerin bağımsızlığını, Ukrayna'yı işgalinden kısa bir dönem önce 21 Şubat'ta ta-

nıdığını açıkladı.

2014'ten itibaren devam eden iç kargaşa ve savaş durumu karşılıklı olarak yoğun bir nüfus değişimini getirdi. Donbass bölgesinde Ukrayna ulusuna mensup kesimler merkezi hükümetin kontrolündeki bölgelere geçerken, Rus yanlısı ya da Rus kökenli kesimler de Donbass bölgesine doğru akın etti. Donbass bölgesi esasta siyasi gerekçelerle; ancak ulusal temeldeki farklılıkları da belirginleştirilerek Ukrayna'dan fiili ayrılığını gerçekleştirdi.

Son olarak Eylül 2022'de tüm bu bölgelerde Rusya'ya katılım için referandum kararı alındı. Donetsk'te halkın yüzde 99,23'ü, Luhansk'ta halkın yüzde 98,42'si, Herson'da halkın yüzde 87,5'i ve Zaporijya'da halkın yüzde 93,11'i Rusya'ya katılmaya "evet" dedi. Rusya bu bölgelerin Rusya'ya katılımını 30 Eylül'de sonuçlandırdı.

Rus emperyalizminin Ukrayna işgali, bu yeni durumla birlikte bir ilhak olarak değerlendirilebilir mi?

Lenin yoldaş ilhaki öz olarak şu şekilde tanımlar: Bir ulusun Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkının çiğnenmesidir, halkın iradesine karşı olarak devlet sınırlarının saptanmasıdır.

Donbass bölgesinin Rusya'ya katılım meselesini de bu genel yaklaşım içinde tanımlamak gerekmektedir. Bu bölge ulusal ve siyasi gerekçelerle ve hiç kuşkusuz Rus emperyalizminin desteğiyle 2014'ten bugüne Ukrayna'dan fiilen ayrılmıştır. Bu bağlamda Donbass bölgesindeki ulusal toplulukların Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkı vardır. Aynı bir ulus olmadıklarında ise kendilerinin tayin edebileceği bir şekilde bir devlete katılabilirler. Bunun için 2014'ten bugüne Ukrayna egemenlerine karşı bir kalkışma, silahlı mücadele söz konusudur. Rusya'nın işgali bu sürecin yeni bir biçimde tamamlanmasının koşulunu oluşturmuştur. Bölgenin ulusal yapısı ve siyasi koşulları bu hakkın kullanılmasını getirmektedir. 2014'den önce de ve bugüne kadar da gerek Rus emperyalizmi gerek diğer emperyalistler Ukrayna'nın bu hakkı çiğnemesine göz yummuşlardır. Rus emperyalizmi "statü bozmanın" olası riskleri nedeniyle ve emperyalist dengelerden kaynaklı bu tutumu benimsemiştir. Diğer emperyalistler ise Ukrayna devletinin kendilerine uşaklık pozisyonundan kaynaklı aynı tutumu benimsemiştir. Zaten bu tu-

tumun emperyalizmin genel bir tutumu olduğunu biz Kürt ulusal sorununa yaklaşımlardan biliyoruz. Öyle ki bu güçler çıkarları genellikle öyle gerektirdiğinden ezilen uluslara karşı kesin bir düşmanlık izlemekteler. Ancak Donbass bölgesindeki ulusal direniş ve bu bölgedeki Ukrayna merkezi ile aykırı siyasal konumlanış Ukrayna gerici rejiminin zora dayalı müdahaleleriyle bloke edilmiştir. Bu hiç kuşkusuz Ukrayna'nın bir ilhak politikası izlediğini gösterir. Zora dayalı birlik, açık ulusal baskı Ukrayna devletinin ilhakçı tavrını ele vermektedir. Ukrayna gerici sınıfları, Lenin yoldaşın ifadeleriyle Kendi Kaderini Tayin Hakkını yok sayarak, halkın iradesine rağmen sınır belirleme yolunu seçmiştir. Ukrayna'nın egemenliği altındayken hem Donetsk'te hem de Luhansk'ta Rus olan nüfus bir ulusal hak olarak Kendi Kaderini Tayin Etme Hakkından mahrum edilerek ilhak altındaydılar. Bu ilhaka kendi devletlerini kurarak son vermişlerdir. Ukrayna'nın ve diğer sözde ulusların hakların teminatı olan emperyalist devletlerin Donetsk ve Luhansk'taki bu gelişmeyi tanınamaları onların gerici, statükocu karakterini ele verir. Rusya'nın bu devletleri tanıması ise ezilen uluslardan yana olmasından kaynaklanmamıştır; sadece emperyalist çıkarları bunu gerektirdiği için bu devletler tanınmıştır. Başka bir zamanda veya yerde aynı sorunda tam zıddı hareket edeceğinin tahmin etmek zor olmasa gerek. Üstelik bu olayda Rusya'nın emperyalist çıkarları ayan beyan ortadadır.

Donbass bölgesindeki referandumlar daha önce kendi kaderini tayin etmiş olan, yani ayrılarak kendi devletlerini kurmuş olan Donetsk ve Luhansk'ın şimdi de Rusya'ya katılmaları için yapılmış referandumlardır ve Rusya için olumlu sonuçlanmıştır. Diğer iki bölge ise KKTH'den ayrı olarak aynı kararı, yani Rusya'ya katılma kararı almışlardır.

Bu referandumlarda KKTH söz konusu değildir. Çünkü KKTH kendi devletini kurma hakkıdır. Son referandumlar bir devlet kurmakla ilgili değildir; bu referandumlarda Rusya'ya katılma tercihi oylanmıştır.

Bu referandumların sonuçlarının ilhak olarak değerlendirilmesi elbette mümkündür. Çünkü Lenin'in dikkat çektiği gibi ilhaki belirleyen şey bir ulus bakımından KKTH'nin çiğnenmesi ve halkın iradesinin yok sayılmasıdır. Donetsk ve Luhansk kurdukları

devletlerden vazgeçerek Rusya'ya katıldılar. Bunun bir referandumla gerçekleştiği doğrudur. Fakat bu referandum özgür koşullarda gerçekleşmemiştir. Aksine bir savaş ortamında gerçekleşmiştir. Bu iki bölgede de halk "yaşamını sürdürebilmek" için kendi devletlerinden vazgeçmiş, güçlü bir devletin egemenliğine sığınmayı tercih etmek zorunda kalmıştır. Bu koşullarda gerçekleşen referandumların özgür iradeleri temsil ettiğini ileri sürmek en yumuşak ifadeyle kendini kandırmaktır.

Bir diğer nokta ise şudur: bu ilhak başka bir ilhaktan kurtulmak niyeti içermektedir. Ukrayna ve onu destekleyen tüm emperyalist devletler yıllarca süren bir ilhak politikasının sahipleridirler. Bugün Rusya'yı ilhakçılıkla suçlayanlar Donbass özgülünde daha fazla zorbalık içeren bir ilhak politikası izlemişlerdir. "Demokrasi" kavramını, bunun içerdiği hakları her yerde, üstelik pervasızca çiğneyen bu devletlerin bu gibi suçlamalarının hiçbir samimiyeti yoktur. Halkları aldatmaktan ibaret "demokratlıkları" her seferinde halklara dönük savaşları yürütmekle ya da desteklemekle sonuçlanmıştır. Filistin halkı, Irak halkı, Lübnan halkı, Suriye halkı ve özellikle de yanı başımızda Kürt ulusu bunların niteliğini kendi deneyimleriyle çok iyi bilirler.

YENİ YAPTIRIMLAR VE RUSYA'NIN KOZLARI

AB ülkeleri son gelişmelerle birlikte Rusya'ya karşı yeni bir yaptırım paketi uygulanmasını kararlaştırdı. Bu kapsamda Rusya'ya lüks malların ihracatının yasaklandığını, Rusya'dan demir çelik ithalatının yasaklandığını ve aynı zamanda Rus oligarkların mal varlıklarının dondurulduğunu öngören bir paket onaylandı. Yapılan açıklamada bu tedbirlerin açıklanarak yürürlüğe gireceği bildirildi. Bununla birlikte Rusya'ya uygulanan ekonomik ambargonun Rus ekonomisinin çeşitli sektörlerini ve bazı kişi ve kuruluşları hedef aldığını belirten açıklamalar da yapıldı. AB Komisyonu da Rusya'nın bir Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olarak sahip olduğu önemli imkânları kaybedeceğini, Rus şirketlerinin ayrıcalıklı muamele görmeyeceğini bildirmişti. Rusya'nın Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası da dahil olmak üzere önde gelen çok taraflı uluslararası finans kuruluşlarındaki üyelik haklarını askıya almak için çalışılacağı, Rusya'nın bu kurumlardan fi-



nansman, kredi veya başka bir biçimde faydalanmasının önleneyeceği ifade edilen açıklamada yine Rus milyarlerin yer aldığı 15 kişi ve 9 şirketin AB yaptırım listesine eklenmesi, bu kişilerin mal varlıklarının dondurulması ve bunlara seyahat yasağı getirilmesi de kararlaştırılmıştır.

Emperyalist AB devletlerinin yaptırım planlarına karşı Rusya elindeki gaz kozunu kullanarak karşı hamleler gerçekleştirmekte, Avrupa'nın farklı ülkelere gaz akışını durdurarak bir enerji krizi yaratmaktadır. Enerji noktasında dışa bağımlı olmanın getirdiği sonuçlar şu aşamada ciddi fiyat artışları olarak görülmektedir. Fiyat artışlarına halk kitlelerinin ciddi tepkiler yükseltmesi devletleri yeni önlemler almaya itmektedir. Avrupa ve Rusya arasındaki gaz savaşı alevlenirken Rusya'nın son hamlesi Almanya gazını kesmek oldu. Daha önce Hollanda ve İtalya'ya gaz akışının durdurulmasının akabinde Rusya'nın, Almanya'ya doğrudan doğal gaz nakli sağlayan Kuzey Akımı 1 (Nordstaem 1) boru hattının vanasını kapatması gündeme geldi. Rus tekeli Gazprom vananın "sızıntı" gerekçesiyle kapatıldığını açıklasa da mesele Ukrayna savaşıyla gündeme gelen yaptırımlar kapsamından değerlendirmek gerekir. Rusya'nın gaz vanasını kapatmasının sonucunda Ukrayna'ya her türlü desteği veren AB büyük bir enerji kriziyle karşı karşıyadır. Bir çözüm bulunama-

dığı takdirde Avrupa bu kışı soğukta geçirecek, üretim sektöründe azımsanmayacak bir gerileme yaşayacaktır. Almanya bu sürece zaten girmiş durumdadır. Avrupa ciddi bir resesyon ihtimalinin cenderesine girmiş bulunmaktadır.

Doğal gaz ve petrolden sonra Rusya'dan kömür ithalatı da durduruldu. AB'nin yaptırımları uluslararası düzeyde yaşanan ekonomik krizi Avrupa'nın daha ciddi bir seviyede karşılayacağını göstermektedir. Şunu da eklemek gerekir ki bu krizin nedeni Rusya'nın işgali ve devamındaki burada konu ettiğimiz yaptırımlar değildir. Bu kriz zaten kaçınılmaz olarak gelmekte olan bir krizdir. İşgal ve yaptırımlar halkların ekonomik düzeni sorgulamaları için birer bahanedir. Elbette enerji sorunu krizi etkileyen bir sorun olacaktır; fakat bunun bir neden değil ağırlaştırıcı bir etken olduğu belirtilmelidir. Hayat pahalılığı, enflasyonda yaşanan artış, özellikle de enerji fiyatlarındaki yükseliş emekçi halk kitlelerinin durumunu her gün daha da kötüleştirmektedir. Buna karşı Avrupa'nın birçok ülkesinde eylemler gerçekleştirilmekte, faturanın emekçi halka kesilmesi protesto edilmektedir.

HIZLANDIRILMIŞ NATO ÜYELİĞİ

Rusya'nın Doneks, Luhansk, bölgeleri ile Herson ve Zaporijya kentlerini

referandum sonrası kendi topraklarına kattığını ilan etmesinden sonra, Ukrayna karşı bir atak gerçekleştirecek NATO üyelik sürecinin hızlandırılmasını gündeme getirdi. Ancak bu talep batılı emperyalistlerin kısa bir sürede üzerinde uzlaşabilecekleri bir talep olmayacaktır. Bu konuda ARD televizyonunda Almanya Dışişleri Bakanının yaptığı açıklama, Ukrayna'nın desteklenmesine devam edileceği ancak savaşın diğer ülkelere genişlemesi ve NATO'nun savaşın bir tarafı olmaktan kaçınmak gibi bir sorumluluğun olduğunu ve Ukrayna'nın kısa sürede NATO üyeliğine kabul edilmesi şansı bulunmadığını belirtti. Ukrayna'nın NATO üyesi olması durumunda 5. madde şartı nedeniyle NATO, dolayısıyla bütün üye ülkeler yaşanan savaşın açık tarafları durumuna gelecek. Bundan ötürü AB emperyalistleri Ukrayna'nın NATO üyeliğine sıcak bakmamakta veya tam bir ortaklık sergileyememekteler. Savaşın yapılabilecek askeri ve ekonomik yardımlarla sürdürülmesi planlanmaktadır.

KAZANACAKLAR BELİRSİZ OLSA DA HALKLARIN KAYBETTİĞİ BİR SAVAŞ

24 Şubat'ta Rus işgalinin başlamasından bu yana altı ay geride kalacak. Savaşın kısa sürede bitmesi olası görünmemektedir. ABD, İngiltere ve AB emperyalistleri Ukrayna'ya sağlanmaya devam edecek ekonomik ve

askeri yardımlarla savaşın uzamasını amaçlamaktadır. Aynı zamanda yaptırımlarla Rusya'ya geri adım attırmak veya yenilgisini sağlamak istemektedirler. Ancak bu konuda Almanya, Fransa ve İtalya'nın ABD ve İngiliz emperyalizmi ile arasında ciddi çatlaklar olduğu görülmelidir. ABD ve İngiliz emperyalizmi Ukrayna'nın savaşı sürdürmesinde daha kararlı dururken, Almanya ve Fransa ise uzlaşma seçeneğinin de güçlendirilmesini savunmaktadır. Ancak bu çatlak Ukrayna'yı silahlarla donatmada bütünlüğü bozan bir nitelik göstermemektedir.

Gelinen aşamada Rusya, Ukrayna'nın güneydoğusunda geniş bir bölgeyi kontrol altına almış bulunmaktadır.

Rusya Zeporiya Nükleer Santralini ele geçirdi. Bu santral Avrupa'nın en önemli elektrik üreten santrali olma niteliğini taşıyor. Rusya tarafından ele geçirilmesi Ukrayna açısından ciddi bir kayıp olarak değerlendirilmelidir. Odessa kentine yönelik kuşatma ile Karadeniz bağlantısını kesmek gibi planlar hedeflenmektedir. Savaş batılı emperyalistlerin desteğiyle devam ettirilse de Ukrayna'nın bu savaşı uzun vadeli sürdürmesi olanaklı değildir. Ancak son referandumlar sonrası Rusya alacağını almanın rahatlığıyla savaşı sonlandırma çağrısı yaparken Ukrayna savaşı sürdürmede zoraki istekli görünmektedir. Zira kayıpları büyüktür. Kırım ile Rusya arasındaki Kerç Köprüsüne yönelik Ukrayna sabotajı ise Ukrayna'nın ABD ve İngiliz emperyalizmi başta olmak üzere NATO tarafından Rusya'ya sonuna kadar zorlayacak şekilde cesaretlendirdiğini göstermektedir. Rusya'nın Ukrayna üzerinden sınırlarında meşgul edilmesi, askeri açıdan sonuna kadar zorlanması ABD emperyalizmi için hiç kuşkusuz tercih edilir bir şeydir. Ukrayna'nın son askeri hamleleri Ruslar için her ne kadar zorlayıcı bir duruma işaret etse de Ukrayna'nın meydan okumasına Putin'in Rusya'sının karşılık vereceği öngörülebilirdir.

ŞANGAY İŞ BİRLİĞİ ÖRGÜTÜ ZİRVESİNİ NASIL OKUMALI?

Rusya ve Çin'in başını çektiği Şangay İş Birliği Örgütü'nün (ŞİÖ) 22. liderler zirvesi geçtiğimiz günlerde Özbekistan'ın Semerkant kentinde gerçekleşti. Zirve tamda emperyalist hegemonya mücadelesinin gitgide sertleştiği emperyalistler arası bloklaşmanın daha görünür hale geldiği bir süreçte toplandı. Özellikle Ukrayna ve Tayvan krizlerinin ardından Rusya ve Çin emperyalistlerinin ABD-AB'ye karşı ittifaklarını sağlamlaştırdıklarına şahit olmaktaydık. Bu blokun en temel örgütlenmelerinden biri olan ŞİÖ'nün son zirvesinde yaşanan gelişmeler bu bloklaşma eğiliminin daha da güçlendiğine ilişkin önemli işaretler sunmuştur. Zirvede üye ülkeler aralarındaki ekonomik ilişkileri güçlendirme ve ticarete ABD doları yerine ulusal para birimlerini kullanma yönlü kararlar almışlardır. Bununla birlikte zirvenin en önemli sonucu olan İran'ın üyeliğinin onaylanması Rusya ve Çin'in ABD'ye yönelik meydan okuması olarak okunabilir. Zirvedeki bir diğer dikkat çekici gelişme ŞİÖ'nün "diyalog ortağı" olan TC'nin ilk defa bu örgütün bir toplantısına "lider" düzeyinde katılmış olmasıdır. Zirvenin ardından RTE amaçlarının ŞİÖ'ye tam üyelik olduğunu açıklamıştır. Anlaşılan odur ki RTE daha önce de birçok kez yaptığı gibi ŞİÖ üyeliğini ABD ve AB'ye karşı bir şantaj unsuru olarak kullanmaya çalışmaktadır. Biz bu yazımızda zirveden çıkan sonuçları değerlendirmeye çalışacağız.

ŞİÖ 1996 yılında Rusya ve Çin emperyalistlerinin öncülüğünde Özbekistan, Tacikistan ve Kırgızistan'ın katılımı ile kurulan bir siyasi-ekonomik örgüttür. Bu örgütün kuruluşunda ABD'nin 90'lı yıllarda Rus sosyal emperyalizminin çöküşünün ardından tek kutuplu dünya kurma amacıyla başlattığı saldırganlığın belirleyici bir etkisi olmuştur. Bu saldırganlık hedef tahtasına konan Rusya ve Çin'in "soğuk savaş" döneminde ayyuka çıkan rekabet ve anlaşmazlıkları bir kenara bırakarak ABD'ye karşı yakınlaşmaya başlamasına yol açmıştı. Bu yakınlaşmanın simgesi de ŞİÖ'nün kuruluşu olmuştu. O dönemden bu yana ABD güç kaybedip Rusya ve Çin güçlendik-

çe ŞİÖ'nün etkinliği de artmıştır. ŞİÖ hem Rus hem de Çin emperyalistlerinin yayılcı politikalarında önemli bir yer tutmuştur. Bilindiği üzere emperyalistlerin başını çektiği bütün örgütlenmeler, o emperyalist güçlerin yarı sömürge ve bağımlı kapitalist ülkeleri kendine daha çok bağlamak adına kullandıkları bir araçtır. Rusya ve Çin'de kendilerine bağladıkları ülkeleri ŞİÖ'ye katarak örgütü genişletmeye çalışmışlardır. Bu çabaların bir ürünü olarak da Hindistan, Pakistan, Türkmenistan, Kazakistan'ın katılımı ile ŞİÖ'nün üye sayısı bugüne kadar 9'a kadar çıkmıştır. Ayrıca Azerbaycan, Ermenistan, Moğolistan gibi birçok ülkede de gözlemci üye veya diyalog ortağı statüsü olarak ŞİÖ ile

de büyük önem vermiştir. ABD'nin bu hedefine ulaşmaya başladığı söylenebilir. Ukrayna gerilimi vesilesi ile hemen hemen bütün AB üyeleri Rusya'ya ağır yaptırımlar uygulayarak ona cephe alırken, NATO'nun yeni dönemde Asya-Pasifik'e yönelerek Çin'e karşı konumlanması konusunda da bir konsensüs oluşmuştur. (ABD liderliğinde oluşan bu cephenin de çelişkisiz olmadığını belirtelim ama şu anki konumuzu aştığından ayrıntıya girmiyoruz.)

ABD'nin yanına müttefikleri ve uşaklarını da alarak uygulamaya koyduğu bu saldırgan politika Rusya ve Çin'in de yakınlaşarak güç birliği yapmasına neden olmuştur. Emperyalist rekabet kapsamında ittifaklar oluşturma, em-

üyeliğinin kabul edilmesi olmuştur. Bu karar ABD'ye yönelik bir meydan okuma hamlesi olarak da okunabilir. Zira daha önceleri ABD ile ipleri geremeyi istemeyen Rusya ve Çin onun baskısından çekindikleri için İran'ın ŞİÖ'ye alınmasına çok sıcak bakmamışlardı. Ancak ABD'nin gerilimi tırmandırması karşısında artık bu adımı atmaktan çekinmemişlerdir. İran'ın üyeliği bu ülkenin artık daha çok Rusya ve Çin denetimine gireceği anlamına da geliyor. Özellikle İran'ın petrol ve gaz kaynaklarına büyük ihtiyaç duyan Çin sosyal emperyalistlerinin artık İran'ı daha kolay yağmalaması söz konusu olacaktır. Diğer taraftan İran'ın üyeliği ile birlikte ŞİÖ Güney ve Orta Asya sınırlarını aşarak Orta Doğu'ya da girmiş oldu. Bu genişleme Rusya ve Çin'in yayılcı emellerini de yansıtmaktadır. Önümüzdeki süreçte Suriye gibi ülkelerin de üyeliğini günde getirerek ŞİÖ'yü Orta Doğu'da daha etkin hale getirmek isteyeceklerdir. Öte yandan zirve ve Çin'in Ukrayna savaşında Rusya'ya olan desteğini de yansıtmıştır. Bilindiği üzere ABD, Ukrayna savaşının başlaması ile birlikte Çin'de baskı uygulayarak Rusya'ya destek vermesini önlemeye çalışmıştı. Bunun etkisi ile



ilişkili hale getirilmiştir.

Bugüne gelindiğinde ise emperyalist rekabetin keskinleşmesi ile birlikte ŞİÖ'nün önemi hem Rus hem Çin emperyalistleri açısından büyük oranda artmıştır. Bilindiği üzere özellikle Biden'in başkanlık koltuğuna oturmasının ardından ABD küresel hegemonyasını yeniden tesis edebilmek adına Rusya ve Çin'i geriletmeyi amaçlayan sert bir cepheleşme siyasetini devreye koymuştu. Yeni dönemde ABD'nin amacı D.Avrupa'da Rusya'yı, Pasifik'te ise Çin'i kuşatmaktır. Biden yönetimi iş başı yaptığı ilk günden itibaren bu planı uygulamaya koyarak birçok hamle yapmıştır. Son olarak da Ukrayna üzerinden Rusya'yı, Tayvan meselesi üzerinden ise Çin'i köşeye sıkıştırmaya, gerilimi yükseltmeye çalışmıştır. ABD bu politikaları hayata geçirirken AB, Japonya, G.Kore, İngiltere, Avustralya, Kanada gibi geleneksel müttefikleri ile Rusya ve Çin'e karşı geniş bir ittifak örme-

peryalist güçlerin her daim başvurduğu bir yöntem olmuştur. Emperyalistler bu tür örgütlenmeler sayesinde yarı sömürge ve bağımlı kapitalist ülkeleri de rakip güçlere karşı giriştiği mücadelelerde aktif olarak kullanma şansını elde ederler. Nitekim ABD'nin 1950'li yıllardan bu yana küresel hegemonyasını sürdürmesinde NATO gibi ittifak örgütlerini başarılı bir şekilde kullanabilmesi belirleyici bir rol oynamıştır. Bugün de Rusya ve Çin, ABD ve müttefiklerinin saldırganlığına karşı ŞİÖ gibi ittifak örgütlenmelerini daha aktif bir şekilde kullanma ihtiyacı duyuyorlar. Bu doğrultuda yeni üyeler alarak ŞİÖ'yü genişletmek ve mevcut üyeler arasındaki bağları kuvvetlendirmek amacındalar.

ŞİÖ'nün son liderler zirvesinde alınan kararlarda Rusya ve Çin'in örgütü güçlendirme ve genişletme amacını net bir şekilde yansıtmıştır. Zirvede alınan en önemli karar İran'ın örgüte

Çin, savaşın ilk dönemlerinde görece dengeli bir tutum takınmıştı. Ancak özellikle ABD'nin Tayvan'a yönelik kışkırtmalarının ardından Çin bu pozisyonu terk ederek Rusya'ya daha net bir destek vermeye başlamıştı. ŞİÖ zirvesinde de bu destek sürdü. Putin ile görüşen Çin Devlet Başkanı Şi temel çıkarlarında Rusya'ya yönelik enerjik desteğimiz devam edecek, demiştir. Bu durum Rusya ve Çin'in kendi uşakları ile kurdukları ticari ilişkileri ABD'nin yaptırım ve ambargo tehditlerinden koruma çabalarını yansıtır. Bu ülkeler, ekonomik ilişkilerini ABD'nin kumanda ettiği finansal sistemin etkisi dışına çıkarmaya çalışarak, Batı bloku karşısında yeni bir blok inşasını hızlandırıyorlar. Önümüzdeki süreçte bu tür gelişmeler daha çok yaşanacak.

Son bir parantez de Recep Tayyip Erdoğan'ın ŞİÖ zirvesine katılımına açmak gerekir. Türkiye, ŞİÖ'nin 2012 yılından bu yana "diyalog ortağıdır."

(Diyalog ortağı ülkeler zirvelere katılımlar da üyelerin sahip olduğu hak ve yükümlülüklerden yoksundurlar.) O tarihten bu yana TC ilk defa ŞİÖ'nün bir zirvesine "lider" düzeyinde katılmıştır. Dahası, Tayyip Erdoğan zirvenin ardından amaçlarının ŞİÖ'ye tam üyelik olduğunu da söylemiştir. Kuşkusuz bu hamleler RTE/AKP'nin, ABD ve AB ile arasının gitgide daha çok açılmasının bir sonucudur. Bilindiği üzere emperyalistler arası çelişkilere oynama siyasetinden bir türlü vazgeçmeyen RTE'yi, Biden yönetimi gözden çıkarmış durumda. RTE'nin ABD ve AB ile ilişkileri tamir etme yönlü hiçbir hamlesi karşılık bulmuyor. Bu durum, RTE/AKP iktidarını devam ettirebilmek adına kaçınılmaz olarak Rusya ve Çin'e sürüklüyor. Zira yaklaşan seçimler öncesi ekonomik krizi biraz olsun kontrol altında tutabilmeleri için dışarıdan sıcak para girişine büyük ihtiyaç duyuyorlar. Bu para akışını bir miktarda olsa sağlayan tek devlet ise Rusya'dır. Bu AKP'yi her geçen gün daha çok Rusya'ya bağımlı hale getirmektedir. ŞİÖ zirvesi kapsamında atılan bu adımları da sıcak para akışının sürmesi adına Rusya'nın gönlünü hoş etme amacını taşıdığını söyleyebiliriz.

Diğer yandan TC'nin ŞİÖ üyeliğinin gerçekçi bir söylem olmadığını belirtelim. Zira böyle bir hamle, TC'nin NATO gibi Batılı ittifak sistemlerinden tamamen dışlanması, ABD ve AB ile köprülerin iyi atması anlamına gelir. Oysaki Türk hâkim sınıflar siyasi-askeri-ekonomik alanda ABD ve AB'li emperyalistlere göbekten bağımlıdır. 150 yıllık geçmişi olan bu bağımlılık ilişkisi Tayyip Erdoğan istese dahi bu kadar ileri bir adım atmasına izin vermeyecektir. Her şeyden önce Türk komprador burjuvazisi böyle bir gelişmeye karşı çıkacaktır. TC'nin toplam dış ticaretinde ŞİÖ üyelerin yüzde 18, ABD-AB'li emperyalistlerin yaklaşık yüzde 70-80'lik bir paya sahip olduğu hatırlanırsa komprador burjuvazisinin neden ŞİÖ üyeliğine şiddetle karşı çıkacağı anlaşılır. Öte yandan Rusya ve Çin'inin de yakın ve orta vadede TC'yi ŞİÖ'ye almak gibi gündemi yoktur. Zira bu iki devlet de yarın Türk hâkim sınıflarının ABD ile arasını düzelttikten sonra örgüt içinde onun Truva atı gibi davranacağını biliyorlar. Bu nedenle de TC'nin ŞİÖ üyeliğine sıcak bakmıyorlar. Putin'in ŞİÖ temsilcisi de "Türkiye NATO üyesi oldukça, ŞİÖ'ye üye olamaz." diyerek bu gerçeği ortaya koymuştur.

Tayyip Erdoğan'ın bu üyelik çıkışını ABD-AB'ye yönelik klasik şantaj siyasetinin bir parçası olarak görmek gerekir. Daha önceleri de ABD ve AB

ile sorun yaşadığında ŞİÖ üyeliğini gündeme getirmişti. Bugün de aynı yapıyor. New York'ta yapılacak BM zirvesine katılmadan önce ŞİÖ toplantısına gidip bu tür açıklamalar yaparak ABD'ye karşı pazarlık olanaklarını artırmaya çalıştı. Bu tür çıkışlarla, kendisini hepten gözden çıkarmış Biden'in dikkatini çekerek kendisini muhatap aldırma istiyor. Ancak Erdoğan'ın şantaj siyasetinin kofluğunu iyice gören ABD ve AB, onu hiç ciddiye bile almıyorlar. İşte tüm şantajlarına rağmen Biden, New York'a gelen Erdoğan ile kısacık görüşme bile yapmamıştır. Erdoğan'ın emperyalistler arası çelişkilere oynayarak kendisine alan açma siyasetine artık işe yaramadığı bir kez daha ortaya çıktı. Son yaşananlarla birlikte artık iyice anlaşıldı ki ABD ve AB'li emperyalistler seçime kadar Erdoğan'ı idare edip zaman zaman havuç, zaman zaman sopa hizada tutup seçimden sonra ise burjuva muhalefet ile yoluna devam etmek niyetindedir. Dolayısıyla Erdoğan-AKP kliğinin tüm çırpınılarına rağmen emperyalistler ile arayı düzelterek iktidarı koruması ihtimali her geçen gün azalıyor. Burjuva muhalefet de iktidar olabilmek adına ABD-AB'ye her türlü tavizi vermeye hazırdır. Sonuçta kaybeden yarattığı değerler emperyalistlere peşkeş çekilen halk oluyor. Çözüm ise bir bütün hâkim sınıflara ve emperyalistlere karşı mücadeledir. Erdoğan/AKP'nin iktidarda kalmasını Rusya ve Çin istemektedir. Fakat Erdoğan'ı iktidarda tutabilecek güçler onlar değildir. Türk komprador burjuvazisinin esas bağlı oldukları emperyalist güçler ABD ve AB'dir. Ayrıca Rusya ve Çin'in, ABD-AB'nin yerini dolduracak ekonomik güçte olmadığı ortadadır. Dolayısıyla Rusya ve Çin, Erdoğan'ı kurtarmak isteseler bile bunu başaramaz. Ama burada olan halkın yarattığı değerlerin emperyalistlere pervasızca peşkeş çekilmesi olayı oluyor. Her bakımdan emperyalistlere bağımlılık artıyor. Kullanılmayan S400 için harcanan paralar da F35 için yatırım geri alınmayan milyonlarca dolar da halkın yarattığı değerlerin peşkeş çekilmesidir. Bu ekonomik kriz ortamında halkın daha da yoksullaşması ilğine kadar sömürülmesidir. İki emperyalist blok arasında sözde çelişkiden yararlanma denilen şey de masada halkın canı, kanı ve yarattığı değerler vardır. Haydutlara sunulan halkın alın teridir. Dolayısıyla bu sistem içerisinde yapılan hamleler emperyalist bağımlılık ve sömürüyü derinleştirmektedir. Onun için bu sistem alaşağı edilmeden halkın kurtuluşu mümkün değildir. Bu da ancak Demokratik Halk Devrimi ile mümkündür.

İran'da Mahsa Amini eylemleri sürüyor



HABER MERKEZİ- İran'da 22 yaşındaki Mahsa Amini'nin ahlak polisi tarafından gözaltına alındıktan sonra katledilmesine yönelik başlayan eylemler ülkenin dört bir yanında sürüyor. Üniversitelerde, liselerde, sokaklarda halk büyük bir öfkeyle isyan ediyor. Eylemler devam ederken çok sayıda kişinin gözaltında kaybedildiği de birçok kurum tarafından açıklandı.

İran devleti "Jin, Jiyan, Azadi" sloganlarıyla en az iki haftadır süren protestoların "dış etken kaynaklı" olduğu konusundaki iddiasını sürdürüyor. Ali Hamaney, eylemlerin ABD ve İsrail tarafından teşvik edildiğini iddia etmişti.

Norveç merkezli İran İnsan Hakları Kurumu'na (IHR) ait internet sitesinde yayımlanan raporda, ülkede yaklaşık 3 haftadır süren eylemlere ilişkin bilgi verildi. IHR, eylemlerde katledilenlerin sayısının 185'e yükseldiğini açıkladı.

Ülkedeki 31 eyaletten 17'sine dair rakamların yer aldığı raporda en çok can kaybının Sistan-Beluçistan eyaletinde yaşandığı belirtildi.

Sistan-Beluçistan eyaletinde 90, Mazenderan'da 27, Gilan ve Batı Azerbaycan'da 12'ser, Tahran ve Kürdistan'da 8'er, Kirmanşah'ta 7, Elborz'da 5, Horasan-ı Rezevi'de 3, İsfahan, Kazvin, Kohgiluyeh-Buyer Ahmed, Zencan ve Doğu Azerbaycan'da 2'ser, İyilam, Buşehr ve Simnan'da 1'er eylemci katledildi. Hayatını kaybeden eylemcilerden 19'unun 18 yaş altında olduğu belirtildi.

İran'da Taşeron Petrol İşçilerinin Protestolarını Organize Konseyi'ne

ait Telegram kanalından konuyla ilgili yazılı açıklama yapıldı.

Buşehr eyaletine bağlı Aseluye kentindeki Buşehr Petrokimya Projesi'nde çalışan işçiler ile Abadan ve Kengan rafinerilerinde işçiler greve gitti.

Sanal medyaya yansıyan görüntülerde, işçilerin "Diktatöre Ölüm", "Hameney'e Ölüm" sloganları attığı duyuldu.

İran haber ajansı Tesnim'e göre, İçişleri Bakanı'nın Güvenlik ve Emniyetten Sorumlu Yardımcısı Mecit Mirahmedi, ülkede devam eden eylemlere ilişkin açıklamalarda bulundu.

Mirahmedi, "Bugünden itibaren ayaklanma mahallinde gözaltına alınanlar yargılanana kadar hiçbir şekilde serbest bırakılmayacak." ifadelerini kullandı.

Yargılamaların hızlı bir şekilde sonuçlandırılacağını söyleyen Mirahmedi, sert ve caydırıcı cezaların verileceğini kaydetti. Mirahmedi ayrıca Tahran ve Senendec şehirleri dışında ülke genelinde huzur ve güvenliğin hâkim olduğunu söyledi. Fakat söz konusu bölgelerde üniversiteler dahil pek çok yerde eylemlerin sürdüğü kamuoyuna yansıdı.

Şiraz Üniversitesi, Meşhed Üniversitesi, Yazd Üniversitesi, Fares Üniversitesi, Zangan Üniversitesi, Bahonar Üniversitesi ve Kuzey Tahran Üniversitesi de dahil olmak üzere onlarca üniversitede devlet şiddeti ve katliamlar protesto edilmişti. Üniversitelerin ardından ortaokul ve lise öğrencileri de greve katıldı. Petrol işçileri de greve başlarken, öğretmenler grev çağrısı yaptı. Evin Hapishanesinde kadın tutsaklar ise oturma eylemine başladıklarını duyurdu.

MERCAN ŞAHVERDİ'DE YANKILANAN; İNANÇ, İRADE VE DİRENİŞİN SESİYDİ

2015 yılında 21 Ekim'i 22 Ekim'e bağlayan gece bir görevden dönen Halk Ordusu gerillaları Cengiz İçli (Ünal), Hakan Çakır (Yurdal) ve Özgüç Yalçın (Sefkan), Mercan Şahverdi'de pusuya düştü. Hemen mevzilenip çatışan gerillalardan ilk olarak Cengiz İçli ölümsüzleşirken Özgüç Yalçın ve Hakan Çakır yaralı olarak esir düştü ve sabaha kadar işkenceli sorgulardan geçirildi. Her türlü işkenceli sorguya sloganlarla karşılık veren gerillalar, 22 Ekim sabahı katledildi. (Özgüç Yalçın ve Hakan Çakır'ın yaralı olarak esir düştüğü ve işkence sonucu katledildiği, 2016 yılı sonunda çıkan Adli Tıp Raporlarında da belgelendi.) Çatışma bölgesine yakın köylülerin anlatımına göre, sabaha kadar duyulan; askerlerin bağırma seslerine karşılık yoldaşların slogan sesleriydi...

Bu sloganlar, Ankara'nın emekçi mahallelerinde, işçi direnişlerinde, öğrenci eylemlerinde, işkencehanelerde sesi yankılanan Sefkan yoldaşa aitti... Halka yönelik toplu katliamların, işkence, gözaltı ve tutuklama saldırılarıyla teslim alma saldırılarının, gerillaya yönelik imha saldırılarının yoğunlaştığı bir süreçte yükselen bu sloganlar, inancın, iradenin ve direnişin sesiydi... Yoldaşları şehit düştüğünde tek başına da kalsa, işkence ederek yüzünü parçalasalar da düşman karşısında teslim olmayanların, diz çökmeyenlerin sesiydi...

Devrimci bir aileden geliyordu Sefkan. Ankara'nın gecekondu mahallelerinde öğrendi kitlelerin yaşadığı çelişkileri. Tekel direnişinde işçilerin içindeyken daha yakından gördü ve anladı, sınıf mücadelesinin ve devrimin görevlerini. Savaşın en ön cephesinde kendinden öncekilerden boşalan mevzileri doldurduğunda silahını sımsıkı kavradı. "Görev insanı" denilen yoldaşlardandı Sefkan. Aldığı her

görevi en iyi şekilde yapmak için bütün enerjisini harcadı. İnancın, bağlılığın, doğallığın, yaratıcılığın en güzel örneklerindendi. Köylülerle ilişkisinde sıcak, onların dilinden anlayan, öğrenirken öğreten özellikleriyle Dersim dağlarının örnek bir Halk Ordusu gerillasıydı. Çocuklar özellikle yolunu gözlerdi Sefkan'ın... Onlara, çocukların özgürce yaşayacağı bir düzen için savaşmak zorunda olan gerillaların hikayelerini anlatırdı. Hemşince söylediği türkülerle Munzurlar'dan Karadeniz'e selam gönderirdi. "Şehit düşersen Hozat'ta gömülmek isterim"



derdi. Öyle de oldu. Hozat halkı, onu silah çattığı dağlarda ölümsüzlüğe uğurladı...

"Nerede mücadele varsa, orda fedakârlık vardır, ölüm de olağan bir şeydir. Ama halkın çıkarlarına, halkın büyük çoğunluğunun acılarına ilgi duyduğumuzdan halk için ölmek, ölümümüze bütün anlamını vermek demektir" diyor Mao yoldaş. Şahverdi Şehitleri de kendilerinden öncekilerinden devraldığı mücadele ve savaş geleneğini düşmanla göğüs göğüse bir çarpışmada daha yükseklerle taşıyarak, savaş meydanında üzer-

lerine doğrultulmuş silahlara karşı "ya silahlarımız susacak ya da onlar yaşayacak" diyerek son nefeslerine kadar kahramanca çarpışarak ölümsüzleşti. Ünal, Hakan ve Sefkan'ın savaşı yükseltme çağrılarını yeni yoldaşlar yanıtı oldu. Boşalan mevzileri hızla dolduruldu. Silahları yeni ellerde ateş kustu düşmana. Hesapları soruldu yoldaşların... Şahverdi'de yükselen sloganların yerini yenileri aldı. Deşt'te, Aliboğazi'nde, Mercanlar'da, Ovacık'ta cenge durdu Halk Ordusu gerillaları. Geride kalanlar, gidenlerin görevlerini de omuzlayarak yürüyüşünü sürdürdü. Onların direnişlerini anlattı...

2018 Parti ve Devrim Şehitleri anmasında Ünal, Yurdal ve Sefkan yoldaşları anlatan, 1-4 Ekim 2020'de yine Ovacık'ta ölümsüzleşen Özgür (Ali Kemal Yılmaz) yoldaşı...

"Ünal yoldaş, partide tüm insanlığın en yüksek değerlerini görerek örgütlendi. Adalet ve mutluluğun ancak Proletarya Partisi ile sağlanacağına inandı. Ve tüm uğraşı Proletarya Partisini layık olduğu yerde görmek uğrunaydı. Bu nedenleydi bilime sarılışı, bilgiye susayışı, onu sabahın köründe kitap okurken ve notlar alırken görmek, okuduğu bir kitabı yoldaşlarıyla tartışır ve sonuçlar çıkarırken görmek sıradan bir şeydi. En büyük eksikliğimizin teorik yetersizliklerimiz olduğuna inanan yoldaşlardandı. Uğraşı, bunda yeterlilik sağlamaya çalışmak-

ti. Hastalıklar, yokluklar, kişisel zorlanmalar onu yıldırma. Tüm benliğiyle devrime bağlı, tüm benliğiyle Partizan olarak şehitler kervanına katıldı."

"Hakan yoldaş, bir çağlayan coşkusu ve bir pınarın sadeliğini yaşamına sığdırmayı bildi. Kendine has özellikleri ve emekçi karakteri ile halkın sevgisini kazandı; partiye ve bağlılığıyla da saygısını... Onu anlatmaya hiçbir zaman kelimeler yetmez. Sadece bir kısmını anlatabiliriz. Onun içindeki yücelikleri ise ancak Onu hatırlayarak ve özümseyerek yaşatabiliriz. Yurdal yoldaş, gerillada devrimci duruşun, zorlukları alt edişin, kendini yenilemenin ve örgütün ayakları üzerinde yükselmesinin adı olarak tarihteki yerini alacaktır."

Sen, Sefkan yoldaş! Tarihimizin en güzel örnekleri arasında yerini aldın çoktan. Sıradan değil, şaşmaz bir sıra neferi oldun. O tarihsel anın, bir gün geleceğini bilerek kendini hazırladın hep. Tanıyız bunun. Sefkan yoldaş sen; sadece son çarpışma anında değil ama o ana kadar içsel ve dışsal tüm zorlanmalara karşı mücadeleye sarılmanın cisimleşmiş halisin. Senden sonra on dört yoldaş daha savdı sırasını yoldaş. Ve sen rahat uyu. Bilesin ki omuzlarından bıraktığın yükü taşıyacak yoldaşların bitmedi daha. BİTMEYECEK DE!

"Söz istemez,

Yaşlı göz istemez,

Çelenk, melenk lazım değil.

Susun!

Sıra neferi uyusun..."

Bir Partizan

Özgür Kemal Karabulut: Yozgat ili Çekerek ilçesi Kırkdilim köyünde 1974 yılında doğan Özgür Kemal Karabulut 1989 yılında Proletarya Partisi düşünceleri ile tanışır. 1995'te tutuklanır, işkencehanelerde ve zindanda da aynı direniş geleneğini sürdürür. 1996 yılında hapis haneden çıktığında Halk Ordusu saflarında mücadelesine devam eder. Artık Karadeniz dağlarında gerillanın "Bakış"ı olmuştur. Ölümsüzleştiğinde Proletarya Partisi Aday Üyesi olan Özgür Kemal, 20 Ekim 1997'de bir görevi yerine getirirken Amasya'nın Taşova ilçesinde ihbar edilerek bir yoldaşı ile birlikte kuşatılır. Düşmanın "teslim ol" çağrılarını silahıyla yanıt verir ve çıkan çatışmada şehit düşer. Daha sonra Özgür Kemal'in ihbarcısı Halk Ordusu gerillaları tarafından Bakış'ın kendi silahıyla cezalandırılır.

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

M. Kemal Alpınar: 1959 Afyon doğumlu olan Kemal Alpınar her türlü oportünist, revizyonist ve sosyal emperyalist görüşlere karşı tavizsiz bir mücadele yürüttü. Faşist saldırganlığın yoğun olduğu bir ortamda saldırılara karşı Afyon Sandıklı'da antifaşist gençliği hareketlendirmeye çalıştı. 18 Ekim 1979'da 40-50 kişilik faşist bir grubun saldırısında katledildi.

Cuma Polat: 5 Mart 1960'ta Urfa Siverek'te dünyaya gelir. Bucak çetelerine karşı silahlı mücadelenin ilk örgütleyicilerinden biri olduğu için çetenin hedefi haline gelmiştir. Çalıştığı yerden izinli olarak Siverek'e gider. Siverek'te kaldıkları mahalle, Bucak aşiretinin güçlü olduğu bir mahalledir. Cuma Polat (Kito) yoldaş, burada 22 Ekim 1979 tarihinde Bucak çeteleri tarafından pusuya düşürülerek katledilir.

Hasan Yaşar: Dersim Mazgirt İbi Mahmut Köyü doğumludur. 1978'de İzmir'de çalışmaya gitti ve burada örgütlendi. Çalıştığı şantiyede işçi temsilcisiydi. 24 Ekim 1979'da iş yerinde katledilerek kaza süsü verilmeye çalışıldı. İşçiler onun katledilmesini E-5'i saatlerce trafiğe kapatarak protesto ettiler. Hasan Yaşar'ın katledilişinin üçüncü gününde şantiye binası yoldaşları tarafından kurşunlandı.

Mehmet Yeşil: 1960 Dersim Ovacık Balıkan Köyü doğumludur. 12 Eylül AFC'sinden sonra Proletarya Partisi saflarında yer aldı. 12 Eylül'den sonra aranır duruma düştü. 1986'da gözaltına alındığında işkenceden başı dik çıktı. 24 Ekim 1993'te PKK gerillaları tarafından kaçırılarak işkencede katledildi.

İTALYA: ÖLMEKTE OLAN BİR DEMOKRASİDE AŞIRI SAĞ KAZANIYOR

25 Eylül'de yapılan İtalya seçimlerinde Giorgia Meloni'nin aşırı sağcı Fratelli d'Italia (İtalya'nın Kardeşleri) partisi zafer kazanırken, seçimlere katılım rekor düzeyde düşük oldu. Neoliberalizme ortak bir bağlılık zemininde teknokratlar ile aşırı sağ arasındaki çatışma, daha derin bir düşüşün belirtisidir.

Böylece İtalya'daki seçimler aşırı sağ için yeni bir atılım oldu ve bu sağın radikalleşmesinin bir başka göstergesiydi. Sağ koalisyon yüzde 44'lük bir oy oranına sahip olsa da en büyük kazanan, yüzde 26'luk oy oranıyla 2018'de elde ettiği yüzde 4'lük oy oranının oldukça üzerinde kalan Giorgia Meloni'nin Fratelli d'Italia partisi oldu.

Meloni'nin müttefikleri kötü performans gösterdi. Silvio Berlusconi'nin Forza Italia'sı (yüzde 8) açısından bu beklenen bir durumdu. Buna karşılık, sadece birkaç yıl önce göçmen karşıtı siyasetin yükselen yıldızı olan Matteo Salvini liderliğindeki Lega, anketlerin öngördüğünden çok daha düşük oy aldı (yüzde 9) ve kuzeydeki eski kalelerinde bile beklenen alamadı.

Meloni'nin başarısının bir kısmı da "dışarıdan biri" gibi görünmesiydi ya da en azından sağcı seçmenleri kazanmak için bu imajı yarattı. Fratelli d'Italia, Şubat 2021'de Mario Draghi'nin "ulusal birlik" hükümetine katılmayan üç sağcı partiden sadece biriydi; son on sekiz ay boyunca Draghi'ye yönelik dışarıdan saygı işaretlerini kendisinin sadece doğrudan İtalyanlar tarafından seçilen bir hükümete liderlik edebileceği vaadiyle birleştirdi.

Ancak bu sonuç, solun (Demokrat Parti çevresinde) sergilediği kötü performans da dahil olmak üzere, siyasi alanın daha geniş çapta çölleşmesinin bir ürünüdür. Meloni'nin partisinin neo-faşist gelenekle açık bağlantıları var; ancak başarısı aynı zamanda son otuz yılda İtalyan kamusal yaşamına giderek daha fazla hâkim olan belirgin bir postmodern olgudan kaynaklanıyor: siyasi ufkun, teknokratik kriz yönetimi ile ekonomi ve vatandaşlık hakları politikalarında aşırı sağcı bir gericilik arasındaki alternatiflere indir-

genmesi.

Bu seçimin şeytani doğası, halkın seçim sürecinden büyük ölçüde uzaklaşmasında da görülebilir. Savaş sonrası yıllarda İtalyan demokrasisi milyonlarca üyesi olan kitle partilerine dayanıyordu. 1980'lere kadar seçime katılım oranı her zaman yüzde 90'ın üzerindedir. Geçtiğimiz pazar günü yapılan oylamada bu oran yüzde 64'ün altındaydı, Güney'de ve (önceki benzer seçimlere bakılırsa) genel olarak işçi sınıfı ve genç İtalyanlar arasında büyük bir çekimserlik vardı.

Bu bağlamda Meloni'nin rakiplerine ciddi sorumluluklar düşmektedir. Bu sorumluluklar kısmen 2017'de kabul edilen ve en büyük koalisyona az oy olsa bile milletvekili sayısının büyük çoğunluğunu sağlayan sözde Rosatellum seçim yasasında yatmaktadır.

yen ve kapsayıcı olmayan bir oluşum olduğunu kanıtladı. Tüm bunlar iç çelişkileri açığa çıkarmış ve M5S'nin seçimlerde gerilemesine neden olmuştur. Lider Giuseppe Conte'nin bu kampanyada sosyal programlara yaptığı vurgu küçük bir toparlanma yaratmış olsa da M5S bu seçimlerde 2018'de aldığı oy oranının yarısından daha azını aldı.

Birçok Avrupa ülkesinde, tarihsel merkez sol partilerin artık sadece sağdan korkarak tabanlarını harekete geçiremediklerini gördük. Bu durum, İtalya örneğinde olduğu gibi, sağ partilerin vatandaşlık hakları konusunda gerici bir tutumu, gelir üzerinden düz bir vergi alınması ve işsizlik yardımlarının kaldırılması gibi gerici ekonomi politikaları düşünüldüğünde bile böyledir.

Elbette uluslararası medyanın çoğu biraz farklı bir hikaye anlattı. Kampanyanın başından itibaren sağ koalisyonun zaferi neredeyse garantilenmişken birçok makale Meloni'nin kişisel karizmasına, liderlik özelliklerine ve faşist geçmişten kopuşuna odaklandı. Bu açıklamalar, solun "tefeciler" ile iş birliği içinde Batı medeniyetinin yıkımını planladığına dair açık iddiası olan "büyük değişim teorisi"ni tekrar tekrar savunmasını dikkate almakta zorlanıyor gibi görünüyordu.

Meloni'nin destekçileri, genellikle faşist diktatörlük ve antisemitizmle arasına mesafe koyduğu için Meloni'nin tebrik edilmesi gerektiğini düşünüyor. Yine de seçim sürecine saygı duyduğuna dair ısrarı çok zayıf bir kriterdir. Bir Fratelli d'Italia hükümetinin riski demokrasinin sonu değil, kamusal alanın bu kez anti-faşist partiler

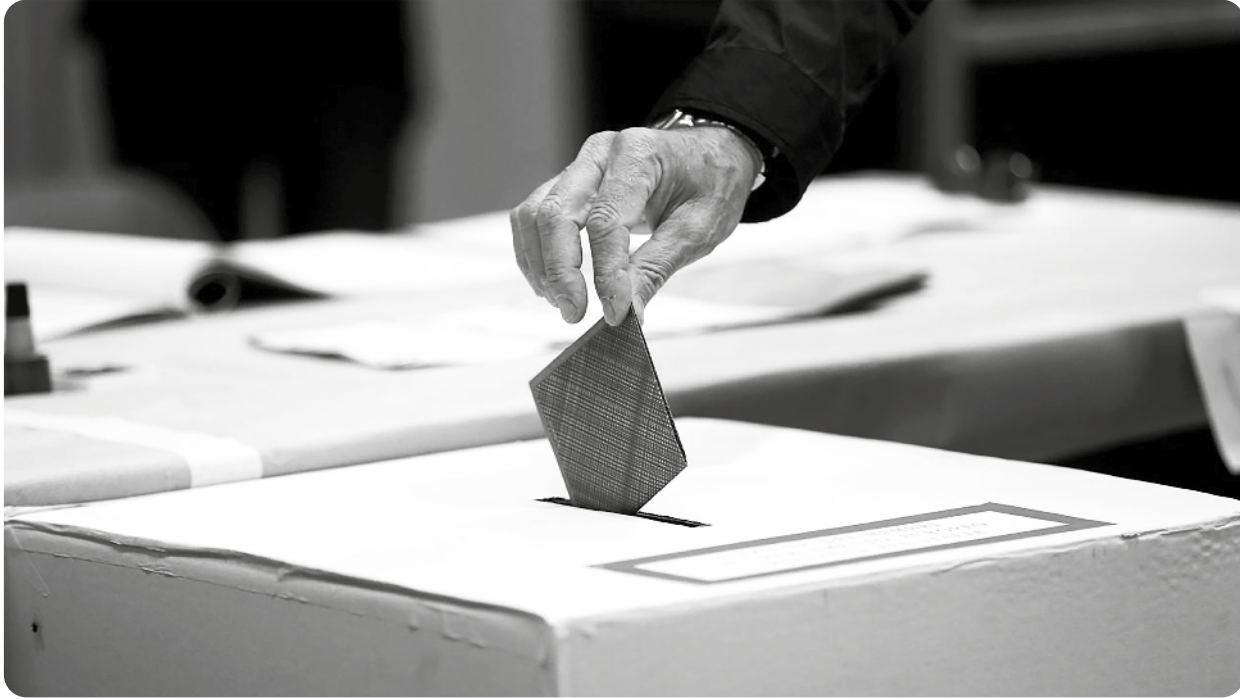
tarafından savaş sonrası kurulan cumhuriyeti her zaman hor görmüş bir siyasi gücün elinde daha da erozyona uğramasıdır.

Bu erozyonun sosyal harcamaları baltalamak, anayasayı yeniden yazmak ve hükümet işlevlerini İkinci Dünya Savaşı'nda Direniş'te savaşanlarla alay etmek için kullanmak gibi birçok biçimi olması muhtemeldir. Gerçekten de Meloni hükümetinin performansı ne kadar kötü olursa, göçmenlere karşı Akdeniz'de bir "deniz ablukası" çağrısından

"LGBT lobilerine" ve "toplumsal cinsiyet ideolojisine" karşı önlemlere kadar kimlik temalarına odaklanması o kadar gerekli olacaktır.

Bu tür takıntıların kökleri faşizme dayanmakla birlikte, Viktor Orbán ve Donald Trump gibi farklı geleneklerden gelen figürler tarafından da temsil edilen daha geniş bir nativist gündemin parçasıdır. Bu anlamda, eski neo-faşist ateşi taşıyan kişinin başarısı muhtemelen geçmişe dönüş değil, yeni bir şeyin ilanıdır.

NOT: www.contretemps.eu sitesinde David Broder tarafından kaleme alınan bu yazı İtalya'da Meloni liderliğindeki Fratelli d'Italia partisinin son seçimleri kazanmasıyla ülkede gelişen siyasi atmosferin anlaşılması için gazetemiz tarafından Türkçeye çevrilmiştir.



Buna bir de bu seçimi rekabetçi kılabilecek geniş ve radikal bir alternatif koalisyonun kurulamaması eklendi.

Ancak Demokrat Parti'nin liberal-Avrupacılarından (yüzde 19) Beş Yıldız Hareketi'ne (yüzde 15) kadar sözde 'ilerici' partilerin hayal kırıklığı yaratan sonuçları, işçi sınıfının hayatı, sol siyaset ve hatta demokratik katılımın kendisi arasındaki bağın on yıllardır devam eden zayıflamasının da belirtileridir.

Beş Yıldız Hareketi'nin (M5S) hızlı yükselişi ve düşüşü buna iyi bir örnektir. M5S, İtalyanlara demokratik sürecin kontrolünü geri verme vaadiyle 2018 seçimlerini yüzde 32 oyla kazandı. Aksine, önce aşırı sağcı Lega'yla, sonra Demokrat Parti'nin merkezçileriyle, daha sonra da ikisiyle beraber Draghi ile koalisyonlar kurarak hesap verme-

İtalya büyük bir işçi sınıfı tarihine ve anti-faşist tarihe sahip bir ülkedir, ancak Meloni'yi durdurmak için son dakikada bu geleneğe başvurulması sadece küçük azınlıkları harekete geçirebilmiştir.

FELAKETLE SONUÇLANAN BİR KAMPANYA

İtalya'da seçim kampanyasının başladığı gün New York Times'ta "Gelecek İtalya'da ve Karanlık" başlıklı bir köşe yazısı yayımladım. İtalya'yı daimî bir durgunluğa saplanmış ve teknokratlar ile aşırı sağcılar arasında siyasi ufku daralmış bir ülke olarak tasvir ediyordum. İtalya'nın bir tuhaflık göstermediğini, Batı'daki genel eğilimi temsil ettiğini söyledim: sürekli kriz içinde içi boşaltılmış bir demokrasi dönemi.



DERSİM'DE DOĞA TALANINA KARŞI YÜZLERCE KİŞİ MİTINGDE BULUŞTU

DERSİM- Dersim Emek ve Demokrasi Platformu, Seyit Rıza Meydanı'nda doğa talanına karşı miting düzenledi. Miting öncesinde Dersim merkezde Munzur Çevre Derneği üyeleri "Doğa ve Yaşam" isimli bülten dağıtımını gerçekleştirdi.

"Yaşam Alanlarımızı Savunacağız, Biz Kazanacağız" yazılı pankart ile Sanat Sokağında buluşan halk, Seyit Rıza Meydanı'na davul ve zurna eşliğinde yürüdü.

Yürüyüş sırasında sık sık halay çeken kitle "Şirketlere Geçit Vermeyeceğiz!", "Direne Direne Kazanacağız!", "Dersim Onurdur, Onuruna Sahip Çık!" sloganları attı.

Mitinge katılan kitle yürüyüşün ardın-

dan Seyit Rıza Meydanını doldurdu. Tertip Komitesi adına kitlenin selamlanmasının ardından Munzur Festivali'nde kente girişi yasaklanan Grup İsyân Ateşi'nin mitingde yer aldığı ifade edildi.

Tertip Komitesi adına söz alan Kenan Çetin, talan ve yağma düzeninin yaşam alanlarında katliamlar yaptığını söyledi. Doğanın altı ve üstünün şirketlere peşkeş çekildiğini belirten Çetin, "Karadeniz'de başlatılan HES ve doğa talanına karşı Karadeniz halkının ölümüne vermiş olduğu mücadeleye rağmen hâlâ Artvin Yusufeli'de birçok yerde doğa kıyımı devam ediyor. Ormanlar ve dereler, ekosistem; flora ve canlı yaşam yok ediliyor. Yine Kaz Dağları'nda ve İliç'te altın arama çalışmalarını bölge halkı için ciddi bir teh-

like; halk adeta zehir soluyup zehir içiyor. Ege'de yaşam ağacı ve geçim kaynağı olan zeytin ağaçları maden ve betonlaştırma uğruna kesilerek yok ediliyor. Brezilya'dan gelen asbestli gemi Sao Paulo'ya karşı çevre örgütlerinin başarısı ve ülke girişine izin verilmemesi hepimize örnektir. Tarihi bir kent olan Hasankeyf, Pertek ilçemiz gibi onlarca köyümüz baraj altında bırakıldı. Doğa katliamı aylardır Şırnak, Hozat ve Ovacık'ta katledilen ormanlarla devam ediyor." dedi.

"OMUZ OMUZA MÜCADELE VERMELİYİZ"

Ekoloji Birliği adına söz alan Hatun Esen yıkımların, talanların hız kazandığını kaydetti. Dersim'de geçmişte ormanların yakıldığını şimdi ise or-

manların kesilerek yok edilmek istendiğini belirten Esen, kesilen bir meşenin ahının Akbelen'de kökünden çekilen zeytin ağacında hissedildiğini, Dersim'de vurulan bir hayvanın acısının Cerrahtepe'den hissedildiğini söyledi. "Biz ekolojistler yan yana, omuz omuza her yerde mücadele vermeliyiz." diyen Esen, şöyle devam etti: "Özellikle maden şirketleriyle kol kola gezen iş birlikçilere seslenmek istiyoruz sizlerin aldığı para size zehir olacak. En yakın örneğini İliç'te gördük. İliç'te artık kuşlar bile uçmuyor." dedi.

Yapılan açıklamaların ardından miting skeç oyunu ve halaylarla sona erdi.

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

[yenidemokrasi1](#)

[ydemokrasi11](#)

yenidemokrasigazetesi@gmail.com

[yenidemokrasi](#)

[yenidemokrasi30.net](#)



Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20